

Bijblad bij De Industriële Eigendom nummer 1 – januari 2011 – jaargang 79

Het Bijblad bij De Industriële Eigendom (BIE) is een digitale kwartaaluitgave van NL Octrooicentrum

Inhoud

[Officiële mededelingen](#)

[Nationale Ontwikkelingen \(incl. Wetswijzigingen en Kamerstukken\)](#)

[Internationale Ontwikkelingen](#)

[Jurisprudentie](#)

[Boekaankondigingen](#)

Officiële mededelingen

De Officiële Mededelingen bestaan uit vier categorieën:

Sluitingsdata, Octrooigemachtigdenregister, Examencommissie en Mededelingen Octrooiregister. Een categorie wordt alleen genoemd als er mededelingen zijn.

- Sluitingsdata [\[lees meer\]](#)
- Octrooigemachtigdenregister [\[lees meer\]](#)
- Mededelingen Octrooiregister [\[lees meer\]](#)

[naar boven](#)

Nationale Ontwikkelingen (incl. Wetswijzigingen en Kamerstukken)

- De minister van EL&I heeft op 10 november 2010 een brief gestuurd aan de Tweede Kamer over de uitvoering van de motie Jacobi inzake de dialoog met stakeholders en van de motie Van Gerven inzake de opties voor een kwekersvrijstelling in het octrooirecht. [\[lees meer\]](#)
- De PLT is op 27 december 2010 in werking getreden voor het gehele Koninkrijk met uitzondering van Aruba. [\[lees meer\]](#)

[naar boven](#)

Internationale Ontwikkelingen

Het Bijblad doet in deze rubriek verslag van de belangrijkste internationale ontwikkelingen.

- **WIPO**
WIPO / IGC: Intellectual Property and Traditional Knowledge [\[lees meer\]](#)
- **EOB**
Hongarije toegetreden tot Vertalingenprotocol [\[lees meer\]](#)
EOB heeft twee nieuwe Vice-Presidenten [\[lees meer\]](#)
Overige benoemingen bij het EOB [\[lees meer\]](#)
Het EOB (Grote Kamer) over de "broccoli" en "tomaat" zaken [\[lees meer\]](#)
- **EU**
Voorstel tot versterkte samenwerking wegens mislukken talencompromis [\[lees meer\]](#)

[naar boven](#)

Jurisprudentie

Het Bijblad houdt u op de hoogte van de uitspraken die NL Octrooicentrum heeft gedaan in eerste aanleg of in bezwaar. Tevens vindt u hier de uitspraken van de Rechtbank en de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, voor zover NL Octrooicentrum bij die zaken betrokken was. Bovendien zullen uitspraken van gerechtelijke instanties worden opgenomen die van belang zijn voor de praktijk van NL Octrooicentrum.

- **Adviezen ex art 84 Row 1995 en aanverwante zaken**
BIE 2011, nr. 1, Advies NL Octrooicentrum, 15 dec. 2010, Jonge Poerink Conveyers/Am-baflex International [lees meer]
- **Overige zaken**
BIE 2011, nr. 2, vonnis Rb 's-Gravenhage, 20 okt. 2010, Bayer Healthcare/Abbott [lees meer]
BIE 2011, nr. 3, vonnis Rb 's-Gravenhage, 20 okt. 2010, CEVA/BEAPHAR NL [lees meer]

[naar boven](#)

Boekaankondigingen

Het Bijblad geeft u een overzicht van de boeken over octrooirecht die NL Octrooicentrum heeft aangekocht. In dit geval gaat het om aankopen in de periode november 2010 – januari 2011. Deze boeken kunnen op afspraak worden ingezien. Daarvoor belt u met de infotheek: 088 6026385. [lees meer]

[naar boven](#)

Colofon

Redactiesecretariaat:
mw. L.C.J.P. de Vlieger
bijblad@agentschapnl.nl

Hier kunt u zich ook afmelden als u het Bijblad niet meer wenst te ontvangen.

Sluitingsdata

maandag 25 april (Tweede Paasdag)
donderdag 5 mei (Bevrijdingsdag)
vrijdag 6 mei (blokdag)
donderdag 2 juni (Hemelvaartsdag)
vrijdag 3 juni (blokdag)
maandag 13 juni (Tweede Pinksterdag)
maandag 26 december (Tweede Kerstdag)

[terug naar nieuwsbrief](#)

Op 10 november 2010 zijn ingeschreven en beëdigd:

- mevrouw dr. D.F. Nahon;
- mevrouw mr. dr. E.J.A. van Wanrooij;
- de heer G. Abbas MSc.;
- de heer ir. P.J. Spiessens; en
- de heer ir. I. Pjanovic.

Op 1 december 2010 zijn op eigen verzoek uitgeschreven uit het Octrooigemachtigdenregister:

- de heer ir. J.C. Dusseldorp; en
- de heer dr. R.H. Bosma.

Op 31 december 2010 is op eigen verzoek uitgeschreven uit het Octrooigemachtigdenregister:

- de heer mr. ir. J.H.F. de Vries.

Op 1 januari 2011 is op eigen verzoek uitgeschreven uit het Octrooigemachtigdenregister:

- de heer drs. P.D. Swaters.

Op 17 januari 2011 zijn op eigen verzoek uitgeschreven uit het Octrooigemachtigdenregister:

- de heer mr. drs. C.J.J. van Loon; en
- de heer mr. ir. Louët Feisser.

Op 18 januari 2011 zijn op eigen verzoek uitgeschreven uit het Octrooigemachtigdenregister:

- de heer ir. A. Plaisier; en
- de heer ir. W.L. van der Kruk.

Op 20 januari 2011 is op eigen verzoek uitgeschreven uit het Octrooigemachtigdenregister:

- de heer ir. R. de Vries.

Hier kunt u het octrooigemachtigdenregister raadplegen:

[octrooigemachtigdenregister](#)

[terug naar nieuwsbrief](#)

Octrooiregister gewijzigd op 23 december 2010

Op 23 december 2010 is het Octrooiregister op een aantal punten gewijzigd. De belangrijkste aanpassingen worden hieronder kort toegelicht:

1. Bij terugkeer vanuit een detailscherm naar het resultatenscherm wordt het laatst bekeken octrooinummer gemarkeerd.
2. De zoekmogelijkheden vanuit het basiszoekscherm zijn beperkter geworden. Zelden gebruikte zoekvelden zijn verwijderd.
3. Het is mogelijk gemaakt om specifiek naar Nederlandse of EPNL-octrooien te zoeken door "NL" of "EP" voor het nummer te plaatsen.
Voorbeeld: het zoeken op nummer 1030955 resulteert in een Nederlands én een EP octrooi. Zoeken op NL1030955 toont alléén het Nederlands octrooi en zoeken op EP1030955 toont het Europese octrooi.
4. In het uitgebreide zoekscherm is een aantal zoekvelden gewijzigd. Er kan nu onder meer gezocht worden naar herstel- en bezwaarzaken. Het aantal zoekvelden waarmee gecombineerd gezocht kan worden is uitgebreid naar 40.
5. Indien u gebruik maakt van opgeslagen zoekvragen, is het raadzaam deze te controleren op de juiste werking. Een aantal zoekvelden is namelijk nieuw en andere zijn gewijzigd:

Indieningsdatum oppositie	Verwijderd
Indieningsdatum bezwaar	Nieuw
Indieningsdatum verzoek herstel	Nieuw
Indieningsdatum verzoek advies	Nieuw
Indieningsdatum Europese procedure	Nieuw
Beschikkingsdatum	Verwijderd
Beschikkingsdatum herstel/bezwaar	Nieuw
Beschikkingsdatum Europese procedure	Nieuw
Datum advies	Nieuw
Opposant	Verwijderd
Verzoeker advies	Nieuw
6. In het detailscherm is het hoofdstuk Oppositie/Verzoek/Bezwaar vervangen door drie nieuwe hoofdstukken:
 - o Verzoek advies: wordt getoond indien sprake is van een verzoek tot advies.
 - o Herstel/Bezwaar: wordt getoond als een verzoek tot herstel in de vorige toestand is ingediend of als sprake is van bezwaar of (hoger) beroep.
 - o Procedures bij het EOB: wordt getoond bij onder andere ingestelde Europese opposities.
7. In het resultatenscherm kan de status van een aanvullend beschermingscertificaat zijn: "In behandeling", "Verleend", "Van kracht" of "Vervallen". Dit was voorheen alleen "Van kracht" of "Vervallen".
8. Tot slot zijn kleine correcties en verbeteringen doorgevoerd.

Het Octrooiregister wordt iedere nacht ververst met statuswijzigingen en mutaties die dagelijks in het administratieve systeem worden opgenomen. Het register loopt 1 dag achter op de administratieve verwerking. Bij administratieve achterstanden kan het voorkomen dat registraties in het administratieve systeem later worden uitgevoerd en het Octrooiregister pas in de nacht na de mutatie wordt ververst.

[terug naar nieuwsbrief](#)

In een brief van 10 november 2010 ([27 428, nr. 175](#)) aan de Tweede Kamer bericht de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over de uitvoering van de moties Jacobi (27 428, nr.166) [[27 428, nr. 166](#)] en Van Gerven ([27 428, nr. 165](#)).

motie Jacobi

Ten aanzien van de motie Jacobi bericht de minister dat de geformeerde werkgroep van bedrijven in de voedingstuinbouw, de mogelijkheden zal verkennen om tot een gedragscode voor licentieverlening te komen. Voorts zal deze werkgroep onderzoeken onder welke voorwaarden licenties kunnen voldoen aan 'frand-principes' oftewel 'fair, reasonable and non discriminatory'. Afhankelijk van de voortgang van deze werkgroep kunnen in een later stadium andere partijen en onderwerpen worden betrokken.

motie Van Gerven

Ten aanzien van de motie Van Gerven, inzake juridische analyse van opties voor een kwekersvrijstelling in het octrooirecht, laat de minister weten dat meer tijd is gemoeid met de juridisch complexe analyse van de mogelijkheden voor een kwekersvrijstelling en de te kiezen opties in nationaal en internationaal verband.

[terug naar nieuwsbrief](#)

Het Verdrag inzake Octrooirecht ('Patent Law Treaty', afgekort 'PLT') is op 27 december 2010 in werking getreden voor het gehele Koninkrijk met uitzondering van Aruba, zie Tractatenblad 2010, nr. 326.

Implementatie in Row 1995

Het Verdrag is reeds geïmplementeerd in de Rijsoctrooiwet 1995 bij Staatsblad 2006, nr. 22 (Rijkswet van 17 november 2005, houdende goedkeuring en uitvoering van (...) Verdrag inzake octrooirecht (...)).

Wetsgeschiedenis

Voor de [wetsgeschiedenis](#) van de implementatie van het Verdrag inzake Octrooirecht in de Rijsoctrooiwet 1995.

[terug naar nieuwsbrief](#)

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 2010 Nr. 326

A. TITEL

*Verdrag inzake Octrooirecht;
(met Reglement en Gemeenschappelijke Verklaringen)
Genève, 1 juni 2000*

B. TEKST

De Engelse en de Franse tekst van het Verdrag, met Reglement en Gemeenschappelijke Verklaringen, zijn geplaatst in *Trb.* 2001, 120.

C. VERTALING

Zie *Trb.* 2001, 120.

D. PARLEMENT

Artikel 1, eerste lid, van de Rijkswet van 17 november 2005 (*Stb.* 2006, 22) luidt als volgt:

„Artikel 1

Het op 1 juni 2000 te Genève tot stand gekomen Verdrag inzake Octrooirecht, waarvan de Engelse en Franse tekst en de vertaling in het Nederlands zijn geplaatst in het Tractatenblad 2001, 120, (derde punt) [wordt] goedgekeurd voor het gehele Koninkrijk.”

Deze Rijkswet is gecontrasigneerd door de Staatssecretaris van Economische zaken C. E. G. VAN GENNIP en de Minister van Buitenlandse Zaken B. R. BOT.

Voor de behandeling in de Staten-Generaal zie Kamerstukken II 2004/2005, 2005/2006, 29874 (R1777); Hand. II 2004/2005, blz. 6369-6385, 2005/2006, blz. 554-555; Kamerstukken I, 2005/2006, 29874 (R1777); Hand. I 2005/2006, blz. 232-233.

E. PARTIJGEGEVENS

Zie *Trb.* 2001, 120. Toetreding is eveneens voorzien in artikel 20, vierde lid.

Partij	Onder-tekening	Ratificatie	Type*	In werking	Opzeg-ging	Buiten werking
Albanië		17-02-10	T	17-05-10		
Algerije	02-06-00					
Australië		16-12-08	T	16-03-09		
Bahrein		15-09-05	T	15-12-05		
België	02-06-00					
Brazilië	02-06-00					
Burkina Faso	11-05-01					
Burundi	02-06-00					
Canada	21-05-01					
Cuba	02-06-00					
Denemarken	02-06-00	16-03-04	R	28-04-05		
Duitsland	29-05-01					
EOO (Europese Octrooi Organisatie)	17-05-01					
Estland	02-06-00	14-04-03	R	28-04-05		
Finland		06-12-05	T	06-03-06		
Frankrijk	14-09-00	05-10-09	R	05-01-10		
Gambia	02-06-00					
Ghana	02-06-00					
Griekenland	02-06-00					
Haïti	02-06-00					

Partij	Onder- tekening	Ratificatie	Type*	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
Hongarije	02-06-00	12-12-07	R	12-03-08		
Ierland	31-05-01					
Israël	02-06-00					
Italië	02-06-00					
Ivoorkust	20-07-00					
Kenia	02-06-00					
Kroatië	02-06-00	20-12-04	R	28-04-05		
Kyrgyzstan	02-06-00	24-04-02	R	28-04-05		
Letland	02-06-00	12-03-10	R	12-06-10		
Libanon	02-06-00					
Liberia	02-06-00					
Liechtenstein		18-09-09	T	18-12-09		
Luxemburg	02-06-00					
Macedonië, Voormalige Joegoslavische Republiek		22-01-10	T	22-04-10		
Madagaskar	02-06-00					
Malawi	02-06-00					
Moldavië	02-06-00	27-09-01	R	28-04-05		
Monaco	28-06-00					
Nederlanden, het Koninkrijk der – Nederland: – in Europa – Bonaire – Sint Eustatius – Saba – Aruba – Curaçao – Sint Maarten	31-05-01	27-09-10 – – – – – –	R	27-12-10 27-12-10 27-12-10 27-12-10 – 27-12-10 27-12-10		
Nigeria	02-06-00	19-12-02	R	28-04-05		
Noord-Korea	02-06-00					

Partij	Onder- tekening	Ratificatie	Type*	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
Oekraïne		31-03-03	T	28-04-05		
Oezbekistan		19-04-06	T	19-07-06		
Oman		16-07-07	T	16-10-07		
Oostenrijk	02-06-00					
Polen	02-06-00					
Portugal	02-06-00					
Roemenië	02-06-00	28-01-05	R	28-04-05		
Russische Federatie		12-05-09	T	12-08-09		
San Marino	10-10-00					
Sao Tomé en Principe	02-06-00					
Servië		20-05-10	T	20-08-10		
Slovenië	02-06-00	08-05-02	R	28-04-05		
Slowakije		16-07-02	T	28-04-05		
Soedan	02-06-00					
Spanje	02-06-00					
Swaziland	02-06-00					
Togo	02-06-00					
Tsjechië	02-06-00					
Turkije	02-06-00					
Uganda	02-06-00					
Verenigd Koninkrijk, het	02-06-00	22-12-05	R	22-03-06		
Verenigde Staten van Amerika, de	02-06-00					
Zambia	02-06-00					
Zweden	17-05-01	27-09-07	R	27-12-07		
Zwitserland	02-06-00	31-03-08	R	01-07-08		

Partij	Onder- tekening	Ratificatie	Type*	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
* O=Ondertekening zonder voorbehoud of vereiste van ratificatie, R= Bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of kennisgeving, T=Toetreding, VG=Voortgezette gebondenheid, NB=Niet bekend						

Uitbreidingen

Verenigd Koninkrijk, het

Uitgebreid tot	In werking	Buiten werking
Man	22-03-2006	

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Verdrag, met Reglement en Gemeenschappelijke Verklaringen, zijn ingevolge artikel 21, eerste lid, op 28 april 2005 in werking getreden.

Ten aanzien van elke andere staat die het Verdrag, met Reglement en Gemeenschappelijke Verklaringen, bekrachtigt of ertoe toetreedt na de nederlegging van de tiende akte van bekrachtiging of toetreding, treedt het Verdrag, met Reglement en Gemeenschappelijke Verklaringen, ingevolge artikel 21, tweede lid, onder ii, in werking na het verstrijken van drie maanden, of op enige in die akte vermelde latere datum, doch uiterlijk zes maanden na de datum van een dergelijke nederlegging.

Het Verdrag, met Reglement en Gemeenschappelijke Verklaringen, zal ingevolge artikel 21, tweede lid, onder ii, voor het Koninkrijk der Nederlanden op 27 december 2010 in werking treden.

Wat betreft het Koninkrijk der Nederlanden, zal het Verdrag, met Reglement en Gemeenschappelijke Verklaringen, gelden voor Nederland (het Europese en het Caribische deel), Curaçao en Sint Maarten.

J. VERWIJZINGEN

Zie *Trb.* 2001, 120.

Titel : Verdrag tot oprichting van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom (OMPI/WIPO), zoals gewijzigd op 28 september 1979; Stockholm, 14 juli 1967

Laatste *Trb.* : *Trb.* 2006, 156

- Titel : Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom van 20 maart 1883, zoals herzien te Brussel op 14 december 1900, te Washington op 2 juni 1911, te 's-Gravenhage op 6 november 1925, te Londen op 2 juni 1934, te Lissabon op 31 oktober 1958 en te Stockholm op 14 juli 1967;
Stockholm, 14 juli 1967
- Laatste *Trb.* : *Trb.* 2006, 157
- Titel : Handvest van de Verenigde Naties;
San Francisco, 26 juni 1945
- Laatste *Trb.* : *Trb.* 2010, 163
- Titel : Verdrag tot samenwerking inzake octrooien;
Washington, 19 juni 1970
- Laatste *Trb.* : *Trb.* 2010, 95
- Titel : Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien (Europees Octrooiverdrag);
München, 5 oktober 1973¹⁾
- Laatste *Trb.* : *Trb.* 2007, 232

Uitgegeven de zeventiende december 2010.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

U. ROSENTHAL

¹⁾ In *Trb.* 2001, 120 stond ten onrechte 5 oktober 1971 vermeld.

WIPO's Intergovernmental Committee (IGC) on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore kwam bijeen in Genève van 6-10 december 2010.

De IGC is gemandateerd om "text-based negotiations" te voeren over een "legal instrument" dat de effectieve bescherming regelt van het gebruik van Genetic Resources (GR) , Traditional Knowledge (TK) en Traditional Cultural Expressions (TCE).

De IGC definieerde het werk van twee Intersessional working groups (IWG) over TK en GR in februari 2011. Een derde IWG van 28 februari tot 4 maart zal gaan over intellectuele eigendom en GR. De IGC zelf, als onderhandelings- en besluitvormend orgaan, komt weer bijeen van 9-13 mei 2011.

Nieuwe voorstellen

In de discussie over GR waren er nieuwe voorstellen van de African Group en van Australië, Canada, Japan, Nieuw Zeeland, Noorwegen en de VS.

Initiatieven gesteund door EU

De EU steunt verschillende initiatieven in de IGC zoals:

- "the compilation of an inventory of information resources on GR,
- the extension of the online portail of Registries and Databases to include information systems on disclosed GR
- the discussion on how existing search and examination procedures for patent applications could take account of disclosed GR".

Ten aanzien van een disclosure requirement baseert de EU zich op zijn eigen voorstel uit 2004, nog tot stand gekomen onder het toenmalige Nederlandse EU-Voorzitterschap. De EU verkiest "a binding and mandatory disclosure requirement that should be applied to all patent applications". Wijziging van verdragen als PLT, PCT en evt regionale verdragen (daaronder het EO) is mogelijk noodzakelijk.

[terug naar nieuwsbrief](#)

DATE: DECEMBER 8, 2010

Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore

Seventeenth Session
Geneva, December 6 to 10, 2010

PROPOSAL OF THE AFRICAN GROUP ON GENETIC RESOURCES AND FUTURE WORK

Document prepared by the Secretariat

1. On December 8, 2010, the Delegation of Angola, on behalf of the African Group, submitted a working document in relation to agenda item 8 (“Genetic Resources”) for the seventeenth session of the WIPO Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore (“the Committee”).

2. *The Committee is invited to take note of this document and the Annex to it.*

[Annex follows]

ANNEX

PROPOSAL OF THE AFRICAN GROUP ON GENETIC RESOURCES AND FUTURE WORK
7 DECEMBER 2010

INTRODUCTION

1. The Proposal has been compiled taking into consideration the various documents on Genetic Resources within the WIPO Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore (IGC) and the objectives and principles of the Convention of Biological Diversity (CBD) and the Nagoya Protocol on “Access to Genetic Resources and the Fair and Equitable Sharing of Benefits Arising from their Utilisation” (the Nagoya Protocol).
2. Work on this Proposal is guided by the presumption that:
 - (i) Work of the IGC should be mutually supportive of the CBD and the Nagoya Protocol and it should not run counter to the objectives of the CBD and the Nagoya Protocol (Article 3 *bis* of the CBD Nagoya Protocol)
 - (ii) The IGC negotiations should be without prejudice to the negotiations in the WTO on the mandatory disclosure proposal in the context of the implementation related issues of “examining the relationship between the TRIPS Agreement and the CBD”
3. The relevant WIPO documents for this proposal are:
 - “Declaration of the Source of Genetic Resources and Traditional Knowledge in Patent Applications: Proposal by Switzerland” (document WIPO/GRTKF/IC/11/10);
 - “Genetic Resources: Revised List of Options and Factual Update” (document WIPO/GRTKF/IC/17/6);
 - EU Proposal “Disclosure of Origin or Source of Genetic Resource and Associated Traditional Knowledge in Patent Applications” (document WIPO/GRTKF/IC/8/11);
 - “Submission by Australia, Canada, New Zealand, Norway and the United States of America” (document WIPO/GRTKF/IC/17/7).
4. In line with the WIPO IGC document “Genetic Resources: Revised List of Options and Factual Update” (document WIPO/GRTKF/IC/17/6) which has been on the table together with the proposal from the Delegation of Switzerland entitled, “Declaration of the Source of Genetic Resources and Traditional Knowledge in Patent Applications: Proposal by Switzerland” (document WIPO/GRTKF/IC/11/10), the following is proposed, as a starting point, for substantive negotiations on Genetic Resources within the IGC in line with the current mandate of the WIPO IGC to “undertake text-based negotiations with the objective of reaching agreement on a text of an international legal instrument(s) which will ensure the effective protection of GRs, TK and TCEs.”. Noting the need to ensure that the work of the WIPO IGC complements the work of the CBD, with the recent adoption of the CBD Nagoya Protocol “Access to Genetic Resources and the Fair and Equitable Sharing of Benefits Arising from their Utilisation”, the following proposal is made:

OVERVIEW OF THE PROPOSAL

5. Based on the options listed in document WIPO/GRTKF/IC/17/6, option B1 on a mandatory disclosure requirement should be the basis for the negotiations on Genetic Resources in the IGC.
 - 5.1 *Option B 1 – Mandatory disclosure requirement*
 - (i) Under this option, and as a starting point, the consideration of the proposal made by the Delegation of Switzerland (document WIPO/GRTKF/IC/11/10) and that of the European Union (EU) (WIPO/GRTKF/IC/8/11) for substantive negotiations on a mandatory disclosure requirement.
 - (ii) It is therefore proposed to commence negotiations on a mandatory disclosure requirement and an appropriate way to ensure prior informed consent and fair and equitable benefit sharing, in line with the Nagoya Protocol. The draft text for negotiations will be based upon: a) the two current proposals on a mandatory disclosure requirement, namely, the “Declaration of the Source of Genetic Resources and Traditional Knowledge in Patent Applications: Proposal by Switzerland” (document WIPO/GRTKF/IC/11/10) and EU Proposal “Disclosure of Origin or Source of Genetic Resource and Associated Traditional Knowledge in Patent Applications” (document WIPO/GRTKF/IC/8/11) with a view to amending the Patent Cooperation Treaty (PCT) and the Patent Law Treaty (PLT) to reflect a mandatory disclosure requirement of the origin of the genetic resource; b) incorporation of the “internationally recognized certificate of compliance” as stipulated in the Nagoya Protocol; c) any other submission that may be tabled by member countries;
6. The following ones have been selected for consideration for further work:
 - 6.1 *Option A 3 – Guidelines and recommendations on defensive protection*

“Under this option, it is proposed to have recommendations or guidelines for search and examination procedures for patent applications to ensure that they better take into account the disclosure of the origin of genetic resources.” The use of available databases on GR and/or associated TK could also be considered.
 - 6.2 *Option C 1– Online database of IP clauses on MAT*

“Consideration of options for expanded use, scope and accessibility of the online database on IP clauses in MAT for access and equitable benefit sharing. The contents of the online database would be published in additional, more accessible forms for wider accessibility and easier use by all relevant stakeholders.”

6.3 *Option C.2 - Draft Guidelines for contractual practices*

“Considering options for stakeholder consultations on and further elaboration of the draft guidelines for contractual practices.”

7. In order to advance the adoption of clear objectives and principles on genetic resources and/or associated traditional knowledge, the following amendments are proposed to the “Submission by Australia, Canada, New Zealand, Norway and the United States of America” (document WIPO/GRTKF/IC/17/7), which is contained as an Appendix to this document.

[Appendix follows]

APPENDIX

COMMENTS TO DOCUMENT WIPO/GRTKF/IC/17/7¹

Objectives and Principles

Objective 1

- Ensure inventors/users using genetic resources and/or associated traditional knowledge comply with requirements for prior informed consent and fair and equitable access and benefit sharing.

Principles:

- Recognise the sovereign rights of States over their genetic resources and/or associated TK
- ~~Subject to national legislation, persons accessing traditional knowledge associated with genetic resources from the knowledge holder and applying that knowledge in the development of an invention should obtain the approval from the knowledge holder and seek their involvement.~~

Objective 2

- Prevent patents being granted in error and/or bad faith for inventions that are not novel or inventive in light of genetic resources and/or associated traditional knowledge
- Prevent patents being granted where there is no prior informed consent, no fair and equitable benefit sharing, and disclosure requirements have not been met.

Principles

- ~~Patent applicants should not receive a monopoly on inventions that are not new or inventive~~
- The patent system should provide certainty of rights for legitimate users and providers of genetic resources and/or associated TK
- The patent system must provide for a mandatory disclosure requirement ensuring that the IP Offices becomes a key checkpoint for disclosure and monitoring the utilization of genetic resources and/or associated TK (in line with Article 13 of the CBD Nagoya Protocol)
- Administration and/or judicial authorities shall have the right to prevent (a) the further processing of an application or (b) the granting of a patent as well as (c) to revoke, subject to Article 32 of the TRIPS Agreement, or render unenforceable a patent when the applicant has either failed to comply with these objectives and principles or provided false or fraudulent information.

Objective 3

¹ These are initial amendments and comments without prejudice to further comments which may be submitted.

- Ensure patent offices have available the information needed to make proper decisions on patent granting
- The information should include measures to ensure that prior informed consent has been obtained through a mandatory disclosure requirement and an internationally recognised certificate of compliance.

Principles:

- Patent offices must have regard to all relevant prior art when assessing the patentability of an invention
- Patent applications must indicate the background art relevant for which, as far as known to the applicant, can be regarded as useful for the understanding, searching and examination of the invention
- ~~There is a need to recognise that some holders of TK may not want their knowledge documented.~~

Objective 4

- Relationship with relevant international agreements and processes

Principles:

- Respect for and consistency with other international and regional instruments and processes.
- The work of the IGC should not prejudice the work pursued in other fora.
- Promotion of cooperation with relevant international and regional instruments and processes.

Objective 5

- ~~Maintain~~ Recognise and maintain the role of the IP system in promoting innovation and transfer and dissemination of technology, to the mutual advantage of producers and users of technological knowledge and in a manner conducive to social and economic welfare while also contributing to the protection of traditional knowledge, genetic resources and traditional cultural expressions

Principles:

- ~~Maintain~~ Recognise and maintain the role of the IP system in promoting innovation and in the protection of traditional knowledge, genetic resources and traditional cultural expressions and fair and equitable sharing of benefits arising from their use.
- Promote certainty and clarity of IP rights and obligations with respect to the protection of traditional knowledge, genetic resources and traditional cultural expressions and certainty and clarity for prior informed consent and fair and equitable benefit sharing.
- Protect creativity, reward investments and ensure prior informed consent and fair and equitable benefit sharing made in developing a new invention
- Promoting transparency and dissemination of information by disclosing country of origin and publishing and disclosing technical information related to new inventions, where

appropriate and where publicly available, so as to enrich the total body of technical knowledge accessible to the public.

[End of Annex and of document]

DATE: DECEMBER 9, 2010

Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore

Seventeenth Session
Geneva, December 6 to 10, 2010

**SUBMISSION BY AUSTRALIA, CANADA, JAPAN, NORWAY, NEW ZEALAND
AND THE UNITED STATES OF AMERICA**

Document prepared by the Secretariat

1. On December 8, 2010, the Delegations of Australia, Canada, Japan, Norway, New Zealand and the United States of America submitted a working document in relation to agenda item 8 (“Genetic Resources”) for the seventeenth session of the WIPO Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore (“the Committee”).
 2. *The Committee is invited to take note of this document and the Annex to it.*

[Annex follows]

ANNEX

WORKING PAPER: IP AND GENETIC RESOURCES: OBJECTIVES AND OPTIONS

SUBMITTED BY AUSTRALIA, CANADA, JAPAN, NORWAY, NEW ZEALAND AND
THE UNITED STATES OF AMERICA

1. The Committee has identified possible options for further work on the IP protection of Genetic Resources (WIPO/GRTKF/IC/17/6). The list of ten options for work is split into three main areas:
 - A. *Options on defensive protection of genetic resources*
 - B. *Options on disclosure requirements*
 - C. *Options on IP issues in mutually agreed terms for fair and equitable benefit-sharing.*
2. A more recent discussion paper submitted without prejudice by Australia, Canada, New Zealand, Norway and the United States of America (WIPO/GRTKF/IC/17/7) attempts to identify objectives and principles of IP protection of Genetic Resources. This paper identifies five objectives with underlying principles.
3. To assist Member States in advancing discussion on IP protection of Genetic Resources it may be useful to provide a more targeted discussion on objectives and principles and how the options will help achieve these. The attached paper should assist the Committee in considering how all these options may contribute to achieving objectives and principles for the IP protection of Genetic Resources.
4. Targeted expert discussion on the issues relating to disclosure requirements (option B2) will inevitably draw out issues relevant to other options on disclosure requirements (B1, B3 and B4). Such a focused discussion will also help define whether or to what extent various disclosure options would help achieve objectives like:
 - ensuring inventors using genetic resources and any associated traditional knowledge comply with any conditions for use, access and benefit sharing;
 - preventing patents being granted in error for inventions that are not novel or inventive in light of traditional knowledge associated with genetic resources;
 - ensuring patent offices have available the information needed to make proper decisions on patent grant;
 - the relationship with relevant international agreements and processes; and
 - maintaining the role of the IP system in promoting innovation.
5. A targeted expert discussion will also help to define how useful the other options under A and C may be in meeting objectives and principles of IP protection of Genetic Resources.

[Appendix follows]

APPENDIX

Objectives and Principles (WIPO/GRTKF/IC/17/7)		Options (identified in WIPO/GRTKF/IC/17/6)
Objective 1	Ensure inventors using genetic resources and any associated traditional knowledge comply with any conditions for use, access and benefit sharing.	<p>B.1 Mandatory disclosure</p> <p>B.2 Further examination of issues relating to disclosure requirements</p> <p>B.3 Guidelines and recommendations on disclosure</p> <p>B.4 Alternative mechanisms – Other work on provisions for national or regional patent laws to facilitate consistency and synergy between ABS measure and patent law and practice.</p> <p>C.1 Online Database of IP clauses in mutually agreed terms on ABS</p> <p>C.2 Draft guidelines for contractual practices</p> <p>C.3 Study on licensing practices on GR</p>
Principles:	Sovereign states have the authority to determine access to genetic resources in their jurisdiction.	
	Subject to national legislation, persons accessing traditional knowledge associated with genetic resources from the knowledge holder and applying that knowledge in the development of an invention should obtain the approval from the knowledge holder and seek the knowledge holders involvement in that application.	

Objective 2	Prevent patents being granted in error for inventions that are not novel or inventive in light of traditional knowledge associated with genetic resources.	A.1 Inventory of databases and information resources on GR A.2 Information systems on GR for defensive protection A.3 Guidelines and recommendations on defensive protection B.1 Mandatory disclosure B.3 Guidelines and recommendations on disclosure
Principles:	Patent applicants should not receive a monopoly on inventions that are not new or inventive.	
	The patent system should provide certainty of rights for legitimate users of genetic resources.	
Objective 3	Ensure patent offices have available the information needed to make proper decisions on patent grant.	A.2 Information systems on GR for defensive protection A.3 Guidelines and recommendations on defensive protection B.1 Mandatory disclosure B.3 Guidelines and recommendations on disclosure
Principles:	Patent offices must have regard to all relevant prior art when assessing the patentability of an invention.	
	Patent applicants must indicate the background art which, as far as known to the applicant, can be regarded as useful for the understanding, searching and examination of the invention	
	There is a need to recognise that some holders of traditional knowledge may not want their knowledge documented.	

Objective 4	Relationship with relevant international agreements and processes	B.2 Further examination of issues relating to disclosure requirements C.1 Online Database of IP clauses in mutually agreed terms on ABS
Principles:	Respect for and consistency with other international and regional instruments and processes.	
	Promotion of cooperation with relevant international and regional instruments and processes.	
Objective 5	Maintain the role of the IP system in promoting innovation.	A.1 Inventory of databases and information resources on GR A.2 Information systems on GR for defensive protection A.3 Guidelines and recommendations on defensive protection B.2 Further examination of issues relating to disclosure requirements C.3 Study on licensing practices on GR
Principles	Promote certainty and clarity of IP rights.	
	Protect creativity and reward investments made in developing a new invention.	
	Promote transparency and dissemination of information by publishing and disclosing technical information related to new inventions, so as to enrich the total body of technical knowledge accessible to the public.	

[End of Annex and of document]

Disclosure of origin or source of genetic resources and associated traditional knowledge in patent applications

Proposal of the European Community and its Member States to WIPO

1. Introduction

This document outlines the basic features for a balanced and effective proposal on the disclosure of genetic resources and associated traditional knowledge (TK) in patent applications.

The European Community and its Member States already agreed in the 2002 Communication to the TRIPs Council to examine and discuss the possible introduction of a system, such as a self-standing disclosure requirement, that would allow States to keep track, at global level, of all patent applications with regard to genetic resources.¹ Since 2002, several developments in WIPO, WTO, FAO, the CBD and other relevant fora have contributed to the discussion. More recently, the Conference of the Parties of the Convention on Biological Diversity has invited WIPO to examine issues regarding the interrelation of access to genetic resources and disclosure requirements in intellectual property rights applications, including, inter alia, options for model provisions on proposed disclosure requirements.² The WIPO General Assembly of 2004 decided that WIPO should respond positively to this invitation. The present proposals reflect the position of the EC and its Member States on this issue.

2. A binding disclosure requirement that should be applied to all patent applications

In the 2002 Communication to the TRIPs Council, the EC and its Member States expressed their preference for a requirement that should be applied to all patent applications. The EC and its Member States also consider that the disclosure obligation should be mandatory. This implies that the disclosure requirement should be implemented in a legally binding and universal manner. A global and compulsory system creates a level playing field for industry and the commercial

¹ Communication by the EC and its Member States to the TRIPs Council on the review of Article 27.3 (b) of the TRIPs Agreement, and the relationship between the TRIPs Agreement and the Convention on Biological Diversity and the protection of traditional knowledge and folklore (WTO document IP/C/W/383).

² See document WIPO/GRTKF/IC/6/13.

exploitation of patents, and also facilitates the possibilities under Article 15(7) of the CBD for the sharing of the benefits arising from the use of genetic resources.

The introduction of such a scheme should take place in an efficient and timely way, and be related to the existing international legal framework for patents. In order to achieve such a binding disclosure requirement, amendment of the Patent Law Treaty (PLT), the Patent Cooperation Treaty (PCT) and, as the case may be, regional agreements such as the EPC will be necessary. The disclosure requirement then applies to all international, regional and national patent applications at the earliest stage possible.

3. The country of origin or, if unknown, the specific source of the genetic resource should be disclosed

It is suggested that, in order to provide patent applicants with a clear idea of what needs to be disclosed, the language used here should be the same as in the CBD definitions of country of origin, genetic resources and genetic material.³

First, the material that would be the subject of the requirement: Article 15 (7) of the CBD states that access and benefit-sharing objectives must be met with regard to “genetic resources”. It is therefore coherent to use the universally accepted CBD language. “Genetic resources” is defined in Article 2 CBD as “genetic material of actual or potential value”. The same provision states that “genetic material” includes “any material, of plant, animal, microbial or other origin containing functional units of heredity”. In this context, human genetic resources are excluded⁴, and this exclusion should be carried over to the proposed system.

Second, the origin of the genetic resource: a disclosure of origin requirement would assist countries providing access to genetic resources to monitor and keep track of compliance with national access and benefit-sharing rules. On this basis, the applicant should be required to declare the country of origin of genetic resources, if he is aware of it. No additional research on his part would be required. It is the disclosure of the country of origin that paves the way for monitoring the respect of the rules on access and benefit-sharing, where such rules are in place.

³ This proposal does not include the disclosure of the source in patent applications based on genetic resources or traditional knowledge acquired before the entry into force of the CBD.

⁴ As clarified by the CBD COP Decision II/11, paragraph 2.

The CBD defines the “country of origin” as the country which possesses those genetic resources in *in situ* conditions. Under the CBD, “*in situ* conditions” means conditions where genetic resources exist within ecosystems and natural habitats, and, in the case of domesticated or cultivated species, in the surroundings where they have developed their distinctive properties.⁵

It is clear that it may not always be possible for the patent applicant to indicate the country of origin. In these situations, it is suggested to make use of the broader notion of “source”. If the country of origin is unknown, the applicant should declare the source of the specific genetic resource to which the inventor has had physical access and which is still known to him. The term “source” refers to any source from which the applicant has acquired the genetic resource other than the country of origin, such as a research centre, gene bank or botanical garden.⁶

Third, the connection between the material and the patented invention: the applicant must have used the genetic resources in the claimed invention. A notion should be applied that makes it possible for the applicant to disclose the material used in the invention in an adequate way, without having the obligation to make further research on the origin of the resource, taking into account the interests of the applicant, the patent office and other stake holders. A good balance can be found by requiring that the invention must be “directly based on” the specific genetic resources. In such circumstances, the invention must make immediate use of the genetic resource, that is, depend on the specific properties of this resource. The inventor must also have had physical access to the genetic resource, that is, its possession or at least contact which is sufficient enough to identify the properties of the genetic resource that are relevant for the invention.⁷

⁵ Article 2.

⁶ This other source can include the “Multilateral System” as a source of genetic resources belonging to taxa included in annex 1 of the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture. According to Article 12.3 (b) of the International Treaty, “access shall be accorded expeditiously, without the need to track individual accessions”. The Multilateral System is the source of the genetic resources, as well as the beneficiary of the sharing of profits from their commercialisation.

⁷ See similarly the additional comments by Switzerland on its proposals regarding the declaration of the source of genetic resources and traditional knowledge in patent applications, PCT/R/WG/6/11, paragraph 27.

4. Disclosure of associated traditional knowledge

In this specific case, there are good reasons for an obligation to disclose that an invention is directly based on traditional knowledge associated with the use of genetic resources. According to Article 8 (j) of the CBD, there is a commitment to respect, preserve and maintain traditional knowledge.⁸

Traditional knowledge is of intangible nature and the obligation to disclose cannot be based on physical access. It could therefore be proposed that the applicant should declare the specific source of traditional knowledge that is associated with genetic resources, if he is aware that the invention is directly based on such traditional knowledge. In this context, the European Community and its Member States refer to Article 8 (j) of the CBD where the notion “knowledge, innovations and practices” is used.

However, there are concerns about the possibly unclear scope of the term "traditional knowledge". In order to achieve the necessary legal certainty, a further in-depth discussion of the concept of TK is necessary.

5. A standardised and formal requirement

In order to become effective, the way that the relevant information will be submitted from the patent applicant to the patent offices must be standardised. This should be organised in a non-bureaucratic and cost-efficient manner. An overwhelming majority of patent applicants do not base their inventions on genetic resources and/or associated TK and for them the burden should be limited to an absolute minimum.

Competent patent authorities, in particular patent offices, are not required to make an assessment on the content of the submitted information. They must also not be obliged to keep track whether the patent applicant has obtained the relevant material in a way compatible with benefit-sharing and prior informed consent provisions. Their role can be limited to checking whether the formal requirements are fulfilled, in particular, whether the applicant who declares that the invention is directly based on genetic resources and/or associated TK has subsequently disclosed information.

⁸ The Bonn Guidelines adopted under the CBD to implement its Articles 15 and 8(j) address specifically all genetic resources and associated TK.

The EC and its Member States propose that the disclosure of the information be organised by including questions to be answered in the standard patent application form. The applicant then can give either a negative or a positive response to the question whether the invention is directly based on genetic resources and/or associated TK. If the answer is negative, the applicant does not need to fulfil any other administrative requirement on this issue. A positive answer triggers the requirement to disclose the country of origin or source as foreseen. In the exceptional case that both the country of origin and the source are unknown to the applicant, this should be declared accordingly.

If the patent applicant fails to give a negative or positive response, or if he fails or refuses to disclose information on the country of origin or source in cases where he claims that the invention is directly based on genetic resources and/or associated TK, the patent application is not shaped in accordance with formal requirements, except where the applicant has declared that the country of origin and the source are unknown to him. An applicant should be given the possibility to remedy the omission within a certain time fixed under patent law. However, if the applicant continues to fail to make any declaration, then the application shall not be further processed and the applicant will be informed of this consequence.

6. What should happen in cases of incorrect or incomplete information?

Meaningful and workable sanctions should be attached to the provision of incorrect or incomplete information. Where it is proved that the patent applicant has disclosed incorrect or incomplete information, effective, proportionate and dissuasive sanctions outside the field of patent law should be imposed on *the patent applicant or holder*. If the applicant provides supplementary information during the processing of the application, the submission of this supplementary information should not affect the further processing of the application. For reasons of legal certainty, the submission of incorrect or incomplete information should not have any effect on the validity of the granted patent or on its enforceability against patent infringers.

It must be left to the individual Contracting State to determine the character and the level of these sanctions, in accordance with domestic legal practices and respecting general principles of law. Both within WIPO as in other international fora means could be discussed to develop such sanctions.

7. Exchange of information

An indispensable measure that makes the disclosure requirement outlined in the previous sections an effective incentive to comply with access and benefit-sharing rules is the introduction of a simple notification procedure to be followed by the patent offices. The latter, every time they receive a declaration disclosing the country of origin or source of the genetic resource and/or associated TK, should notify this information to a centralised body. This could be done, for instance, by means of a standard form. That would facilitate the monitoring – by countries of origin and TK holders – of the respect of any benefit-sharing arrangements they entered into. The relevant information must be made available in accordance with the present rules on the confidential nature of applications.

The notification should be as simple as possible and must not lead to an unnecessary administrative burden for patent offices. The exchange of information should also be managed in a cost-effective way and without unnecessary additional charges imposed on patent applicants. This could be achieved, for example, by using electronic means.

It would be adequate to identify in particular the Clearing House Mechanism of the CBD as the central body to which the patent offices should send the information available from the declarations on disclosure.

8. Summary

In summary, the EC and its Member States propose the following:

- a) a mandatory requirement should be introduced to disclose the country of origin or source of genetic resources in patent applications;
- b) the requirement should apply to all international, regional and national patent applications at the earliest stage possible;
- c) the applicant should declare the country of origin or, if unknown, the source of the specific genetic resource to which the inventor has had physical access and which is still known to him;
- d) the invention must be directly based on the specific genetic resources;

- e) there could also be a requirement on the applicant to declare the specific source of traditional knowledge associated with genetic resources, if he is aware that the invention is directly based on such traditional knowledge; in this context, a further in-depth discussion of the concept of "traditional knowledge" is necessary;
- f) if the patent applicant fails or refuses to declare the required information, and despite being given the opportunity to remedy that omission continues to do so, then the application should not be further processed;
- g) if the information provided is incorrect or incomplete, effective, proportionate and dissuasive sanctions should be envisaged outside the field of patent law;
- h) a simple notification procedure should be introduced to be followed by the patent offices every time they receive a declaration; it would be adequate to identify in particular the Clearing House Mechanism of the CBD as the central body to which the patent offices should send the available information.

These proposals attempt to formulate a way forward that should ensure, at global level, an effective, balanced and realistic system for disclosure in patent applications.

Hongarije is op 28 september 2010 tot het Verdrag inzake de toepassing van artikel 65 van het Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien (ook bekend als het 'Protocol van Londen' of het 'Vertalingenprotocol') toegetreden. Het Vertalingenprotocol is op 1 januari 2011 voor Hongarije in werking getreden, zie Tractatenblad maandbericht november 2010, blz. 16.

[terug naar nieuwsbrief](#)

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

Vermeldingen bedoeld in artikel 17, onder b, c en d, en gegevens bedoeld in artikel 18, onder c, d en e, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen (Stb. 1994, 542)

MAANDBERICHT NOVEMBER 2010

Titel:	Schikking betreffende de internationale inschrijving van fabrieks- of handelsmerken
Datum totstandkoming:	14-04-1891
Plaats totstandkoming:	Madrid
Tractatenbladen:	1892-270, 1893-55, 1951-46

Titel:	Protocol bij de Schikking van Madrid betreffende de internationale inschrijving van merken
Datum totstandkoming:	27-06-1989
Plaats totstandkoming:	Madrid
Tractatenbladen:	1990-44, 1998-43, 2003-63, 2007-104, 2008-102

Uitbreidingen

Denemarken

Uitgebreid tot	In werking	Buiten werking
Faeröer	11-01-2011	

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Denemarken, 11 oktober 2010

Titel:	Verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen					
Datum totstandkoming:	29-07-1899					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1900-54, 1900-163, 1963-157, 1968-58, 1970-142, 1981-91					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	29-07-1899					
– Nederland:						
– in Europa		04-09-1900	R	04-09-1900		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:		Verdrag betreffende de wetten en gebruiken van de oorlog te land, met bijbehorend Reglement				
Datum totstandkoming:		29-07-1899				
Plaats totstandkoming:		's-Gravenhage				
In werking Bonaire:		10-10-2010				
In werking Sint Eustatius:		10-10-2010				
In werking Saba:		10-10-2010				
In werking Curaçao:		10-10-2010				
In werking Sint Maarten:		10-10-2010				
Tractatenbladen:		1900-163, 1966-229, 1981-92				
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	29-07-1899					
– Nederland:						
– in Europa		04-09-1900	R	04-09-1900		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:		Verdrag nopens de toepassing op de zeeoorlog van de beginselen der Conventie van Genève van 22 augustus 1864				
Datum totstandkoming:		29-07-1899				
Plaats totstandkoming:		's-Gravenhage				
In werking Bonaire:		10-10-2010				
In werking Sint Eustatius:		10-10-2010				
In werking Saba:		10-10-2010				
In werking Curaçao:		10-10-2010				
In werking Sint Maarten:		10-10-2010				
Tractatenbladen:		1900-125, 1900-163, 1966-230, 1981-93				
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	29-07-1899					
– Nederland:						
– in Europa		04-09-1900	R	04-09-1900		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verklaring houdende verbod tot beziging van projectielen met het enige doel verstikkende of vergiftige gassen te verspreiden					
Datum totstandkoming:	29-07-1899					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1900-163, 1966-232, 1981-94					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	29-07-1899					
– Nederland:						
– in Europa		04-09-1900	R	04-09-1900		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verklaring houdende verbod tot beziging van kogels die zich in het menselijk lichaam gemakkelijk uitzetten of vervormen, zoals kogels met harde mantel waarvan de mantel niet geheel de kern dekt of van kervingen voorzien is					
Datum totstandkoming:	29-07-1899					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1900-163, 1966-233, 1981-95					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	29-07-1899					
– Nederland:						
– in Europa		04-09-1900	R	04-09-1900		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1909-229, 1910-73, 1963-158, 1966-278, 1968-59, 1968-116, 1970-143, 1981-96					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	26-01-1910		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag nopens de beperking van het gebruik van wapengeweld bij het innen van schulden uit overeenkomst					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1909-230, 1910-73, 1966-279, 1981-97					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	26-01-1910		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag nopens de opening der vijandelikheden					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1910-73, 1966-280, 1981-98					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	26-01-1910		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag nopens de wetten en gebruiken van de oorlog te land					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1909-231, 1910-73, 1966-281, 1981-99					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	26-01-1910		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag nopens de rechten en verplichtingen der onzijdige Mogendheden en personen in geval van oorlog te land					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1909-232, 1910-73, 1966-282, 1981-100					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	26-01-1910		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag nopens de rechtstoestand der vijandelijke handelsvaartuigen bij de aanvang der vijandelikheden					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1909-233, 1910-73, 1966-283, 1981-101					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	26-01-1910		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag nopens de verandering van handelsvaartuigen in oorlogsschepen					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1909-234, 1919-73, 1966-284, 1981-102					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	26-01-1910		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag nopens het stellen van onderzeese zelfwerkende contact-mijnen					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1909-235, 1910-73, 1966-285, 1981-103					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	26-01-1910		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag nopens het bombardement door een scheepsmacht in tijd van oorlog					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1909-236, 1910-73, 1966-286, 1981-104					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	26-01-1910		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag voor de toepassing op de zeeoorlog der beginselen van het Verdrag van Genève					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1909-237, 1910-73, 1966-287, 1981-105					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	26-01-1910		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag nopens zekere beperkingen van de uitoefening van het buitrecht in de zeeoorlog					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1909-240, 1910-73, 1966-288, 1981-106					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	26-01-1910		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag nopens de rechten en verplichtingen der onzijdige Mogendheden in geval van zeeoorlog					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1909-239, 1910-73, 1966-290, 1981-107					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	26-01-1910		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verklaring nopens het verbod om projectielen en ontplofbare stoffen uit ballons te werpen					
Datum totstandkoming:	18-10-1907					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	1910-73, 1966-291, 1981-108					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-10-1907					
– Nederland:						
– in Europa		27-11-1909	R	27-11-1909		
– Bonaire		–		10-10-2010		
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		
– Saba		–		10-10-2010		
– Aruba		–		01-01-1986		
– Curaçao		–		10-10-2010		
– Sint Maarten		–		10-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag van economische, sociale en culturele samenwerking en collectieve zelfverdediging tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België, de Franse Republiek, het Groothertogdom Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland					
Datum totstandkoming:	17-03-1948					
Plaats totstandkoming:	Brussel					
Tractatenbladen:	1948-258, 1948-519, 1952-71, 1954-178, 1955-108, 1957-10, 1995-102					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Spanje		27-03-1990	T	27-03-1990	18-10-2010	18-10-2011

Titel:	Protocol inzake toetreding van de Portugese Republiek en het Koninkrijk Spanje tot het Verdrag van economische, sociale en culturele samenwerking en collectieve zelfverdediging, ondertekend te Brussel op 17 maart 1948, zoals gewijzigd bij het Protocol tot wijziging en aanvulling van het Verdrag van Brussel, ondertekend te Parijs op 23 oktober 1954					
Datum totstandkoming:	14-11-1988					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Tractatenbladen:	1989-38, 1992-206					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Spanje	14-11-1988	09-08-1989	R	27-03-1990	18-10-2010	18-10-2011

Titel:	Protocol inzake toetreding van de Helleense Republiek tot de Westeuropese Unie, met een bijlage					
Datum totstandkoming:	20-11-1992					
Plaats totstandkoming:	Rome					
Tractatenbladen:	1993-2, 1995-103					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Spanje	20-11-1992	02-02-1994	R	06-03-1995	18-10-2010	18-10-2011

Titel:	Verdrag betreffende minimum-normen van sociale zekerheid					
Datum totstandkoming:	28-06-1952					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	1953-69, 1963-37, 1964-36, 1969-195, 1984-42, 1997-182					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Uruguay*		14-10-2010	R	14-10-2011		

* onder aanvaarding van de delen I, II, IV, VII, VIII, XI, XII, XIII en XIV

Titel:	Verdrag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict					
Datum totstandkoming:	14-05-1954					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
Tractatenbladen:	1955-47, 1958-148, 1961-53, 1966-96, 1979-86, 1990-103, 1996-170, 1998-1					

Titel:	Tweede Protocol bij het Haags Verdrag van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict					
Datum totstandkoming:	26-03-1999					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
Tractatenbladen:	1999-107, 2005-279, 2007-84					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
België	17-05-1999	13-10-2010	R	13-01-2011		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

België, 13 oktober 2010

Titel:	Europees Verdrag betreffende uitlevering					
Datum totstandkoming:	13-12-1957					
Plaats totstandkoming:	Parijs					
Tractatenbladen:	1965-9, 1969-62, 1970-131, 1971-130, 1977-20, 1982-6, 1986-47, 1987-186, 1991-78, 1993-110, 1993-163, 1994-7, 1994-21, 1994-38, 1994-66, 1994-115, 1994-167, 1994-218, 1995-45, 1995-231, 1995-266, 1996-93, 1996-124, 1996-140, 1996-278, 1997-71, 1997-231, 1997-247, 2000-13, 2000-53, 2001-22, 2002-54, 2006-168					

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Duitsland, 9 november 2010

Titel:	Overeenkomst betreffende het aannemen van eenvormige technische eisen voor wielvoertuigen, uitrustingsstukken en onderdelen die kunnen worden aangebracht en/of gebruikt op wielvoertuigen en de voorwaarden voor wederzijdse erkenning van goedkeuringen verleend op basis van deze eisen					
Datum totstandkoming:	20-03-1958					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	1959-83, 1960-163, 1964-74, 1967-81, 1967-153, 1976-149, 1978-101, 1985-121, 1996-151, 2004-204, 2007-216, 2008-133, 2009-5, 2010-16					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Kazachstan		09-11-2010	T	08-01-2011		

Titel:	Verdrag over de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraken					
Datum totstandkoming:	10-06-1958					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	1958-145, 1959-58, 1964-96, 1971-85, 1980-27, 1996-13					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Fiji-eilanden		27-09-2010	T	26-12-2010		

Titel:	Europees Verdrag aangaande de wederzijdse rechtshulp in strafzaken					
Datum totstandkoming:	20-04-1959					
Plaats totstandkoming:	Straatsburg					
Tractatenbladen:	1965-10, 1969-63, 1974-163, 1977-21, 1982-7, 1990-117, 1991-79, 1993-131, 1996-63, 1997-280, 2001-165, 2002-204					

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Letland, 16 september 2010

Titel:	Tweede aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken					
Datum totstandkoming:	08-11-2001					
Plaats totstandkoming:	Straatsburg					
Tractatenbladen:	2002-30, 2008-157					

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Letland, 16 september 2010

Titel:	Verdrag tot afschaffing van het vereiste van legalisatie voor buitenlandse openbare akten					
Datum totstandkoming:	05-10-1961					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
Tractatenbladen:	1963-28, 1965-182, 1966-188, 1967-92, 1967-157, 1968-61, 1969-105, 1970-8, 1971-61, 1973-71, 1978-5, 1979-44, 1982-111, 1984-144, 1989-100, 1992-122, 1994-90, 1995-221, 1996-280, 1997-272, 2006-139					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	Einde bezwaarperiode	Inwerkingtreding	
Kyrgyzstan		15-11-2010	T	01-06-2011	31-07-2011	

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Tonga, 15 november 2010

Autoriteiten

Belarus, 10 november 2010

Kyrgyzstan, 15 november 2010

Tonga, 15 november 2010

Titel:	Verdrag inzake de huwelijkstoestemming, de minimum-leeftijd waarop een huwelijk mag worden aangegaan en de registratie van huwelijken					
Datum totstandkoming:	10-12-1962					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	1964-55, 1964-165, 1965-150, 1976-26, 1995-243					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Frankrijk	10-12-1962	14-10-2010	R	12-01-2011		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Frankrijk, 14 oktober 2010

Titel:	Verdrag inzake de betekening en de kennisgeving in het buitenland van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke en in handelszaken
Datum totstandkoming:	15-11-1965
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage
Tractatenbladen:	1966-91, 1967-36, 1968-63, 1969-55, 1969-210, 1971-63, 1973-73, 1975-150, 1981-150, 1982-112, 1984-145, 1986-100, 1989-101, 1994-93, 1996-281, 1997-273, 2008-161

Autoriteiten

Australië, 29 oktober 2010

Titel:	Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
Datum totstandkoming:	16-12-1966
Plaats totstandkoming:	New York
Tractatenbladen:	1969-99, 1970-52, 1975-60, 1978-177, 1979-65, 1984-19, 1995-18

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Voorbehoud van **Laos**, 25 september 2009

Bezwaar door **Finland**, 5 oktober 2010

Bezwaar door **Ierland**, 13 oktober 2010

Bezwaar door **Oostenrijk**, 13 oktober 2010

Verklaring van **Verenigd Koninkrijk, het**, 21 oktober 2010

Nederlanden, het Koninkrijk der, 11 oktober 2010

Titel:	Tweede Facultatieve Protocol bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, gericht op de afschaffing van de doodstraf
Datum totstandkoming:	15-12-1989
Plaats totstandkoming:	New York
Tractatenbladen:	1990-125, 1991-124, 1995-20

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Voorbehoud van **Brazilië**, 25 september 2009

Bezwaar door **Finland**, 27 september 2010

Titel:	Verdrag inzake het wegverkeer					
Datum totstandkoming:	08-11-1968					
Plaats totstandkoming:	Wenen					
Tractatenbladen:	1974-35, 1974-174, 1997-25, 2005-256, 2008-76					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Portugal	08-11-1968	30-09-2010	R	30-10-2011		

Titel:	Overeenkomst tot instelling van de Europese Conferentie inzake Moleculaire Biologie					
Datum totstandkoming:	13-02-1969					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	1969-102, 1970-70, 1974-29, 1983-98, 1988-112					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
België		12-10-2010	T	12-10-2010		

Titel:	Europese Overeenkomst inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed					
Datum totstandkoming:	06-05-1969					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
België	06-05-1969	02-12-1969	R	20-11-1970	08-10-2010	09-04-2011

Titel:	Verdrag inzake de verkrijging van bewijs in het buitenland in burgerlijke en in handelszaken					
Datum totstandkoming:	18-03-1970					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
Tractatenbladen:	1979-38, 1981-70, 1982-113, 1984-146, 1986-101, 1994-94, 1995-222, 1996-282, 1997-274, 2010-238					

Aanvaardingen van toetreding

Albanië

Aanvaard door	Aanvaarding	In werking
Finland	27-10-2010	26-12-2010
IJsland	15-11-2010	14-01-2011
Tsjechië	09-11-2010	08-01-2011

IJsland

Aanvaard door	Aanvaarding	In werking
Noorwegen	18-11-2010	17-01-2011

Kroatië

Aanvaard door	Aanvaarding	In werking
Noorwegen	15-11-2010	14-01-2011

Liechtenstein

Aanvaard door	Aanvaarding	In werking
IJsland	15-11-2010	14-01-2011
Noorwegen	18-11-2010	17-01-2011

Macedonië, Voormalige Joegoslavische Republiek

Aanvaard door	Aanvaarding	In werking
IJsland	15-11-2010	14-01-2011
Noorwegen	15-11-2010	14-01-2011

Servië

Aanvaard door	Aanvaarding	In werking
China, incl. Hongkong SAR en Macau SAR	09-11-2010	08-01-2011

Finland	27-10-2010	26-12-2010
IJsland	15-11-2010	14-01-2011

Zuid-Korea

Aanvaard door	Aanvaarding	In werking
Noorwegen	15-11-2010	14-01-2011

Titel:	Verdrag betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van buitenlandse vonnissen in burgerlijke en handelszaken				
Datum totstandkoming:	01-02-1971				
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage				
Tractatenbladen:	1972-144, 1979-111, 1983-117, 1986-103				
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	Einde bezwaarperiode	Inwerkingtreding
Albanië		08-04-2010	T	15-10-2010	01-11-2010

Titel:	Verdrag inzake de wet welke van toepassing is op verkeersongevallen op de weg				
Datum totstandkoming:	04-05-1971				
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage				
Tractatenbladen:	1971-118, 1972-158, 1978-180, 1994-96				

Aanvaardingen van toetreding

Marokko

Aanvaard door	Aanvaarding	In werking
Zwitserland	03-11-2010	02-01-2011

Titel:	Europees Verdrag betreffende de overdracht van strafvervolgning				
Datum totstandkoming:	15-05-1972				
Plaats totstandkoming:	Straatsburg				
Tractatenbladen:	1973-84, 1985-65, 1992-89				

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Letland, 16 september 2010

Titel:	Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen				
Datum totstandkoming:	29-12-1972				
Plaats totstandkoming:	Londen / Mexico DF / Moskou / Washington				
Tractatenbladen:	1973-172, 1977-182, 1979-97, 1981-134, 1990-63, 1992-71, 1994-84, 1994-156				

Titel:	Protocol van 1996 bij het Verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972					
Datum totstandkoming:	07-11-1996					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Tractatenbladen:	1998-134, 2000-27, 2008-200					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nigeria		01-10-2010	T	31-10-2010		

Titel:	Overeenkomst tot oprichting van het Europees Laboratorium voor Moleculaire Biologie					
Datum totstandkoming:	10-05-1973					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	1973-162, 1974-160					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
België		12-10-2010	T	12-10-2010		

Titel:	Verdrag betreffende de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces					
Datum totstandkoming:	26-06-1973					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	1974-71, 1977-53, 1987-9, 1997-201					

Titel:	Verdrag betreffende het verbod op en de onmiddellijke actie voor de uitbanning van de ergste vormen van kinderarbeid					
Datum totstandkoming:	17-06-1999					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	1999-177, 2000-52, 2002-96					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Turkmenistan		15-11-2010	R	15-11-2011		

Titel:	Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien (Europees Octrooiverdrag)					
Datum totstandkoming:	05-10-1973					
Plaats totstandkoming:	München					
Tractatenbladen:	1975-108, 1976-101, 1977-144, 1978-91, 1979-73, 1981-213, 1985-81, 1987-175, 1988-53, 1988-129, 1989-48, 1991-103, 1991-167, 1992-47, 1992-113, 1994-47, 1995-198, 2007-130, 2007-232					

Titel:	Verdrag inzake de toepassing van artikel 65 van het Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien					
Datum totstandkoming:	17-10-2000					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Tractatenbladen:	2001-21, 2001-133, 2008-62					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Hongarije		28-09-2010	T	01-01-2011		

Titel:	Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd door het Protocol daarbij van 1978					
Datum totstandkoming:	02-11-1973					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Tractatenbladen:	1975-147, 1978-187, 1983-126, 1986-120, 1988-124, 1992-28, 2005-28, 2005-75, 2005-299, 2006-260, 2008-90, 2009-14, 2009-103, 2010-70					

Titel:	Bijlage IV bij het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd door het Protocol daarbij van 1978					
Datum totstandkoming:	02-11-1973					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Tractatenbladen:	1975-147, 1978-187, 1983-126, 1988-124, 1996-24, 1997-138, 1999-167, 2005-28, 2005-299, 2006-260, 2009-14, 2009-103					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Ghana		01-10-2010	R	01-01-2011		

Titel:	Bijlage III bij het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd door het Protocol daarbij van 1978					
Datum totstandkoming:	02-11-1973					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Tractatenbladen:	1975-147, 1978-187, 1988-124, 1988-143, 1990-168, 1992-29, 1993-53, 1993-147, 1994-41, 1994-162, 1995-158, 1996-24, 1997-138, 1997-317, 1999-167, 2003-116, 2005-28, 2005-299, 2006-260, 2009-14, 2009-103					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Ghana		01-10-2010	R	01-01-2011		

Titel:	Bijlage V bij het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd door het Protocol daarbij van 1978					
Datum totstandkoming:	02-11-1973					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Tractatenbladen:	1975-147, 1978-187, 1988-124, 1988-143, 1990-168, 1992-28, 1992-29, 1993-53, 1993-70, 1993-147, 1994-41, 1994-162, 1995-158, 1996-24, 1997-138, 1997-317, 1999-167, 2003-16, 2005-28, 2005-299, 2009-14, 2009-103					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Ghana		01-10-2010	R	01-01-2011		

Titel:	Protocol van 1997 tot wijziging van het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd door het Protocol daarbij van 1978					
Datum totstandkoming:	26-09-1997					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Tractatenbladen:	1999-169, 2002-192, 2005-30, 2006-80, 2007-29, 2010-19					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Ghana		01-10-2010	T	01-01-2011		

Titel:	Europees Verdrag betreffende de niet-toepasselijkheid van verjaring terzake van misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven					
Datum totstandkoming:	25-01-1974					
Plaats totstandkoming:	Straatsburg					
Tractatenbladen:	1979-69, 2003-94					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Servië	12-10-2010					

Titel:	Overeenkomst inzake de registratie van in de kosmische ruimte gebrachte voorwerpen					
Datum totstandkoming:	12-11-1974					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	1979-19, 1981-39, 1990-90					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Costa Rica		14-10-2010	T	14-10-2010		

Titel:	Overeenkomst van Nice van 15 juni 1957 betreffende de internationale classificatie van de waren en diensten ten behoeve van de inschrijving van merken, zoals herzien te Stockholm op 14 juli 1967 en te Genève op 13 mei 1977					
Datum totstandkoming:	13-05-1977					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	1978-60, 1979-95, 1980-37, 1983-156, 1986-142, 1989-55, 1994-194, 1996-313, 2006-161					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Servië		17-09-2010	T	17-12-2010		

Titel:	Overeenkomst inzake het verkrijgen in het buitenland van inlichtingen en bewijs op het gebied van administratieve zaken
Datum totstandkoming:	15-03-1978
Plaats totstandkoming:	Straatsburg

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Duitsland, 27 oktober 2010

Titel:	Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand
Datum totstandkoming:	13-11-1979
Plaats totstandkoming:	Genève
Tractatenbladen:	1980-21, 1980-159, 1983-48, 1984-57, 1996-78

Titel:	Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, inzake persistente organische verontreinigende stoffen					
Datum totstandkoming:	24-06-1998					
Plaats totstandkoming:	Aarhus					
Tractatenbladen:	1998-288, 2000-9, 2003-142, 2010-116, 2010-258					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Macedonië, Voormalige Joegoslavische Republiek		01-11-2010	T	30-01-2011		

Titel:	Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, inzake zware metalen					
Datum totstandkoming:	24-06-1998					
Plaats totstandkoming:	Aarhus					
Tractatenbladen:	1998-287, 1999-212, 2004-153, 2010-115					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Macedonië, Voormalige Joegoslavische Republiek		01-11-2010	T	30-01-2011		

Titel:	Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand inzake vermindering van verzuring, eutrofiëring en ozon op leefniveau					
Datum totstandkoming:	30-11-1999					
Plaats totstandkoming:	Göteborg					
Tractatenbladen:	2000-66, 2001-164, 2005-91, 2010-117					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Macedonië, Voormalige Joegoslavische Republiek		01-11-2010	T	30-01-2011		

Titel:	Internationaal Verdrag tegen het nemen van gijzelaars					
Datum totstandkoming:	17-12-1979					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	1981-53, 1989-6, 1995-246					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Singapore		22-10-2010	T	21-11-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Singapore, 22 oktober 2010

Titel:	Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen
Datum totstandkoming:	18-12-1979
Plaats totstandkoming:	New York
Tractatenbladen:	1980-146, 1981-61, 1991-134, 1995-90, 1996-97

Titel:	Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen					
Datum totstandkoming:	06-10-1999					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	2000-99, 2001-146, 2002-6, 2002-131					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Cambodja	11-11-2001	13-10-2010	R	13-01-2011		

Titel:	Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal
Datum totstandkoming:	03-03-1980
Plaats totstandkoming:	Wenen / New York
Tractatenbladen:	1980-166, 1981-7, 1991-160, 1997-31, 2006-81

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Nederlanden, het Koninkrijk der, 14 oktober 2010

Titel:	Wijziging van het Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal					
Datum totstandkoming:	08-07-2005					
Plaats totstandkoming:	Wenen					
Tractatenbladen:	2006-81					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Duitsland		21-10-2010	R			

Titel:	Europese Kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten
Datum totstandkoming:	21-05-1980
Plaats totstandkoming:	Madrid
Tractatenbladen:	1980-129, 1981-74, 1981-234, 1995-173

Titel:	Aanvullend Protocol bij de Europese Kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten					
Datum totstandkoming:	09-11-1995					
Plaats totstandkoming:	Straatsburg					
Tractatenbladen:	1996-352, 1998-240					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Noorwegen	18-10-2010	18-10-2010	R	19-01-2011		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Noorwegen, 18 oktober 2010

Titel:	Protocol Nr. 2 bij de Europese Kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten, betreffende interterritoriale samenwerking					
Datum totstandkoming:	05-05-1998					
Plaats totstandkoming:	Straatsburg					
Tractatenbladen:	1999-43, 2001-11					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Noorwegen	18-10-2010	18-10-2010	R	19-01-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Noorwegen, 18 oktober 2010

Titel:	Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst
Datum totstandkoming:	19-06-1980
Plaats totstandkoming:	Rome
Tractatenbladen:	1980-156, 1991-109, 1993-100, 1997-70, 2005-272, 2006-123, 2006-218

Titel:	Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, ter ondertekening opengesteld te Rome op 19 juni 1980					
Datum totstandkoming:	18-05-1992					
Plaats totstandkoming:	Funchal					
In werking Bonaire:	01-12-2010					
In werking Sint Eustatius:	01-12-2010					
In werking Saba:	01-12-2010					
In werking Aruba:	01-12-2010					
In werking Curaçao:	01-12-2010					
In werking Sint Maarten:	01-12-2010					
Tractatenbladen:	1992-172, 1993-107					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	18-05-1992					
– Nederland:						
– in Europa		11-02-1993	R	01-09-1993		
– Bonaire		–		01-12-2010		
– Sint Eustatius		–		01-12-2010		
– Saba		–		01-12-2010		
– Aruba		28-09-2010	R	01-12-2010		
– Curaçao		–		01-12-2010		
– Sint Maarten		–		01-12-2010		

Titel:	Verdrag inzake de toetreding van de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden tot het Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, ter ondertekening opengesteld te Rome op 19 juni 1980, en tot het Eerste en het Tweede Protocol betreffende de uitlegging ervan door het Hof van Justitie					
Datum totstandkoming:	29-11-1996					
Plaats totstandkoming:	Brussel					
In werking Bonaire:	01-12-2010					
In werking Sint Eustatius:	01-12-2010					
In werking Saba:	01-12-2010					
In werking Curaçao:	01-12-2010					
In werking Sint Maarten:	01-12-2010					
Tractatenbladen:	1997-70, 2002-163					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	29-11-1996					
– Nederland:						
– in Europa		04-07-1997	R	01-10-1998		
– Bonaire		–		01-12-2010		
– Sint Eustatius		–		01-12-2010		
– Saba		–		01-12-2010		
– Aruba		04-07-1997	R	01-10-1998		
– Curaçao		–		01-12-2010		
– Sint Maarten		–		01-12-2010		

Titel:	Verdrag inzake het verbod of de beperking van het gebruik van bepaalde conventionele wapens die geacht kunnen worden buitensporig leed te veroorzaken of een niet-onderscheidende werking te hebben					
Datum totstandkoming:	10-10-1980					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	1981-154, 1982-52, 1987-105, 1996-68, 2002-169, 2004-239					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Antigua en Barbuda		23-08-2010	T	23-02-2011		

Titel:	Protocol inzake niet-waarneembare deeltjes (Protocol I)					
Datum totstandkoming:	10-10-1980					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	1981-154, 1982-52, 1987-105, 1996-68, 2002-169, 2004-239					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Antigua en Barbuda		23-08-2010	R	23-02-2011		

Titel:	Protocol inzake het verbod of de beperking van het gebruik van brandwapens (Protocol III)					
Datum totstandkoming:	10-10-1980					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	1981-154, 1982-52, 1987-105, 1996-68, 2002-169, 2004-239					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Antigua en Barbuda		23-08-2010	R	23-02-2011		

Titel:	Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee					
Datum totstandkoming:	10-12-1982					
Plaats totstandkoming:	Montego-Bay					
Tractatenbladen:	1983-83, 1984-55, 1996-272, 2009-77					

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Saint Vincent en de Grenadines, 22 november 2010

Titel:		Overeenkomst betreffende de uitvoering van deel XI van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee van 1982				
Datum totstandkoming:		28-07-1994				
Plaats totstandkoming:		New York				
Tractatenbladen:		1994-233, 1995-196, 1996-273, 2009-78				
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Angola		07-09-2010	T	07-10-2010		

Titel:		Verdrag inzake de overbrenging van gevangene personen				
Datum totstandkoming:		21-03-1983				
Plaats totstandkoming:		Straatsburg				
Tractatenbladen:		1983-74, 1987-163, 1995-193, 1996-87, 2009-36				
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Ecuador		12-07-2005	T	01-11-2005		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Ecuador, 21 september 2010

Titel:		Aanvullend Protocol bij het Verdrag inzake de overbrenging van gevangene personen				
Datum totstandkoming:		18-12-1997				
Plaats totstandkoming:		Straatsburg				
Tractatenbladen:		1998-64, 1998-202, 2002-127, 2009-37				
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Slovenië		15-10-2010				

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Turkije, 10 november 2010

Titel:		Europees Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven				
Datum totstandkoming:		24-11-1983				
Plaats totstandkoming:		Straatsburg				
Tractatenbladen:		1984-2, 1987-187, 1997-64				
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Servië		12-10-2010				

Titel:		Europees Handvest inzake lokale autonomie				
Datum totstandkoming:		15-10-1985				
Plaats totstandkoming:		Straatsburg				
Tractatenbladen:		1987-63, 1991-61, 1996-70				
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Andorra		27-10-2010				

Titel:		Protocol van Montreal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken				
Datum totstandkoming:		16-09-1987				
Plaats totstandkoming:		Montreal				
Tractatenbladen:		1988-11, 1989-11, 1990-99, 1991-49, 1991-74, 1992-16, 1992-131, 1993-90, 1993-164, 1994-195, 1995-82, 1997-42, 1998-50, 1998-233, 2000-83, 2001-72, 2002-89, 2008-120				

Titel:	Wijziging van het Protocol van Montreal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken					
Datum totstandkoming:	03-12-1999					
Plaats totstandkoming:	Beijing					
Tractatenbladen:	2000-83, 2001-72, 2002-89					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Bangladesh		24-08-2010	T	22-11-2010		

Titel:	Europese Overeenkomst tot bescherming van kleine huisdieren					
Datum totstandkoming:	13-11-1987					
Plaats totstandkoming:	Straatsburg					
Tractatenbladen:	1988-1					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Letland	01-05-1992	22-10-2010	R	01-05-2011		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Letland, 22 oktober 2010

Titel:	Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in belastingzaken					
Datum totstandkoming:	25-01-1988					
Plaats totstandkoming:	Straatsburg					
Tractatenbladen:	1991-4, 1997-10, 2010-221					

Titel:	Protocol tot wijziging van het Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in belastingzaken					
Datum totstandkoming:	27-05-2010					
Plaats totstandkoming:	Parijs					
Tractatenbladen:	2010-221					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Georgië	03-11-2010					

Titel:	Verdrag tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen gericht tegen de veiligheid van de zeevaart					
Datum totstandkoming:	10-03-1988					
Plaats totstandkoming:	Rome					
Tractatenbladen:	1989-17, 1992-75, 1993-29, 1996-204, 2005-182, 2006-223					

Titel:	Protocol van 2005 bij het Verdrag tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen gericht tegen de veiligheid van de zeevaart					
Datum totstandkoming:	14-10-2005					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Tractatenbladen:	2006-223					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Bulgarije	11-09-2006	07-10-2010	R	05-01-2011		

Titel:	Protocol tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen gericht tegen de veiligheid van vaste platforms op het continentale plat					
Datum totstandkoming:	10-03-1988					
Plaats totstandkoming:	Rome					
Tractatenbladen:	1989-18, 1992-76, 1993-30, 1996-205, 2006-224					

Titel:	Protocol van 2005 bij het protocol tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen gericht tegen de veiligheid van vaste platforms op het continentale plat					
Datum totstandkoming:	14-10-2005					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Tractatenbladen:	2006-224					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Bulgarije	11-09-2006	07-10-2010	R	05-01-2011		

Titel:	Verdrag van Bazel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan					
Datum totstandkoming:	22-03-1989					
Plaats totstandkoming:	Bazel					
Tractatenbladen:	1990-12, 1993-72, 1994-253, 1996-81, 1999-105, 2003-168, 2005-45, 2006-12, 2010-89					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Laos		21-09-2010	T	20-12-2010		

Titel:	Verdrag inzake de rechten van het kind					
Datum totstandkoming:	20-11-1989					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	1990-46, 1990-170, 1995-92, 1996-188, 1997-83, 1998-62, 2001-169, 2002-233					

Titel:	Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind inzake de betrokkenheid van kinderen bij gewapende conflicten					
Datum totstandkoming:	25-05-2000					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	2001-36, 2001-131, 2009-192					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Centraal Afrikaanse Republiek	27-09-2010					
Congo, Republiek		24-09-2010	T	24-10-2010		
Ethiopië	28-09-2010					
Gabon	08-09-2000	21-09-2010	R	21-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Congo, Republiek, 24 september 2010

Gabon, 21 september 2010

Malawi, 21 september 2010

Titel:	Facultatief Protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderporno- grafie bij het Verdrag inzake de rechten van het kind					
Datum totstandkoming:	25-05-2000					
Plaats totstandkoming:	New York					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
In werking Saba:	10-10-2010					
Tractatenbladen:	2001-63, 2001-130, 2005-282, 2006-250					
Partij	Onder- tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Centraal Afrikaanse Republiek	27-09-2010					
Malta	07-09-2000	28-09-2010	R	28-10-2010		
Nederlanden, het Koninkrijk der	07-09-2000					
– Nederland:						
– in Europa		23-08-2005	R	23-09-2005		
– Bonaire		11-10-2010		10-10-2010		
– Sint Eustatius		11-10-2010		10-10-2010		
– Saba		11-10-2010		10-10-2010		
– Aruba		17-10-2006	R	17-10-2006		
– Curaçao		–		–		
– Sint Maarten		–		–		
Nigeria	08-09-2000	27-09-2010	R	27-10-2010		

Titel:	Verdrag inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven					
Datum totstandkoming:	08-11-1990					
Plaats totstandkoming:	Straatsburg					
Tractatenbladen:	1990-172, 1993-88, 1997-68, 1998-267, 2002-196					

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Letland, 16 september 2010

Titel:	Verdrag inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband					
Datum totstandkoming:	25-02-1991					
Plaats totstandkoming:	Espoo					
Tractatenbladen:	1991-104, 1991-174, 1996-82, 1997-298, 2005-186, 2008-179					
Partij	Onder- tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Malta		20-10-2010	T	18-01-2011		

Titel:	Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien)					
Datum totstandkoming:	16-01-1992					
Plaats totstandkoming:	Valletta					
Tractatenbladen:	1992-32, 1992-97, 2007-126					
Partij	Onder- tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
België	30-01-2002	08-10-2010	R	09-04-2011		

Titel:	Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden					
Datum totstandkoming:	05-11-1992					
Plaats totstandkoming:	Straatsburg					
Tractatenbladen:	1993-1, 1993-199, 1998-20					
Partij	Onder- tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Bosnië en Herzegovina	07-09-2005	21-09-2010	R	01-01-2011		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Bosnië en Herzegovina, 21 september 2010

Titel:	Verdrag inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens
Datum totstandkoming:	09-02-1994
Plaats totstandkoming:	Brussel
Tractatenbladen:	1994-69, 1996-53

Titel:	Protocol tot wijziging van het verdrag van 9 februari 1994 inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens, teneinde 1) te voldoen aan Richtlijn 2006/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 tot wijziging van Richtlijn 1999/62/EG betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtvoertuigen en 2) de introductie overeen te komen tussen de Regeringen van het Koninkrijk België, het Koninkrijk Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, het Groothertogdom Luxemburg, het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Zweden van een papierloos vignetsysteem in hun gemeenschappelijk stelsel voor de heffing van het gebruiksrecht					
Datum totstandkoming:	21-10-2010					
Plaats totstandkoming:	Brussel					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
België	21-10-2010					
Denemarken	21-10-2010					
Duitsland	21-10-2010					
Luxemburg	21-10-2010					
Nederlanden, het Koninkrijk der – Nederland: – in Europa – Bonaire – Sint Eustatius – Saba – Aruba – Curaçao – Sint Maarten	21-10-2010					
Zweden	21-10-2010					

Titel:	Internationale Graanovereenkomst, 1995. I. Graanhandelsverdrag 1995					
Datum totstandkoming:	07-12-1994					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Tractatenbladen:	1996-105, 1996-212, 2006-55, 2008-72, 2009-117					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Oekraïne		21-10-2010	T	21-10-2010		

Titel:	Verdrag inzake de veiligheid van VN-personeel en geassocieerd personeel					
Datum totstandkoming:	09-12-1994					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	1996-62, 2002-61, 2006-211, 2010-252					

Titel:	Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de veiligheid van VN-personeel en geassocieerd personeel					
Datum totstandkoming:	08-12-2005					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	2006-211, 2010-252					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Polen	15-09-2006	01-11-2010	R	01-12-2010		

Titel:	Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten, enerzijds, en de Republiek Kazachstan, anderzijds
Datum totstandkoming:	23-01-1995
Plaats totstandkoming:	Brussel
Tractatenbladen:	1995-144, 1995-219, 1999-128, 2004-247, 2006-190, 2008-210

Titel:	Protocol bij de Partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Kazachstan, anderzijds, om rekening te houden met de toetreding van de Republiek Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie					
Datum totstandkoming:	16-09-2008					
Plaats totstandkoming:	Brussel					
Inwerkingtreding:	01-10-2010					
In werking Nederland:	01-10-2010					
Tractatenbladen:	2008-210					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
België	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Bulgarije	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Cyprus	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Denemarken	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Duitsland	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Estland	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
EU (Europese Unie)	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
EURATOM (Europese Gemeenschap voor Atoomenergie)	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Finland	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Frankrijk	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Griekenland	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Hongarije	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Ierland	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Italië	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Kazachstan	16-09-2008	08-09-2010	R	01-10-2010		
Letland	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Litouwen	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Luxemburg	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Malta	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Nederlanden, het Koninkrijk der	16-09-2008					
– Nederland:						
– in Europa		19-12-2008	R	01-10-2010		
– Bonaire		–		–		
– Sint Eustatius		–		–		
– Saba		–		–		
– Aruba		–		–		
– Curaçao		–		–		
– Sint Maarten		–		–		
Oostenrijk	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Polen	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Portugal	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Roemenië	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Slovenië	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Slowakije	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Spanje	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Tsjechië	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Verenigd Koninkrijk, het	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		
Zweden	16-09-2008	19-12-2008	R	01-10-2010		

Titel:	Overeenkomst over de toepassing van de bepalingen van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee van 10 december 1982 die betrekking hebben op de instandhouding en het beheer van de grensoverschrijdende en de over grote afstanden trekkende visbestanden					
Datum totstandkoming:	04-08-1995					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	1996-277, 2000-40, 2004-145					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Saint Vincent en de Grenadines		29-10-2010	T	28-11-2010		

Titel:	Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen					
Datum totstandkoming:	19-10-1996					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
Tractatenbladen:	1997-299, 2003-35					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	Einde bezwaarperiode	Inwerkingtreding	
Finland	01-04-2003	19-11-2010	R		01-03-2011	

Titel:	Verdrag inzake het recht betreffende het gebruik van internationale waterlopen anders dan voor scheepvaart					
Datum totstandkoming:	21-05-1997					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	2000-41, 2000-104					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nigeria		27-09-2010	T			

Titel:	Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden					
Datum totstandkoming:	25-06-1998					
Plaats totstandkoming:	Aarhus					
Tractatenbladen:	1998-289, 2001-73, 2005-22, 2008-2, 2008-107, 2010-147					

Titel:	Protocol betreffende registers inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen					
Datum totstandkoming:	21-05-2003					
Plaats totstandkoming:	Kiev					
Tractatenbladen:	2003-153, 2007-95, 2009-129					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Macedonië, Voormalige Joegoslavische Republiek	21-05-2003	02-11-2010	R	31-01-2011		

Titel:	Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof					
Datum totstandkoming:	17-07-1998					
Plaats totstandkoming:	Rome					
Tractatenbladen:	1999-13, 2000-120, 2002-135, 2004-258					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Moldavië	08-09-2000	12-10-2010	R	01-01-2011		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Moldavië, 12 oktober 2010

Titel:	Verdrag van Rotterdam inzake de procedure met betrekking tot voorafgaande geïnformeerde toestemming ten aanzien van bepaalde gevaarlijke chemische stoffen en pesticiden in de internationale handel					
Datum totstandkoming:	10-09-1998					
Plaats totstandkoming:	Rotterdam					
Tractatenbladen:	1999-30, 1999-202, 2004-9, 2007-197, 2008-43, 2009-67, 2010-133					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Saint Vincent en de Grenadines		29-10-2010	T	27-01-2011		

Titel:	Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie					
Datum totstandkoming:	27-01-1999					
Plaats totstandkoming:	Straatsburg					
Tractatenbladen:	2000-130, 2002-109, 2006-3					

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Letland, 16 september 2010

Titel:	Verdrag inzake conservatoir beslag op zeeschepen					
Datum totstandkoming:	12-03-1999					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Ecuador	13-07-2000	15-10-2010	R			

Titel:	Verdrag tot het brengen van eenheid in enige bepalingen inzake het internationale luchtvervoer					
Datum totstandkoming:	28-05-1999					
Plaats totstandkoming:	Montreal					
Tractatenbladen:	2000-32, 2001-91, 2001-107, 2004-167, 2005-2, 2010-114					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Seychellen, de		13-09-2010	T	12-11-2010		

Titel:	Akte van Genève bij de Overeenkomst van 's-Gravenhage betreffende de internationale inschrijving van tekeningen of modellen van nijverheid					
Datum totstandkoming:	02-07-1999					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	2000-102, 2008-55					

Uitbreidingen

Denemarken

Uitgebreid tot	In werking	Buiten werking
Faeröer	11-01-2011	

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Denemarken, 11 oktober 2010

Titel:	Overeenkomst inzake handel, ontwikkeling en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Zuid-Afrika, anderzijds					
Datum totstandkoming:	11-10-1999					
Plaats totstandkoming:	Tshwane (Pretoria)					
Tractatenbladen:	2000-45, 2004-183, 2005-198, 2006-86, 2008-30, 2010-128					

Titel:	Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Zuid-Afrika, anderzijds, tot wijziging van de Overeenkomst inzake handel, ontwikkeling en samenwerking					
Datum totstandkoming:	11-09-2009					
Plaats totstandkoming:	Kleinmond					
Tractatenbladen:	2010-128					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Slovenië	11-09-2009	23-09-2010	R			

Titel:	Internationaal Verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme					
Datum totstandkoming:	09-12-1999					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	2000-12, 2001-62, 2002-110, 2005-252, 2010-151					

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Voorbehoud van **Jemen**, 3 maart 2010

Bezwaar door **Italië**, 9 september 2010

Titel:	Verdrag inzake de internationale bescherming van volwassenen					
Datum totstandkoming:	13-01-2000					
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage					
Tractatenbladen:	2000-10, 2008-139					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	Einde bezwaarperiode	Inwerkingtreding	
Finland	18-09-2008	19-11-2010	R		01-03-2011	

Titel:	Verdrag inzake Octrooirecht					
Datum totstandkoming:	01-06-2000					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	2001-120					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Servië		20-05-2010	T	20-08-2010		

Titel:	Verdrag betreffende een Europees voertuig- en rijbewijsinformatiesysteem (EUCARIS)					
Datum totstandkoming:	29-06-2000					
Plaats totstandkoming:	Luxemburg					
Tractatenbladen:	2000-98, 2009-69					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Slowakije		20-10-2010	T	01-12-2010		

Titel:	Multilateraal Verdrag inzake de exploitatie van het Caribische Centrum voor Epidemiologie					
Datum totstandkoming:	24-09-2000					
Plaats totstandkoming:	Washington					
Buitenwerkingtreding:	31-12-2014					
Buiten werking Bonaire:	31-12-2014					
Buiten werking Sint Eustatius:	31-12-2014					
Buiten werking Saba:	31-12-2014					
Buiten werking Aruba:	31-12-2014					
Buiten werking Curaçao:	31-12-2014					
Buiten werking Sint Maarten:	31-12-2014					
Tractatenbladen:	2001-87, 2007-18, 2008-66					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Antigua en Barbuda		28-09-2000	O	01-01-2001		31-12-2014
Bahama's		24-09-2000	O	01-01-2001		31-12-2014
Barbados		02-01-2001	O	02-01-2001		31-12-2014
Belize		24-09-2000	O	01-01-2001		31-12-2014
Dominica		23-09-2000	O	01-01-2001		31-12-2014
Grenada		24-09-2000	O	01-01-2001		31-12-2014
Guyana		24-09-2000	O	01-01-2001		31-12-2014
Jamaica		24-09-2000	O	01-01-2001		31-12-2014
Nederlanden, het Koninkrijk der						
– Nederland:						
– in Europa		–		–		–
– Bonaire		–		10-10-2010		31-12-2014
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		31-12-2014
– Saba		–		10-10-2010		31-12-2014
– Aruba		12-06-2001	O	12-06-2001		31-12-2014
– Curaçao		–		10-10-2010		31-12-2014
– Sint Maarten		–		10-10-2010		31-12-2014
Saint Kitts en Nevis		26-09-2000	O	01-01-2001		31-12-2014
Saint Vincent en de Grenadines		24-09-2000	O	01-01-2001		31-12-2014
Suriname		16-10-2000	O	01-01-2001		31-12-2014
Trinidad en Tobago		24-09-2000	O	01-01-2001		31-12-2014
WHO / Pan-Amerikaanse Gezondheidsorganisatie		24-09-2000	O	01-01-2001		31-12-2014

Titel:	Wijziging nr. 3 van het Multilateraal Verdrag inzake de exploitatie van het Caribische Centrum voor Epidemiologie					
Datum totstandkoming:	09-04-2009					
Plaats totstandkoming:	Washington					
Buitenwerkingtreding:	31-12-2014					
Inwerkingtreding:	22-09-2010					
Buiten werking Bonaire:	31-12-2014					
In werking Bonaire:	10-10-2010					
Buiten werking Sint Eustatius:	31-12-2014					
In werking Sint Eustatius:	10-10-2010					
Buiten werking Saba:	31-12-2014					
In werking Saba:	10-10-2010					
Buiten werking Aruba:	31-12-2014					
In werking Aruba:	22-09-2010					
Buiten werking Curaçao:	31-12-2014					
In werking Curaçao:	10-10-2010					
Buiten werking Sint Maarten:	31-12-2014					
In werking Sint Maarten:	10-10-2010					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Antigua en Barbuda		26-05-2009	O	22-09-2010		31-12-2014
Bahama's		19-05-2009	O	22-09-2010		31-12-2014
Barbados		02-12-2009	O	22-09-2010		31-12-2014
Belize		21-04-2009	O	22-09-2010		31-12-2014
Dominica		30-09-2009	O	22-09-2010		31-12-2014
Grenada		28-04-2009	O	22-09-2010		31-12-2014
Guyana		19-05-2009	O	22-09-2010		31-12-2014
Jamaica		07-05-2009	O	22-09-2010		31-12-2014
Nederlanden, het Koninkrijk der						
– Nederland:						
– in Europa		–		–		–
– Bonaire		–		10-10-2010		31-12-2014
– Sint Eustatius		–		10-10-2010		31-12-2014
– Saba		–		10-10-2010		31-12-2014
– Aruba		08-03-2010	O	22-09-2010		31-12-2014
– Curaçao		–		10-10-2010		31-12-2014
– Sint Maarten		–		10-10-2010		31-12-2014
Saint Kitts en Nevis		19-05-2009	O	22-09-2010		31-12-2014
Saint Lucia		17-05-2009	O	22-09-2010		31-12-2014
Saint Vincent en de Grenadines		23-07-2009	O	22-09-2010		31-12-2014
Suriname		26-04-2009	O	22-09-2010		31-12-2014
Trinidad en Tobago		22-09-2010	O	22-09-2010		31-12-2014
Verenigd Koninkrijk, het		22-09-2009	O	22-09-2010		31-12-2014

Titel:	Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad					
Datum totstandkoming:	15-11-2000					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	2001-68, 2004-34, 2004-184, 2007-70					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Saint Vincent en de Grenadines	24-07-2002	29-10-2010	R	28-11-2010		

Titel: Protocol inzake de voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel, tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad						
Datum totstandkoming: 15-11-2000						
Plaats totstandkoming: New York						
In werking Bonaire: 10-10-2010						
In werking Sint Eustatius: 10-10-2010						
In werking Saba: 10-10-2010						
Tractatenbladen: 2001-69, 2004-35, 2005-236, 2007-71						
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	12-12-2000					
– Nederland:						
– in Europa		27-07-2005	R	26-08-2005		
– Bonaire		11-10-2010	R	10-10-2010		
– Sint Eustatius		11-10-2010	R	10-10-2010		
– Saba		11-10-2010	R	10-10-2010		
– Aruba		18-01-2007	R	18-01-2007		
– Curaçao		–		–		
– Sint Maarten		–		–		

Titel: Protocol tegen de smokkel van migranten over land, over zee en door de lucht, tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad						
Datum totstandkoming: 15-11-2000						
Plaats totstandkoming: New York						
In werking Bonaire: 10-10-2010						
In werking Sint Eustatius: 10-10-2010						
In werking Saba: 10-10-2010						
Tractatenbladen: 2001-70, 2004-36, 2005-237, 2007-72						
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Nederlanden, het Koninkrijk der	12-12-2000					
– Nederland:						
– in Europa		27-07-2005	R	26-08-2005		
– Bonaire		11-10-2010	R	10-10-2010		
– Sint Eustatius		11-10-2010	R	10-10-2010		
– Saba		11-10-2010	R	10-10-2010		
– Aruba		18-01-2007	R	18-01-2007		
– Curaçao		–		–		
– Sint Maarten		–		–		
Saint Vincent en de Grenadines	20-11-2002	29-10-2010	R	28-11-2010		

Titel: Protocol tegen de illegale vervaardiging van en handel in vuurwapens, hun onderdelen, componenten en munitie, tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad						
Datum totstandkoming: 31-05-2001						
Plaats totstandkoming: New York						
Tractatenbladen: 2004-37, 2005-232						
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Saint Vincent en de Grenadines		29-10-2010	T	28-11-2010		

Titel:	Internationaal verdrag inzake wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door bunkerolie, 2001					
Datum totstandkoming:	23-03-2001					
Plaats totstandkoming:	Londen					
Tractatenbladen:	2005-329					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Frankrijk		19-10-2010	T	19-01-2011		
Nigeria		01-10-2010	T	01-01-2011		

Titel:	Verdrag inzake cultureel erfgoed onder water					
Datum totstandkoming:	02-11-2001					
Plaats totstandkoming:	Parijs					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Argentinië		19-07-2010	R	19-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Argentinië, 19 juli 2010

Titel:	Verdrag inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken					
Datum totstandkoming:	23-11-2001					
Plaats totstandkoming:	Boedapest					
Tractatenbladen:	2002-18, 2004-290, 2007-10					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Turkije	10-11-2010					

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Letland, 16 september 2010

Titel:	Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Franse Republiek inzake wederzijdse bijstand en samenwerking tussen hun douaneadministraties ten behoeve van de juiste toepassing van de douanewetgeving en de voorkoming, opsporing, vaststelling en bestrijding van inbreuken op de douanewetgeving in het Caribisch gebied, in het bijzonder op het eiland Sint Maarten/Saint Martin					
Datum totstandkoming:	11-01-2002					
Plaats totstandkoming:	Philipsburg					
Inwerkingtreding:	01-12-2010					
In werking Nederland:	01-12-2010					
In werking Bonaire:	01-12-2010					
In werking Sint Eustatius:	01-12-2010					
In werking Saba:	01-12-2010					
In werking Curaçao:	01-12-2010					
In werking Sint Maarten:	01-12-2010					
Tractatenbladen:	2002-58					

Titel:	WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging					
Datum totstandkoming:	21-05-2003					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	2003-127, 2004-269, 2005-72					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Saint Vincent en de Grenadines	14-06-2004	29-10-2010	R	27-01-2011		

Titel:	Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie					
Datum totstandkoming:	31-10-2003					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	2004-11, 2005-244, 2006-266					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Bahrein	08-02-2005	05-10-2010	R	04-11-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Bahrein, 5 oktober 2010

Titel:	Verdrag van de Verenigde Naties inzake de immuniteit van rechtsmacht van staten en hun eigendommen					
Datum totstandkoming:	02-12-2004					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	2010-272					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Saudi-Arabië		01-09-2010	T			

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Saudi-Arabië, 1 september 2010

Titel:	Internationaal Verdrag ter bestrijding van daden van nucleair terrorisme					
Datum totstandkoming:	13-04-2005					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	2005-290, 2007-205, 2010-232					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Chili	22-09-2005	27-09-2010	R	27-10-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Chili, 27 september 2010

Titel:	Internationaal Verdrag tegen doping in de sport					
Datum totstandkoming:	19-10-2005					
Plaats totstandkoming:	Parijs					
Tractatenbladen:	2006-194, 2007-5, 2008-176, 2009-26, 2009-102, 2010-81					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Turkmenistan		03-11-2010	R	01-01-2011		

Titel:	Internationale Overeenkomst inzake tropisch hout, 2006					
Datum totstandkoming:	27-01-2006					
Plaats totstandkoming:	Genève					
Tractatenbladen:	2006-213					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Mali	24-09-2009	25-10-2010	R			
Malta		18-11-2010	O			

Titel: Multilaterale Overeenkomst tussen de Republiek Albanië, Bosnië en Herzegovina, de Republiek Bulgarije, de Republiek Kroatië, de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, de Republiek IJsland, de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, het Koninkrijk Noorwegen, Servië en Montenegro, Roemenië en de Missie van de Verenigde Naties voor interimbestuur in Kosovo (UNMIK) betreffende de totstandbrenging van een Europese Gemeenschappelijke Luchtvaartruimte						
Datum totstandkoming: 09-06-2006						
Plaats totstandkoming: Luxemburg						
Tractatenbladen: 2006-196, 2009-92						
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Italië	09-06-2006	15-09-2010	R			

Titel: Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar Lidstaten, enerzijds, en het Koninkrijk Marokko, anderzijds, betreffende een civiel mondiaal Satellietnavigatiesysteem (Civil Global Navigation Satellite System) (GNSS)						
Datum totstandkoming: 12-12-2006						
Plaats totstandkoming: Brussel						
Tractatenbladen: 2007-11						
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Griekenland	12-12-2006	08-10-2010	R			

Titel: Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap						
Datum totstandkoming: 13-12-2006						
Plaats totstandkoming: New York						
Tractatenbladen: 2007-169						
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Saint Vincent en de Grenadines		29-10-2010	T	28-11-2010		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Voorbehoud van **El Salvador**, 14 december 2007

Bezwaar door **Slowakije**, 28 september 2010

Verklaring van **Iran**, 23 oktober 2009

Bezwaar door **Duitsland**, 1 november 2010

Bezwaar door **Letland**, 22 oktober 2010

Bezwaar door **Mexico**, 22 oktober 2010

Verklaring van **Thailand**, 29 juli 2008

Bezwaar door **Slowakije**, 28 september 2010

Titel: Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap						
Datum totstandkoming: 13-12-2006						
Plaats totstandkoming: New York						
Tractatenbladen: 2009-194						
Partij	Onder-tekening	Ratificatie ¹	Type ²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Griekenland	27-09-2010					

Titel:	Internationaal Verdrag inzake de bescherming van alle personen tegen gedwongen verdwijning					
Datum totstandkoming:	20-12-2006					
Plaats totstandkoming:	New York					
Tractatenbladen:	2008-173					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Togo	27-10-2010					

Titel:	Overeenkomst inzake luchtvervoer tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Staten van Amerika, anderzijds					
Datum totstandkoming:	30-04-2007					
Plaats totstandkoming:	Washington					
Tractatenbladen:	2007-156, 2008-20, 2010-240					

Titel:	Protocol tot wijziging van de Luchtvervoersovereenkomst tussen de Verenigde Staten van Amerika en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten					
Datum totstandkoming:	24-06-2010					
Plaats totstandkoming:	Brussel					
Tractatenbladen:	2010-240					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Estland	24-06-2010	18-10-2010	R			
Zweden	24-06-2010	13-10-2010	R			

Titel:	Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van Canada inzake wederzijdse administratieve bijstand in douanezaken					
Datum totstandkoming:	14-08-2007					
Plaats totstandkoming:	Ottawa					
Tractatenbladen:	2007-183, 2009-91, 2010-220					

Titel:	Briefwisseling tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van Canada inzake de uitbreiding tot de Nederlandse Antillen en Aruba van het Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van Canada inzake wederzijdse administratieve bijstand in douanezaken					
Datum totstandkoming:	28-04-2009					
Plaats totstandkoming:	Ottawa					
Inwerkingtreding:	01-12-2010					
In werking Bonaire:	01-12-2010					
In werking Sint Eustatius:	01-12-2010					
In werking Saba:	01-12-2010					
In werking Aruba:	01-12-2010					
In werking Curaçao:	01-12-2010					
In werking Sint Maarten:	01-12-2010					
Tractatenbladen:	2009-91					

Titel:	Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik					
Datum totstandkoming:	25-10-2007					
Plaats totstandkoming:	Lanzarote					
Tractatenbladen:	2008-58, 2010-156					

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Albanië, 11 oktober 2010

San Marino, 28 september 2010

Titel:	Stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds en de Republiek Servië, anderzijds					
Datum totstandkoming:	29-04-2008					
Plaats totstandkoming:	Luxemburg					
Tractatenbladen:	2008-153					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Slowakije	29-04-2008	11-11-2010	R			

Titel:	Verdrag inzake clustermunitie					
Datum totstandkoming:	30-05-2008					
Plaats totstandkoming:	Dublin					
Tractatenbladen:	2009-45					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Guatemala	03-12-2008	03-11-2010	R	01-05-2011		
Kaapverdië	03-12-2008	19-10-2010	R	01-04-2011		
Libanon	03-12-2008	05-11-2010	R	01-05-2011		
Monaco	03-12-2008	21-09-2010	R	01-03-2011		

Titel:	Stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en Bosnië en Herzegovina, anderzijds					
Datum totstandkoming:	16-06-2008					
Plaats totstandkoming:	Luxemburg					
Tractatenbladen:	2008-163					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Griekenland	16-06-2008	20-09-2010	R			

Titel:	Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van het Koninkrijk Saudi-Arabië tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen					
Datum totstandkoming:	13-10-2008					
Plaats totstandkoming:	Riyad					
Inwerkingtreding:	01-12-2010					
In werking Nederland:	01-12-2010					
Tractatenbladen:	2008-214, 2010-139					

Titel:	Tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen Ivoorkust, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds					
Datum totstandkoming:	22-01-2009					
Plaats totstandkoming:	Brussel					
Tractatenbladen:	2009-72					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Bulgarije	17-12-2008	04-10-2010	R			

Titel:	Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden ten behoeve van de Nederlandse Antillen en de Regering van Canada inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingen
Datum totstandkoming:	29-08-2009
Plaats totstandkoming:	Vancouver
Inwerkingtreding:	01-01-2011
In werking Bonaire:	01-01-2011
In werking Sint Eustatius:	01-01-2011
In werking Saba:	01-01-2011
In werking Curaçao:	01-01-2011
In werking Sint Maarten:	01-01-2011
Tractatenbladen:	2009-154

Titel:	Kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar Lid-Staten, enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds					
Datum totstandkoming:	09-11-2009					
Plaats totstandkoming:	Jakarta					
Tractatenbladen:	2010-82					
Partij	Onder-tekening	Ratificatie¹	Type²	In werking	Opzegging	Buiten werking
Polen	09-11-2009	22-10-2010	R			

Titel:	Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van het Vorstendom Liechtenstein inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen
Datum totstandkoming:	10-11-2009
Plaats totstandkoming:	Brussel
Inwerkingtreding:	01-12-2010
In werking Nederland:	01-12-2010
Tractatenbladen:	2010-14, 2010-107

Titel:	Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Gemenebest van de Bahama's inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingzaken
Datum totstandkoming:	04-12-2009
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage
Inwerkingtreding:	01-12-2010
In werking Nederland:	01-12-2010
Tractatenbladen:	2010-2, 2010-148

Titel:	Protocol tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Slowaakse Republiek tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Tsjechoslowaakse Socialistische Republiek tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met Protocol
Datum totstandkoming:	07-06-2010
Plaats totstandkoming:	Bratislava
Inwerkingtreding:	01-12-2010
In werking Nederland:	01-12-2010
Tractatenbladen:	2010-202

Titel:	Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden, ten behoeve van Aruba, en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen
Datum totstandkoming:	05-11-2010
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage

Titel:	Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Verenigde Staten van Amerika inzake verbetering van de samenwerking bij het voorkomen en bestrijden van ernstige criminaliteit
Datum totstandkoming:	19-11-2010
Plaats totstandkoming:	's-Gravenhage

Uitgegeven de 14^e december 2010

De Minister van Buitenlandse Zaken,

U. ROSENTHAL

¹ Zie de volgende kolom voor de wijze van instemming tot gebondenheid aan het verdrag

² O=Ondertekening zonder voorbehoud of vereiste van ratificatie, R= Bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of kennisgeving, T=Toetreding, VG=Voortgezette gebondenheid, NB=Niet bekend

Met ingang van 1 januari 2011 kent het Europees Octrooibureau (EOB) twee nieuwe Vice- Presidenten: Guillaume Minnoye (62) uit België en Raimund Lutz (60) uit Duitsland.

Guillaume Minnoye

Guillaume Minnoye (62) uit België zal bij het EOB leiding geven aan het Directoraat-Generaal Operations en is in die hoedanigheid verantwoordelijk voor examination en opposition proceedings. Hij zal ook fungeren als Site Manager van de EOB-kantoren in Rijswijk en Berlijn. Minnoye is de opvolger van Thomas Hammer die met pensioen is gegaan.

Minnoye werkt al sinds 1971 bij het EOB (preciezer gezegd: bij de voorganger ervan, het International des Brevets), in eerste aanleg als patent examiner op ICT-gebied.

Raimund Lutz

Raimund Lutz (60), jurist van professioneel en afkomstig uit Duitsland, zal leiding geven aan het Directoraat-Generaal Legal/International Affairs dat gaat over juridische zaken, octrooirecht en internationale betrekkingen. Lutz volgt de Nederlander Wim van der Eijk op die de functie tijdelijk vervulde. Van der Eijk keert terug naar zijn eigenlijke functie van Principal Director binnen hetzelfde Directoraat-Generaal.

Lutz heeft al een lange carrière doorlopen op het gebied van intellectuele eigendom waarbij hij in leidinggevende posities werkzaam was bij het Duitse Justizministerium en het Deutsches Patent- und Markenamt. Laatstelijk was Lutz President van het Duitse Bundespatentgericht.

[terug naar nieuwsbrief](#)

Tijdens zijn bijeenkomst op 14/15 december 2010 heeft de Administrative Council van het Europees Octrooibureau (EOB) enkele vacante posities ingevuld. Het ging om het deputy chairmanship van de Council zelf, het deputy chairmanship van het Budget and Finance Committee en een vacante stoel in Board-28. Tijdens de Council meeting bleek ook dat een vacature ontstaat voor de functie van chairman van het Committee on Patent Law.

Deputy chairman Council

De Administrative Council van het Europees Octrooibureau (EOB) koos tot zijn deputy chairman Miklós Bendzsel. Bendzsel is President van het Hongaarse Intellectual Property Office. Chairman van de Council is de Deen Jesper Kongstad, Directeur-Generaal van het Danish Patent and Trademark Office.

Deputy chairman Budget and Finance Committee

Tot deputy chairman van het Budget and Finance Committee werd benoemd de Oostenrijker Friedrich Rödler, President van het Österreichisches Patentamt. Chairman van dit Committee is Guus Broesterhuizen, directeur van NL Octrooicentrum.

Vacature chairman Committee on Patent Law

Tijdens de Council meeting bleek dat de Hongaar Mihály Ficsor terugtreedt als chair van het Committee on Patent Law. Ficsor is recentelijk benoemd tot chair van de Administrative Board van het EU-Merkenbureau in Alicante. De Council van het EOB beslist op een later moment over zijn opvolging.

Stoel Board-28

Voor de vacante stoel in Board-28 koos de Council Susanne Ås Sivborg, Directeur-Generaal van het Swedish Patent and Registration Office. Board-28, zo genoemd omdat het bestaan ervan is geregeld in art. 28 van het Europees Octrooiverdrag, is het orgaan waarin de Council meetings worden voorbereid.

Zitting in de Board-28 hebben de chair en de deputy chair van de Council, Kongstad en Bendzsel, alsmede (op basis van verkiezing) Rödler, Casado Cervino (Directeur-Generaal van het Spanish Patent and Trademark Office) en Ås Sivborg. Ook de chairs van het Budget and Finance Committee, het Committee on Patent Law en het Technical and Operational Support Committee, respectievelijk Broesterhuizen, (tot nu toe) Ficsor en Kratochvíl (President van het Intellectual Property Office in Tsjechië), nemen deel aan de vergaderingen van Board-28.

[terug naar nieuwsbrief](#)

Op 9 december 2010 heeft de Grote Kamer van Beroep in haar uitspraak antwoord gegeven op de vragen die zijn gesteld in de zogenaamde "broccoli" (G 2/07) en "tomaat" (G 1/08) zaken [zie: [uitspraak](#)]. De "broccoli" zaak betreft een beroep tegen de verlening van een octrooi op een werkwijze voor de productie van een anti-carcinogene broccoli soort. In de "tomaat" zaak is beroep aangetekend tegen de verlening van een octrooi op een werkwijze voor de productie van een tomaat met een verlaagd watergehalte.

In beide zaken stond de juiste interpretatie van de term "wezenlijk biologische werkwijzen voor de productie van planten en dieren" ("essentially biological processes") centraal, zoals deze in artikel 53, onder b, van het Europese Octrooi Verdrag (EOV) wordt uitgesloten van octrooieerbaarheid. In verband met de grote overeenkomsten tussen de twee zaken heeft de Grote Kamer van Beroep ze in één uitspraak behandeld.

De uitspraak

In haar 70 bladzijden lange beschikking geeft de Grote Kamer een uitgebreid historisch overzicht over de ontwikkeling van de regelgeving en jurisprudentie van de octrooieerbaarheid van biologische processen. De argumenten van de respectievelijke octrooihouders en de oppositie partijen worden beschouwd, alsmede de vele "amicus curiae" brieven en het oordeel van de President van het EOB.

In haar beschikking concludeert de Grote Kamer:

- i) Een werkwijze voor de productie van planten die de stappen omvat van het kruisen van het hele genoom van planten en het vervolgens selecteren van de verkregen planten, is in principe uitgesloten van octrooiering. Deze stappen zijn "essentially biological" zoals bedoeld in Art. 53 (b) EOv.
- ii) Een dergelijk werkwijze is ook uitgesloten van octrooiering indien het een technische stap omvat die dient om de uitvoering van de stappen van kruisen of selecteren te vergemakkelijken of ondersteunen. Dus een technisch middel, zoals een genetische marker, is op zichzelf wel octrooieerbaar, maar het gebruik ervan in een wezenlijk biologisch werkwijze maakt deze werkwijze nog niet octrooieerbaar.
- iii) Echter, indien de werkwijze een technische stap omvat waarmee een bijzonder kenmerk in het genoom wordt geïntroduceerd, of een bestaand kenmerk wordt gewijzigd, waarbij de introductie of wijziging niet het resultaat is van een natuurlijke kruising van de genomen van de planten, dan is de werkwijze niet uitgesloten van octrooiering volgens Art 53 (b) EPC. De werkwijze mag dan niet ook nog de stappen van natuurlijk kruisen en selecteren omvatten, omdat dan de situatie van het toevoegen van een technische stap in de wezenlijk biologische werkwijze ontstaat zoals bedoeld onder ii.

Vervolg

Het is nu aan de Technische Kamers van Beroep om, aan de hand van dit besluit over de uitleg van het concept "essentially biological processes", uitspraak te doen in de specifieke "broccoli" en "tomaat" zaken.

[terug naar nieuwsbrief](#)

De octrooionderhandelingen in Brussel hebben zich in de tweede helft van 2010 geheel kunnen concentreren op de talenregeling voor het EU octrooi. De werkzaamheden rond de Europese octrooirechtspraak (welke ook de rechtspraak over het gewone Europese bundeloctrooiën omvat) liggen namelijk stil in afwachting van het advies van het Hof van Justitie van de EU (zie ook Bijblad 2010, nr. 4; kritische vragen HvJ EU over EEUPC]. Alle aandacht is dit najaar dan ook uitgegaan naar het talencompromis voor het EU octrooi.

Talenregeling EU octrooi

De talenregeling voor het EU octrooi is (samen met de rechtspraak) het belangrijkste onderwerp in de Brusselse onderhandelingen. Sinds 1 augustus 2000, toen de besprekingen over het Gemeenschapsoctrooi weer startten, is hierover intensief onderhandeld. Alle mogelijke varianten zijn destijds besproken. Uiteindelijk is in maart 2003 in de Raad van Ministers een talencompromis bereikt, inhoudende dat alle conclusies van het octrooi in alle talen van de Gemeenschap moeten worden vertaald. De gebruikers hebben dit moeizaam bereikte talencompromis unaniem verworpen als te duur en te lastig om te implementeren in de praktijk. Vanaf 2007 heeft de Commissie nieuwe ideeën onderzocht, waaronder de mogelijkheid van machinevertalingen. Uiteindelijk heeft de Commissie op 30 juni 2010 een nieuw voorstel voor de talenregeling gedaan. In het kort houdt de regeling in:

- geen aanvullende vertaling van het octrooi na verlening door het EOB;
- gratis machinevertalingen van hoge kwaliteit naar alle talen van de EU; en
- extra financiële compensatie voor aanvragers uit EU lidstaten zonder EOB-taal.

Voor meer details over het Commissievoorstel, zie Bijblad 2010, nr. 4; Talenverordening.

Op grond van [art. 118\(2\) VWEU](#) moeten alle lidstaten zich kunnen vinden in de talenregeling voor het EU octrooi. Er zijn diverse Raadswerkgroepen gehouden, waarin bleek dat het nieuwe Commissievoorstel steun kreeg van zeer veel lidstaten. Enkele lidstaten stelden voor hun steun wel als voorwaarde dat overgangsmaatregelen worden getroffen voor de periode dat de machinevertaling nog niet de gewenste kwaliteit bezit. De meeste lidstaten bleken bereid om tot een compromis te komen. Alleen Spanje en Italië konden zich niet in het Commissievoorstel vinden. Spanje deed een tegenvoorstel waarin Engels als taal van de techniek een centrale rol heeft en de overige talen van de EU gelijk worden behandeld. Het voorstel bevatte enkele ingewikkelde uitzonderingen welke weer tot rechtsonzekerheid zouden leiden. Het tegenvoorstel kreeg nauwelijks enige steun in de Raadswerkgroep omdat onder meer het voorstel vanuit politiek oogpunt als onhaalbaar werd bestempeld.

De onderhandelingen over de talenregeling is vervolgens voortgezet in de Raad voor Concurrentievermogen (zie ook de kamerstukken van de Tweede Kamer, 21501-30, [nrs. 237 t/m 249](#) waaruit een goed beeld verkregen kan worden van het verloop van de onderhandelingen in de Raad dit najaar). Het Belgische voorzitterschap heeft meerdere pogingen ondernomen om in de Raad tot unanimitéit te komen. Van de 27 lidstaten konden uiteindelijk 25 lidstaten akkoord gaan met het Belgische compromis, waarin het Commissievoorstel met enkele overgangsbepalingen was aangevuld. Spanje en Italië bleven van oordeel dat ook dit compromis voor hen onacceptabel was. Het Belgische Voorzitterschap kon na deze Raden niet anders concluderen dan dat de vereiste unanimitéit voor een talencompromis niet kon worden bereikt en dat er ook geen vooruitzicht bestaat dat dit in de nabije toekomst wel zou kunnen worden bereikt.

Verzoek tot versterkte samenwerking

Na meer dan tien jaar onderhandelen over een unitair octrooi voor Europa bestond er nog steeds geen vooruitzicht dat het unitaire octrooi daadwerkelijke op afzienbare termijn tot stand zou komen. Dit klemt temeer doordat het innovatieve bedrijfsleven keer op keer heeft aangegeven een unitair octrooi van groot belang te vinden. Tien lidstaten hebben dan ook de Commissie verzocht om het unitaire octrooi op te zetten via de procedure van versterkte samenwerking. Deze landen zijn Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Litouwen, Luxemburg, Nederland, Slovenië en Zweden. De Ministers van deze landen hebben gezamenlijk daartoe een brief aan Eurocommissaris Barnier gestuurd. Het Verenigd Koninkrijk, Polen, België en Oostenrijk hebben zich hierbij inmiddels aangesloten. Naar verwachting zullen in 2011 nog meer lidstaten zich aansluiten bij dit verzoek.

Procedure ter verkrijging van toestemming

De procedure om over te kunnen gaan op versterkte samenwerking (officieel 'nauwere

samenwerking' geheten) is geregeld in [artikel 20 VEU](#) en de [artikelen 326 t/m 334 VWEU](#). In het kort bestaat de procedure om tot versterkte samenwerking te komen uit de volgende stappen:

- 1) ten minste negen lidstaten dienen hiertoe een verzoek in bij de Europese Commissie;
 - 2) de Commissie kan aan het verzoek gevolg geven en een voorstel opstellen;
 - 3) het Europese Parlement wordt als eerste gevraagd om het voorstel van de Commissie goed te keuren; en
 - 4) de Raad van Ministers moet daarna met het voorstel instemmen.
- (Zie tevens artikel 20 lid 2 VEU en de tweede alinea van artikel 329 lid 1 VWEU.)

Voorstel Europese Commissie

De Europese Commissie heeft gevolg gegeven aan het verzoek tot versterkte samenwerking en een voorstel opgesteld. In dit voorstel worden de achtergronden van het octrooidossier geschets en onderzocht of het onderwerp in aanmerking komt voor versterkte samenwerking. Bij versterkte samenwerking moeten immers de Verdragen en het recht van de Unie worden geëerbiedigd en de versterkte samenwerking mag geen afbreuk doen aan de interne markt, noch aan de economische, sociale en territoriale samenhang (zie art. 326 VWEU). Het mag verder geen belemmering of discriminatie in de handel tussen de lidstaten vormen en mag voorts de mededinging tussen de lidstaten niet verstoren. Bij versterkte samenwerking moeten bovendien de rechten van de niet-deelnemende lidstaten worden geëerbiedigd (zie art. 327 VWEU). In het voorstel van de Commissie wordt uiteengezet waarom aan deze voorwaarden wordt voldaan. Op blz. 20 t/m 23 staat het voorstel voor de beslissing van de Raad (welke uiteindelijk slechts twee artikel kent).

Vervolg van de toestemmingsprocedure

Het Europese Parlement is nu aan zet, aangezien het parlement moet instemmen met versterkte samenwerking. Waarschijnlijk zal het parlement dit voorjaar hierover een besluit nemen. Indien het parlement het voorstel goedkeurt, zal daarna de Raad het voorstel moeten goedkeuren. Na goedkeuring door de Raad kan de Commissie met gedetailleerde voorstellen voor de octrooiverordening en de talenverordening komen om zo tot een unitair octrooi te komen dat van kracht is voor de lidstaten die meedoen aan de versterkte samenwerking.

Resumerend

De 27 lidstaten van de EU hebben geen unanimitieit kunnen bereiken over de talenregeling voor het EU octrooi en er bestaat ook geen vooruitzicht dat dit in de nabije toekomst wel zou kunnen worden bereikt.

- Inzake het EU octrooi is de toestemmingsprocedure voor versterkte samenwerking ingezet, waarbij op dit moment het Europese Parlement aan zet is.
- Inzake de Europese octrooirechtspraak wordt gewacht op het advies van het Hof van Justitie van de EU over het concept van het octrooirechtspraakverdrag.

[terug naar nieuwsbrief](#)

Kritische vragen HvJ EU over EEUPC

Het toekomstige Europees en EU Octrooigerecht (in het Engels: European and EU Patent Court, afgekort EEUPC) zal worden opgezet middels een verdrag, zodat niet alleen de EU lidstaten, maar ook andere EOV-landen zoals Zwitserland kunnen deelnemen. Bovendien moet het EEUPC zowel bevoegd zijn voor EU octrooien, als ook voor de gewone Europese (nationale) octrooien. Gezien deze eisen is het opzetten van het EEUPC-verdrag zeer gecompliceerd. De Raad van Ministers heeft dan ook in 2009 aan het Hof van Justitie van de EU verzocht om advies uit te brengen of het concept-verdrag in lijn is met het EU recht (zie art. 300(6) EG, nu art. 218(11) VWEU).

In het kader van deze adviesprocedure heeft het Hof van Justitie EU op 18 mei 2010 een hoorzitting gehouden. De pleidooien van de meeste lidstaten waren – zoals verwacht – positief. Een minderheid van lidstaten en het Europees Parlement bleken vrij negatief tegenover de voorstellen te staan. Na de pleidooien stelde Hof onverwachts kritische vragen over de talenregeling van de geschilbeslechting, de bevoegdheden van de Kamers van Beroep van het EOB ten aanzien van EU octrooien, de vraag of er sprake is van overdracht van bevoegdheden aan het EOB, etc.

Naar verwachting zal het Hof dit najaar advies uitbrengen. Dit advies – wat gezien de vragen tijdens hoorzitting naar verwachting geen onvoorwaardelijk groen licht zal zijn – is zeer belangrijk voor de vraag of de huidige opzet toelaatbaar is en op de ingeslagen weg kan worden voortgegaan.

[terug naar nieuwsbrief](#)

Talenverordening EU octrooi

Een van de meest controversiële onderwerpen in de onderhandelingen over het EU octrooi is de talenregeling. Op 1 juli jl. heeft de Europese Commissie de talenverordening voor het EU octrooi gepresenteerd. Volgens het voorstel is voor een EU octrooi geen aanvullende vertaling vereist na verlening door het Europees Octrooibureau. De talenverordening gaat dus uit van het reeds bestaande EOB-talenregime. Alleen in geval geschil moet een vertaling van het octrooi worden gemaakt.

De talenverordening moet in Brussel door de Raad van Ministers met unanimiteit worden goedgekeurd. Het zal naar verwachting niet eenvoudig zijn om alle lidstaten achter het voorstel te krijgen, maar het Belgische voorzitterschap van de Raad is vastbesloten om dit najaar hieraan hard werken.

Zie het [verordeningsvoorstel]

[terug naar nieuwsbrief](#)

EN

EN

EN

EUROPEAN COMMISSION

Brussels,
COM(2010) XXX

2010/xxxx (CNS)

Proposal for a

COUNCIL REGULATION (EU)

on the translation arrangements for the European Union patent

{SEC(2010) 796}
{SEC(2010) 797}

EXPLANATORY MEMORANDUM

1. CONTEXT OF PROPOSAL

In the European Union (EU), patent protection is currently provided by national patents granted by Member States or by European patents granted by the European Patent Office (EPO) under the European Patent Convention (EPC). When a European patent is granted, it must be validated in Member States where protection is sought.

For a European patent to be validated in a territory of a Member State, national law may *inter alia* require that the patent proprietor files a translation of the European patent into the official language of that Member State. In order to reduce the costs caused by validation requirements, in 2000 the EPC Contracting States adopted the so-called "London Agreement"¹ which is currently in force in ten EU Member States. The London Agreement is an optional scheme and therefore results in differences in the translation regimes in the EU Member States. Seventeen Member States are not parties to the London Agreement and still require a translation of the entire patent into their official language. Only France, Germany, Luxembourg and the United Kingdom (which have an official language in common with one of the official languages of the EPO) have agreed to dispense entirely with translations requirements. Six other EU Member States that have ratified the London Agreement (but do not have a language in common with the EPO) have agreed to dispense with translation requirements only in part. They still require translation of the claims into their official language and, in some Member States, also a translation of the description into English where the European patent has been granted in French or German.

Therefore, the current patent system in the EU, in particular in terms of translation requirements, involves very high costs and complexity. A European patent validated in 13 countries costs as much as 20 000 EUR, of which nearly 14 000 EUR arises from translations alone. This makes a European patent more than 10 times more expensive than a US patent costing about 1 850 EUR². The high costs in Europe would be considerably reduced with an EU patent having cost-effective, legally-secure and simplified translation arrangements. Under this proposal, processing fees for the EU patent covering all 27 Member States would be less than 6 200 EUR, with only about 10% due to translations. By improving accessibility to patent protection, particularly for small and medium-sized enterprises (SMEs) and public research organisations, an affordable EU patent should be an important element in stimulating innovation and competitiveness in the EU.

In August 2000, the Commission adopted a proposal for a Council Regulation on the Community patent on the basis of Article 308 EC³. This aimed at the creation of a unitary Community patent title that is affordable in terms of translation costs. After grant of the patent by the EPO in one of the official languages of the EPO (English, French or German) and publication in that language together with a translation of the claims into the other two official languages of the EPO, the Community patent would have taken effect in the entire EU. In

¹ Agreement on the application of Article 65 EPC, OJ EPO 2001, 550.

² Bruno van Pottlesberghe de la Potterie and Didier François, the Cost factor in Patent Systems, Université Libre de Bruxelles Working Paper WP-CEB 06-002, Brussels 2006, see pp.17 et seq.

³ Proposal for a Council Regulation on the Community patent - COM(2000) 412.

2002, the European Parliament adopted a Legislative Resolution⁴. In 2003, on the basis of a common political approach⁵, the Council started discussions on a different solution requiring translations of claims into all EU languages. However, no final agreement on this was reached, given that this approach was rejected by the users of the patent system as too costly and too complex.

Discussions on the proposal were re-launched in the Council after adoption by the Commission of the Communication "Enhancing the patent system in Europe" in April 2007⁶. The Communication confirmed the commitment to the creation of a single Community patent. It also offered to explore with Member States an approach to the translation arrangements with a view to reducing translation costs while facilitating the dissemination of patent information in all EU official languages.

In December 2009, the Council adopted conclusions on an "Enhanced patent system for Europe"⁷ and a general approach on the proposal for a Regulation on the EU Patent⁸. Due to the change of legal basis for the creation of the EU patent following the entry into force of the Lisbon Treaty, the translation arrangements for the EU patent that were initially present in the Commission proposal of 2000 must now become the subject of a separate proposal. The present proposal largely reflects the translation system in the original Commission proposal, but builds on the progress made in the Council since the re-launch of the discussions in 2007.

The Council conclusions affirm the need for a Regulation to cover the translation arrangements, which should come into force together with the Regulation on the EU patent. The conclusions confirmed that in order for the EU patent to become operational, to the extent necessary, amendments might be made to the EPC. The Council also agreed on the main features of the unified patent court which is another main element in improving the patent system in Europe. The conclusions, however, are without prejudice to the pending opinion of the Court of Justice of the European Union on the compatibility of the draft Agreement creating the unified patent court with the EU Treaties.

Furthermore, in the Europe 2020 strategy⁹ the Commission, as part of the Flagship Initiative "Innovation Union", reaffirms its commitment to working towards the creation of a single EU patent and a specialised patent court in order to improve the framework conditions for innovation as a driver for future growth. On 25-26 March 2010 the European Council agreed on the major elements of this strategy¹⁰. The need for business and innovators, particularly SMEs, to have access to an attractive and cost-effective single patent regime and jurisdiction system was also highlighted in the report to the President of the Commission by Mario Monti¹¹. This report recommended adoption of both the single patent and the unified patent court as a matter of urgency, stated that the patent is a test ground on which to measure the seriousness of the commitment to a re-launch of the Single Market, and called for the Commission to maintain its ambition in this area. The Commission Communication on the

⁴ European Parliament legislative resolution on the proposal for a Council regulation on the Community patent - COM(2000) 412 - C5-0461/2000 - 2000/0177(CNS) (OJ C 127E, 29.5.2003, p. 519–526).

⁵ Council document 7159/03.

⁶ Communication from the Commission to the European Parliament and the Council - COM(2007) 165.

⁷ Council document 17229/09.

⁸ Council document 16113/09 Add 1.

⁹ Europe 2020 "A strategy for smart, sustainable and inclusive growth" - COM(2010) 2020.

¹⁰ European Council Conclusions, 25/26 March 2010, EUCO 7/10.

¹¹ "A new strategy for the Single Market – at the service of Europe's economy and society" - Report to the President of the European Commission José Manuel Barroso by Mario Monti, 9 May 2010.

"Re-launch of the Single Market" planned for autumn 2010 should re-affirm the patent reform as one of the priorities for such re-launch. The present proposal covering the translation arrangements of the EU patent is therefore an essential part of achieving this goal.

2. CONSULTATION OF THE INTERESTED PARTIES

In January 2006, the Commission launched a broad consultation on the future patent policy in Europe¹². More than 2500 replies were received from a variety of stakeholders, including businesses in all sectors of the economy, industry associations, SME associations, patent practitioners, public authorities and academics. The replies clearly showed disappointment with the lack of progress on the Community patent. In particular, sharp criticism was voiced against the translation arrangements of the Council's common political approach of 3 March 2003¹³. Nearly all stakeholders rejected this solution as being unsatisfactory due to the high costs and practical difficulties for patent proprietors as well as the legal uncertainty for all users of the patent system resulting from the legal effect which would have been given to translations. The support for other options varied substantially; some stakeholders requested an English-only regime, while others preferred various multilingual arrangements. Despite these criticisms, stakeholders did, however, express continued support for a unitary, affordable and competitive Community patent. These messages were affirmed at a public hearing held on 12 July 2006.

Discussions with stakeholders have continued following adoption of the Communication in April 2007. On 16-17 October 2008, the Commission organised a conference on Industrial Property Rights in Europe jointly with the French Presidency¹⁴. Participants reiterated that the EU patent "should be cost-effective, legally secure and reduce complexity", and expressed broad support for new initiatives to develop specialised machine translations for patent documents for purposes of patent information¹⁵.

Translation arrangements for the EU patent were also extensively addressed in the consultation on the Small Business Act in 2008. Again, stakeholders identified high patenting costs as the main obstacle to patent protection in the EU and requested the creation of a unitary EU patent as soon as possible¹⁶. In their separate submissions to the consultation, businesses in general and SME representatives in particular unequivocally requested a significant reduction of the costs of patenting (including translation costs) for the future EU patent¹⁷. Other recent position papers from stakeholders have referred to translations for the EU patent. A new approach based on specialised machine translations is generally welcomed, but it is emphasised that such machine translations must not have any legal effect and be used for information purposes only.

¹² The consultation document, replies from stakeholders and a report on the preliminary findings of the consultation are available at http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/consultation_en.htm.

¹³ Council Document 6874/03, 2490th Council meeting - Competitiveness (Internal market, Industry and Research), Brussels, 3 March 2003.

¹⁴ Documents and conclusions of the Conference are available at http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/rights/index_en.htm.

¹⁵ See Council document 6985/08, 28 February 2008 and Council document 8928/08, 28 April 2008.

¹⁶ Small Business Act for Europe, Report on the Results of the Open Consultation, 22 April 2008, available at www.ec.europa.eu/enterprise/newsroom.

¹⁷ UEAPME Expectations on the Proposal for a European Small Business Act, 14 December 2007, available at www.ueapme.com. Response to the Consultation on a Small Business Act for Europe, 2 April 2008, available at <http://www.eurochambres.eu>.

3. IMPACT ASSESSMENT

This proposal is accompanied by an impact assessment which compares the economic impact of four options:

- 1) An EU patent system in English only,
- 2) An EU patent processed, granted and published in one of the three official languages of the European Patent Office with claims translated into the other two official languages,
- 3) An EU patent processed, granted and published as in option 2, but with claims translated into the other four most commonly spoken EU official languages; and
- 4) An EU patent processed, granted and published as in options 2 and 3, but with claims translated into all EU languages.

The analysis carried out in the impact assessment has demonstrated that Option 2 is the preferable option as it maintains the linguistic regime of the well-functioning system of the EPO and implies only minimum translation costs.

4. LEGAL ELEMENTS OF THE PROPOSAL

The Lisbon Treaty has established a new legal basis, Article 118 TFEU, for the creation of European intellectual property rights providing uniform protection throughout the European Union. The first paragraph of this Article sets out the basis for establishing measures creating these rights in accordance with the ordinary legislative procedure. Based on this Article, the EU patent will be created by Regulation xx/xx on the European Union patent. As follows from Regulation xx/xx, the EU patent will be a European patent granted by the EPO.

The second paragraph of Article 118 provides for the basis to establish language arrangements applicable to European intellectual property rights providing uniform protection by means of regulations adopted by a special legislative procedure with the Council acting unanimously after consulting the European Parliament.

The problems of high costs and complexity that arise from the current fragmented patent system, in particular, the translation requirements established by Member States can only be addressed by a unitary patent created at the level of the EU.

5. BUDGETARY IMPLICATION

The proposal indicates the necessity *inter alia* for arrangements concerning the rolling out of the automated machine translation programme of the EPO. The proposal has no impact on the EU budget.

6. DETAILED DESCRIPTION

6.1. Comments on the articles

Article 1 – Subject matter

This Article defines the subject matter of this Regulation.

Article 2 – Definitions

This Article provides for definitions of the main terms used in this Regulation.

Article 3 – Publication of the EU patent specification

This Article provides that once the specification of an EU patent is published in accordance with Article 14(6) EPC, no further translation is required. Article 14(6) EPC provides that specifications of European patents are published in the language of the proceedings (one of the three EPO official languages in which the application for the patent has been filed – English, French or German) and includes translations of the claims in the other two official languages of the EPO. This minimum requirement established in the EPC will also apply to EU patents, but no further translations after the grant of the EU patent will be required. The Article also specifies that in accordance with the EPC the EU patent specification in the language of the proceedings will be the authentic text.

This requirement is identical with the Commission's original proposal for a Community patent Regulation in August 2000 and builds on the existing system of official languages at the EPO and the use of languages by the majority of applicants¹⁸. This solution is likely to have a positive impact on all users of the patent system in Europe by achieving a considerable reduction in translation costs.

Article 4 – Translation in case of a dispute

This Article requires that in the case of a legal dispute the patent proprietor provides at the request and the choice of the alleged infringer a full translation of the EU patent into an official language of the Member State in which either the alleged infringement took place or in which the alleged infringer is domiciled. The patent proprietor shall also provide a full translation of the EU patent into the language of proceedings of the competent court in the European Union at the request of that court. The costs of such translations shall be borne by the patent proprietor.

Article 5 – Report on the implementation of this Regulation

This Article provides for an evaluation exercise including a report on the implementation of the Regulation. Not later than five years from the date of the entry into force of this Regulation, the Commission shall present to the Council a report on the operation of the

¹⁸ Currently, 88.9% of the applicants of European patents file their patent applications either in English, French or German. Applicants from Europe use these languages as their filing language in 93% of the cases.

translation arrangements for the EU patent and, where necessary, make proposals for amending this Regulation.

Article 6 - Entry into force

This Article provides that this Regulation shall enter into force on the twentieth day after its publication in the *Official Journal of the European Union*, but shall apply from the date of entry into force of the Regulation on the European Union patent. Since the substantive legal provisions applicable for the EU patent as a European intellectual property title would be governed by the EU Patent Regulation, but the translation arrangements applicable for these patents would be regulated by the present proposal, the two legislative instruments would have to be applied jointly.

6.2. Accompanying measures to be established together with the creation of the EU patent

Translations for the provision of patent information

Necessary arrangements shall be made between the European Union and the EPO to make machine translations of patent applications and patent specifications available in all official languages of the European Union without additional costs for the applicants. Such translations should be available on demand, online and free of charge on publication of the patent application. They would be provided for purposes of patent information and would not have legal effect. This would be made clear to users through an appropriate disclaimer. Contrary to the current practice where translations are provided several months after grant – when they are less needed and rarely consulted - their early availability could significantly improve the dissemination of patent information, in particular for individual inventors, researchers and innovative SMEs. The machine translation programme will aim to deliver high quality translations based on technical standards including electronic dictionaries with vocabulary linked to the international patent classification system.

High quality machine translations have already been developed by the EPO in a limited number of languages. The Commission is also supporting a project for machine translations (Patent Language Translations Online, PLuTO)¹⁹, which involves developing translation software on the basis of patent documentation covering all official languages of the EU Member States over the next five years. The creation of the EU patent would necessitate the acceleration of work and the roll-out of such a programme covering all EU languages. The implementing provisions applicable to the machine translation system would have to be established by the Select Committee of the Administrative Council of the EPO composed of representatives of the EU and all Member States.

Reimbursement of costs

European patent applications may be filed in any language in accordance with Article 14(2) of the EPC. Where the language of filing is not an official EPO language, a translation of the application into one of the official languages of the EPO must be provided, within a prescribed time period, so that the application can be processed by the EPO. Under the current Implementing Regulations of the EPC²⁰, applicants filing in a language not in common with

¹⁹ Information available at http://cordis.europa.eu/home_en.html.

²⁰ Article 14(4) EPC; Rule 6(1) of the Implementing Regulations.

official languages of the EPO are eligible for a partial reimbursement of the translation costs at various stages of the procedure before the EPO by way of a fee reduction. This would also apply to EU patents. However, with respect to applicants for EU patents based in EU Member States, necessary arrangements shall be made to provide not only for a partial, but for a full reimbursement of the translation costs up to fixed ceilings. These additional reimbursements would be financed from the fees of EU patents collected by the EPO. These arrangements would have to be established by the Select Committee of the Administrative Council of the EPO composed of representatives from the EU and of all Member States.

Proposal for a

COUNCIL REGULATION (EU)

on the translation arrangements for the European Union patent

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular second paragraph of Article 118 thereof,

Having regard to the proposal from the European Commission,

After transmission of the draft legislative act to the national Parliaments,

Having regard to the opinion of the European Parliament²¹,

Acting in accordance with a special legislative procedure,

Whereas:

- (1) The European Union patent (hereinafter referred to as the "EU patent") has been created by virtue of Regulation xx/xx on the European Union patent²². In accordance with the first paragraph of Article 118 of the Treaty, the Regulation provides for uniform patent protection throughout the European Union and for the setting up of centralised Union-wide authorisation, coordination and supervision arrangements.
- (2) Translation arrangements for the EU patent that are cost-effective, simplified and ensure legal certainty should stimulate innovation and should, in particular, benefit Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) and be complementary to the Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions "Think Small First" - A "Small Business Act" for Europe²³. Such translation arrangements should make access to the EU patent and to the patent system as a whole easier, less costly and less risky.
- (3) Since the European Patent Office (hereinafter referred to as the "EPO") is responsible for the grant of European patents, including EU patents, the translation arrangements for the EU patent should be built on the current procedure applied by the EPO. Those arrangements should aim at achieving the necessary balance between the interests of economic operators and the public interest in terms of the cost of proceedings and the availability of technical information.

²¹ OJ C , , p. .

²² OJ C , , p. .

²³ COM(2008) 394.

- (4) In case of a dispute concerning an EU patent, it is a legitimate requirement that the patent proprietor provides a full translation of the EU patent into an official language of the Member State in which either the alleged infringement took place or in which the alleged infringer is domiciled. The patent proprietor is also required to provide a full translation of the EU patent into the language of proceedings of the competent court in the European Union at the request of that court. Such translations should be provided at the expense of the patent proprietor.
- (5) In order to facilitate access to the EU patent, in particular for SMEs, applicants who do not have a language in common with one of the official languages of the EPO should be able to file their applications in any other official language of the European Union. As a complementary measure, for applicants obtaining EU patents and having their residence or principal place of business within a Member State which has an official language other than one of the EPO official languages, a system of additional reimbursements of the costs related to the translation from that language into the language of the proceedings of the EPO, beyond what is currently already in place for the European patents, should be established by the time this Regulation applies.
- (6) In order to promote the availability of patent information and the dissemination of technological knowledge, a system of machine translations for EU patent specifications into all official EU languages should be in place by the time this Regulation applies. Such machine translations should serve for information purposes only and should not have any legal effect.
- (7) Since the substantive provisions applicable to the EU patent as a European intellectual property title are governed by Regulation xx/xx on the European Union patent, and they are completed by the translation arrangements provided for in this Regulation, this Regulation should apply from the date of the entry into force of Regulation xx/xx.
- (8) In accordance with the principle of subsidiarity as set out in Article 5 of the Treaty on European Union, the objective of the action to be taken, namely the creation of a uniform and simplified translation regime for the EU patent, can be only achieved at European level. In accordance with the principle of proportionality, as set out in that Article, this Regulation does not go beyond what is necessary in order to achieve this objective.
- (9) This Regulation is without prejudice to the rules governing the languages of the Institutions of the Union established in accordance with Article 342 of the Treaty on the Functioning of the European Union and to Council Regulation 1/1958 determining the languages to be used by the European Economic Community,

HAS ADOPTED THIS REGULATION:

Article 1
Subject matter

This Regulation establishes the provisions on the translation arrangements applicable to a European Union patent.

Article 2
Definitions

For the purposes of this Regulation, the following definitions shall apply:

- (a) "European Union patent", hereinafter referred to as the "EU patent", means a patent as defined in Regulation xx/xx on the European Union patent.
- (b) "EU patent specification" shall include the description, the claims and any drawings.

Article 3
Publication of the EU patent specification

- 1. After the publication of the EU patent specification in accordance with Article 14, paragraph 6, of the Convention on the Grant of the European Patents of 5 October 1973, as amended (hereinafter referred to as the "EPC"), no further translations are required.
- 2. The text of the EU patent in the official language of the European Patent Office referred to as the language of the proceedings in Article 14, paragraph 3, of the EPC shall be the authentic text.

Article 4
Translation in case of a dispute

- 1. In the case of a dispute relating to an EU patent, the patent proprietor shall provide at the request and the choice of an alleged infringer, a full translation of the patent into an official language of the Member State in which either the alleged infringement took place or in which the alleged infringer is domiciled.
- 2. In the case of a dispute relating to an EU patent, the patent proprietor shall provide at the request of the competent court in the European Union in the course of legal proceedings, a full translation of the patent into the language of the proceedings of the court.
- 3. The cost of the translation referred to in paragraphs 1 and 2 shall be borne by the patent proprietor.

Article 5
Report on the implementation of this Regulation

Not later than five years from the date on which this Regulation enters into force, the Commission shall present to the Council a report on the operation of the translation arrangements for the EU patent and where necessary make proposals for amending this Regulation.

Article 6
Entry into force

This Regulation shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

It shall apply from [*date of the entry into force of Regulation xx/xx on the European Union patent*].

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in the Member States in accordance with the Treaties.

Done at Brussels,

For the Council
The President

Brussels, 7 December 2010

Commissioner Michel Barnier
European Commission

Dear Commissioner,

Ten years have passed since the Commission presented its proposal for a Community patent. The aim was then, and still is, the creation of a unitary patent protection to the benefit of our industry and wider economies. The discussions in Council took an important step forward with the adoption of conclusions on an "Enhanced patent system for Europe" and a general approach on the proposal for a Regulation on the EU Patent in December 2009.

The Belgian Presidency has tried its utmost to find a compromise on the proposed Council Regulation on the translation arrangements for the EU Patent. However, given that the adoption of this Regulation has been blocked in Council it is clear that the objective of the creation of a unitary patent protection in the territory of the EU cannot be attained within a reasonable period of time by the Union as a whole. In such case of last resort the Treaty provides the possibility to move European integration forward, including the further development of the internal market, through enhanced cooperation. In view of the discussions in the Council which have shown a strong support amongst Member States we expect that a large majority of Member States is prepared to successfully conclude on the unitary patent protection. Our ten governments, therefore, requests, pursuant to Article 329 TFEU, the Commission to submit a proposal to the Council on the establishment of enhanced cooperation with regard to the creation of a unitary patent protection covering the territories of the Member States who would participate in the enhanced cooperation.

The scope and objectives of the enhanced cooperation on unitary patent protection should be based on the Commission's proposal, COM(2000) 412, for a Council Regulation on the Community patent and on the Commission's proposal on the Translation Arrangements for the EU Patent, COM (2010) 350, for a Council Regulation. As far as translation arrangements are concerned, the enhanced cooperation would rely on the existing framework of the EPO and could not be considered, to that extent, as creating a specific EU linguistic regime.

7 December 2010

Legislative proposals within the enhanced cooperation should be based on the Council negotiations up to date in order to ensure participation by as many Member States as possible, as prescribed by Article 328(1) TFEU. The enhanced cooperation should therefore, be in line with and structured around relevant parts of the Council's conclusions on an "Enhanced patent system for Europe", and the general approach on the proposal for a Regulation on the EU Patent adopted by unanimity on 4 December 2009 combined with certain additional elements developed and proposed by the Belgian Presidency relating to the translation arrangements for the EU Patent that have found a large support in Council.

Yours sincerely,

Brian Mikkelsen
Minister for Economic and Business Affairs of Denmark

Juhan Parts,
Minister of Economic Affairs and Communications of Estonia

Anni Sinnemäki
Minister of Labour of Finland

Christine Lagarde
Ministre de l'Economie, de Finance et de l'Industrie de la France

Sabine Leutheusser-Schnarrenberger
Bundesministerin der Justiz

Dainius Kreivys
Minister of Economy of Lithuania

Jeannot Krecké
Minister of the Economy and Foreign Trade of Luxembourg

Maxime Verhagen
Vice Prime Minister and Minister of Economic Affairs, Agriculture and Innovation of the Netherlands

Darja Radić

7 December 2010

Minister of the Economy of Slovenia

Ewa Björling
Minister for Trade of Sweden

Cc: Secretary-General Catherine Day, European Commission

Baroness Wilcox

Parliamentary Secretary for Business,
Innovation & Skills

Commissaire Barnier
Commissaire Européen pour le Marché Intérieur et les
Services
Commission Européenne -BERL 10/034
B-1049
Bruxelles - Belgique

8th December 2010

Dear Commissaire Barnier

Ten years have passed since the Commission presented its proposal for a Community patent. The aim was then, and still is, the creation of a unitary patent protection to the benefit of our industry and wider economies. The discussions in Council took an important step forward with the adoption of conclusions on an "Enhanced patent system for Europe" and a general approach on the proposal for a Regulation on the EU Patent in December 2009.

The Belgian Presidency has tried its utmost to find a compromise on the proposed Council Regulation on the translation arrangements for the EU Patent. However, given that the adoption of this Regulation has been blocked in Council it is clear that the objective of the creation of a unitary patent protection in the territory of the EU cannot be attained within a reasonable period of time by the Union as a whole. In such case of last resort the Treaty provides the possibility to move European integration forward, including the further development of the internal market, through enhanced cooperation. In view of the discussions in the Council which have shown a strong support amongst Member States we expect that a large majority of Member States is prepared to successfully conclude on the unitary patent protection. The United Kingdom, therefore, requests, pursuant to Article 329 TFEU, the Commission to submit a proposal, to the Council on the establishment of enhanced cooperation with regard to the creation of a unitary patent protection covering the territories of the Member States who would participate in the enhanced cooperation.

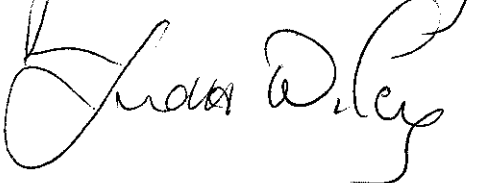
1 Victoria Street, London SW1H 0ET
www.bis.gov.uk

The scope and objectives of the enhanced cooperation on unitary patent protection should be based on the Commission's proposal, COM(2000) 412, for a Council Regulation on the Community patent and on the Commission's proposal on the Translation Arrangements for the EU Patent, COM (2010) 350, for a Council Regulation.

Legislative proposals within the enhanced cooperation should be based on the Council negotiations up to date in order to ensure participation by as many Member States as possible, as prescribed by Article 328(1) TFEU. The enhanced cooperation should therefore, be in line with and structured around relevant parts of the Council's conclusions on an "Enhanced patent system for Europe", and the general approach on the proposal for a Regulation on the EU Patent adopted by unanimity on 4 December 2009 combined with certain elements developed and proposed by the Belgian Presidency relating to the translation arrangements for the EU Patent that have found a large support in Council.

This request for enhanced cooperation is made ahead of the European Court of Justice handing down its Opinion (Opinion 1/09), which has been requested in relation to the compatibility of the EU Patent Agreement and role of the Court in the arrangements. The Opinion is expected to be handed down within the next two months.

We have expressed reservations about our continued participation in this request in the event that the Court concludes that it requires additional jurisdiction not currently available under the Treaties. We therefore wish it to be noted that the conclusion of the Court, in particular in relation to its role and jurisdiction, may have a material impact on our continued participation in this request.

Yours most sincerely

BARONESS WILCOX

**MINISTRY OF ECONOMY
UNDERSECRETARY OF STATE**

Warsaw, 13 December 2010

Marcin Korolec

*DE-11-51000-1-9/10
L. dz. 1456/10*

Commissioner Michel Barnier
European Commission

Dear Commissioner,

Following the discussion during the last Competitiveness Council meeting on December 10th with regards to the EU patent, I would like to inform you that Poland has decided to join those Member States that requested the European Commission to make a proposal for enhanced cooperation to be applied to this dossier pursuant to Article 329 TFEU.

As prescribed by Article 328(1) TFEU, in Poland's view, the scope and objectives of the enhanced cooperation on unitary patent protection should be based on the Commission's proposal for a Council Regulation on the Community patent (COM(2000) 412) and the Commission's proposal for a Council Regulation on the Translation Arrangements for the EU Patent (COM(2010) 350). It is also crucial that the Commission's proposal includes certain additional elements of the draft political orientation document presented by the Belgian Presidency.

Poland is of the opinion that the transitional period for manual translations into English, which is important for the European industry and the Polish SMEs should terminate only when there is an objective assessment stating that high quality machine translations are available.

Yours sincerely,

Marcin Korolec

Brussels, 1-01-2011

Commissioner Michel Barnier
European Commissioner for Internal
Market and Services
European Commission
BERL 10/034
B - 1049 Brussels
(Belgium)

Dear Commissioner *Michel*

Following the discussion during the last Competitiveness Council meeting on 10 December 2010 with regards to the EU patent and the Commission of a proposal for a Council Decision authorising enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection¹ of 14 December 2010, I would like to inform you that Belgium has decided to join those Member States that have requested pursuant to Article 329 TFEU, the Commission to launch enhanced cooperation in the area of unitary patent protection.

Belgium considers that the scope and objective of the enhanced cooperation should be the creation of unitary patent protection as defined in the above mentioned proposal for a Council Decision authorising enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection. The substantive rules applicable to the unitary patent protection to be created under enhanced cooperation should be based on the Commission's previous proposals for a Council Regulation on the Community patent² and for a Council Regulation on the Translation Arrangements for the EU Patent³.

¹ COM (2010) 790final

² COM (2000) 412final

³ COM (2010) 350final

As far as translation arrangements are concerned, the enhanced cooperation should rely on the existing framework of the EPO and should not be considered, to that extent, as creating a precedent for a specific EU linguistic regime.

Legislative proposals within the enhanced cooperation should be based on the Council negotiations up to date in order to ensure participation by as many Member States as possible, as prescribed by Article 328(1) TFEU. The enhanced cooperation should therefore, be in line with and structured around relevant parts of the Council's conclusions on an "Enhanced patent system for Europe", and the general approach on the proposal for a Regulation on the EU Patent adopted by unanimity on 4 December 2009 combined with certain additional elements developed and proposed by the Belgian Presidency relating to the translation arrangements for the EU Patent that have found a large support in Council.

Yours sincerely

Vincent Van Quickenborne
Minister of Economy and Reform of Belgium

DORIS BURES
Bundesministerin
für Verkehr, Innovation und Technologie

To
European Commission
Mr. Michel Barnier
Commissioner for Internal Market and Services
Rue de la Loi 200
1049 Brussels
BELGIUM

GZ. BMVIT-620.002/0377-I/K3/2010
DVR:0000175

Vienna, December 21st 2010

Dear Commissioner,

following the attached letter submitted by ten Member States on 7 December 2010 with regard to the creation of a unitary patent protection and the discussion at the Competitiveness Council on 10 December 2010, Austria herewith confirms its general willingness to join the request to the European Commission pursuant to Article 329 TFEU by certain Member States to submit a proposal for enhanced cooperation to be applied to this dossier.

Before the adoption of a binding authorisation decision by the Council of the European Union, Austria kindly asks the European Commission to submit a thorough impact assessment of possible costs which might arise for participating Member States. Furthermore it would be necessary for Austria to have an idea of the envisaged scope and objectives of the proposed enhanced cooperation prior to the authorisation decision.

Austria shares the reservation expressed by the United Kingdom regarding the still pending opinion of the European Court of Justice on the compatibility of the EU Patent Agreement and the role of the Court in the arrangements.

I would like to underline that a satisfying answer on the outstanding issues mentioned above as well as a broad participation of Member States in the enhanced cooperation may have a material impact on a continued participation of Austria in the arrangements.

Best regards

Doris Bures

2 Attachments

Cc: Secretary-General Catherine Day, European Commission

EN

EN

EN

EUROPEAN COMMISSION

Brussels, 14.12.2010
COM(2010) 790 final

2010/0384 (NLE)

Proposal for a

COUNCIL DECISION

authorising enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection

EXPLANATORY MEMORANDUM

1. INTRODUCTION

On 1 August 2000, the Commission adopted a proposal for a Council Regulation on the Community patent¹. The Commission proposed the creation of a unitary Community patent which would co-exist with national patents granted by national patent offices of the Member States and European patents granted under the European Patent Convention (EPC) by the European Patent Office (EPO). As a well functioning centralised patent granting system had already been set up in Europe by the EPC in the 1970s, it was envisaged that the Community patent would also be granted by the EPO. Users of the patent system would be free to choose which type of patent protection best suited their needs.

The Commission proposal aimed at the creation of a Community patent that would be attractive to the users of the patent system in Europe, in particular by proposing simplified and cost-effective translation arrangements. In particular, the Commission proposed that after grant of the Community patent by the EPO in one of the official languages of the EPO (English, French or German) and publication in that language together with a translation of the claims into the other two official languages of the EPO, the Community patent would have taken effect in the entire Union.

The proposal was extensively discussed in the meetings of the Council, but failed to reach the required unanimity. On 26 November 2001, it was concluded that due to different aspects of the draft Community patent, "in particular the language arrangements", "despite all efforts, it was not possible to reach agreement at this Council meeting"². On 20 December 2001, the Belgian Presidency proposed a compromise on the translation arrangements, but it also failed to reach a unanimous agreement of the Member States³.

On 3 March 2003, the Council adopted a common political approach on the Community patent. This provided that patent proprietors would have to supply translations of the claims into all the official languages of the Member States⁴. Such an arrangement would have been significantly more costly to patent proprietors than the original Commission proposal and would have resulted in practical difficulties of supplying numerous translations within a limited time period. It was consequently rejected by all users of the patent system as too costly and too risky.

Following this, both on 28 November 2003⁵ and 11 March 2004⁶, the Council concluded that due to the issue of the translation regime it is unable to reach a political agreement on the

¹ Proposal for a Council Regulation on the Community patent - COM(2000) 412, 1.8.2000.

² Press release of the 2389th Council meeting "Internal Market, Consumer Affairs and Tourism", 14400/01, 26.11.2001.

³ Press release of the 2403rd Council meeting "Internal Market, Consumer Affairs and Tourism", 15489/01, 20.12.2001.

⁴ Common political approach, pt. 2.3: "the applicant must, upon the grant of the patent, file a translation of all claims into all official Community languages except if a Member State renounces the translation into its official language. The translation will be filed with the EPO and the cost borne by the applicant", see Council document 6874/03.

⁵ Press release of the 2547th Council meeting "Competitiveness (Internal Market, Industry and Research)", 15141/03, 26-27.11.2003.

proposed Regulation on the Community Patent, despite its previous common political approach of March 2003.

Discussions in the Council were re-launched after adoption of the Commission Communication "Enhancing the patent system in Europe" in April 2007⁷. The Communication confirmed the commitment to the creation of a Community patent. It also offered to explore with Member States an approach to the translation arrangements with a view to reducing translation costs while facilitating the dissemination of patent information in all official languages of the Union. The Commission indicated that in particular the ongoing machine translation projects merit consideration.

These ideas were first explored with the Member States during the Slovenian Presidency in 2008⁸. On 23 May 2008, the Presidency presented a revised proposal for a Community Patent Regulation⁹ on the basis of the initial simplified translation arrangement as proposed by the Commission in 2000 with certain new elements. Namely, any applicant could apply for a Community patent in any official language of the Union. The costs of translating this application into one of the three languages of the EPO would be reimbursed by the system to the applicants from the Member States that have a language not in common with the EPO. A system of machine translations would ensure the translation of EU patents and their applications into all official languages of the Union for the provision of patent information and without any legal effect. A full translation of the EU patent would only be required in a case of a dispute. These proposals were extensively debated in the Council Working Party on Intellectual Property (Patents) during the successive Presidencies in 2008 and 2009.

In December 2009, the Council adopted conclusions on an "Enhanced patent system for Europe"¹⁰ and a general approach on the proposal for a Regulation on the EU Patent¹¹ (change from the "Community" to "EU" patent due to the entry into force of the Lisbon Treaty on 1 December 2009). However, the translation arrangements for the EU patent remained out of the scope of these Council conclusions due to the change of the legal basis for the creation of the EU patent under the Lisbon Treaty.

In accordance with Article 118(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), the EU patent as a European intellectual property title may be established under the ordinary legislative procedure. However, pursuant to Article 118(2) TFEU, a special legislative procedure with the unanimity in the Council is still required for the establishment of the language arrangements of these titles.

On this basis, on 30 June 2010 the Commission adopted a proposal for a Council Regulation on the translation arrangements for the EU patent¹². The proposal was accompanied by an Impact Assessment analysing various options for the possible translation arrangements. After careful analysis, the Commission came to the conclusion that the preferable option remains the translation arrangements as set out in the revised proposal for Community Patent

⁶ Press release of the 2570th Council meeting "Competitiveness (Internal Market, Industry and Research)", 6648/04, 11.3.2004.

⁷ Communication from the Commission to the European Parliament and the Council - COM(2007) 165.

⁸ Council documents 6985/08 and 8928/08.

⁹ Council document 9465/08.

¹⁰ Council document 17229/09.

¹¹ Council document 16113/09 Add 1.

¹² Proposal for a Council Regulation on the translation arrangements for the European Union patent - COM(2010) 350, 30.6.2010.

Regulation of 23 May 2008¹³. This language regime is simplified and cost-effective. It results in the highest cost saving for the users while ensuring legal certainty. This regime also builds on the well functioning system on the EPO and allows the widest flexibility for applicants.

The proposal was discussed in the Council Working Parties on Intellectual Property (Patents) on 14 July, 28 July and 7-8 September 2010. At the first meeting of the Working Party, it appeared that several delegations had fundamental concerns with the proposal. Some delegations made clear that a compromise was not possible. One delegation presented an alternative proposal¹⁴ which received little support from other delegations.

The Belgian Presidency nevertheless made every possible effort to achieve a unanimous agreement on the translation arrangements for the EU patent. On 29 September 2010, the informal Competitiveness Council had a first exchange of views on the Commission's proposal where possible elements for compromise proposed by the Presidency were discussed. Although a large majority of Member States supported the Commission's proposal and the elements for compromise, several delegations remained strongly opposed. On 6 October 2010 the Presidency proposed, for adoption by the Council, a draft political orientation¹⁵ which included elements for a compromise solution. The compromise solution was based on the Commission's proposal and took into account elements from the alternative proposal.

On 11 October 2010, the Council failed to reach an agreement on the translation arrangements on the basis of the draft political orientation. However, the Presidency continued working on a solution that could be acceptable to all Member States. On the basis of bilateral discussions with the delegations, the Presidency proposed a second set of elements for compromise on 8 November 2010¹⁶. Further elements for compromise were added to the draft political orientation on 9 November 2010¹⁷.

The draft political orientation was the only item on the agenda of the extraordinary Competitiveness Council convened by the Presidency on 10 November 2010. Despite all the efforts by the Presidency and the concessions made by a number of delegations, several Member States could not accept the proposed final compromise and unanimity could not be reached.

During the Council meeting of 11 October 2010, several Member States indicated that they were ready to consider the possibility of establishing a unitary patent within the framework of enhanced cooperation, should the Council not be able to reach agreement before the end of 2010. This intention was confirmed on 9 November 2010 when five delegations sent a letter to the Commission stating that if the negotiations regarding the appropriate translation regime for the EU patent continue to be blocked at the Council meeting of 10 November, it would be clear that European companies will be deprived of a unitary EU patent right for the foreseeable future. Those Member States requested that the Commission consider the feasibility of proposing enhanced cooperation in this area, should the Commission be presented with requests to propose such cooperation in the near future. At the Competitiveness Council meeting of 25 November 2010, a number of Member States

¹³ Council document 9465/08.

¹⁴ Council document 13031/10.

¹⁵ Council document 14377/10.

¹⁶ Council document 15395/10.

¹⁷ Council document 15395/10 ADD 1.

expressed their interest in moving ahead within the framework of enhanced cooperation, while others expressed their opposition.

At the Competitiveness Council meeting of 10 November 2010, it was recorded that there was no unanimity to go ahead with the proposed Council Regulation on the translation arrangements for the EU patent.¹⁸ It was confirmed at the Competitiveness Council meeting on 10 December 2010 that insurmountable difficulties existed, making a decision requiring unanimity impossible now and in the foreseeable future. It follows that the objectives of the proposed Regulations to establish unitary patent protection in the entire European Union can not be attained within a reasonable period by applying the relevant provisions of the Treaties.

Twelve Member States (Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Lithuania, Luxembourg, the Netherlands, Poland, Slovenia, Sweden and the United Kingdom) have addressed formal requests to the Commission indicating that they wish to establish enhanced cooperation between themselves in the area of the creation of unitary patent protection and that the Commission should submit a proposal to the Council to that end.

This proposal is the Commission's response to those requests.

2. LEGAL BASIS FOR ENHANCED COOPERATION

Enhanced cooperation is regulated by Article 20 of the Treaty on European Union (TEU) and Articles 326 to 334 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU).

This proposal of the Commission for a Council Decision authorising enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection is based on Article 329(1) TFEU.

3. MEASURES IMPLEMENTING ENHANCED COOPERATION

The Commission proposal for a Council Decision deals with the authorisation of enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection. Proposals for specific measures implementing enhanced cooperation will be submitted once enhanced cooperation is authorised by the Council.

It is, however, appropriate to outline some key elements of the envisaged implementing measures. Since the creation of unitary patent protection is not possible without an agreement on the applicable translation arrangements, both the substantive provisions applicable to the unitary patent (Article 118(1) TFEU) and the translation arrangements (Article 118(2) TFEU) should be part of the envisaged implementing measures.

The envisaged implementing measures should, therefore, include the following elements:

- (1) A proposal for a Regulation of the European Parliament and the Council creating unitary patent protection. That proposal could be based on the text agreed (general

¹⁸ Press Release of the Extraordinary Council meeting "Competitiveness (Internal Market, Industry, Research and Space)", 16041/10, 10.11.2010.

approach) in the Council on 4 December 2009¹⁹ as well as certain elements of the draft political orientation proposed by the Belgian Presidency, in particular:

- The unitary patent protection should be optional to the users of the patent system and should co-exist with national and European patents. The unitary patent should be a specific category of a European patent, granted by the European Patent Office, designating the Member States participating in enhanced cooperation on unitary basis.
- Consequently, a single procedure in accordance with the EPC would apply to unitary patents and to all other European patents. Until the moment of grant, applicants would have the choice between (i) a European patent valid in the territories of the participating Member States for which this patent would have unitary character, (ii) a European patent valid in the territories of the participating Member States for which this patent would have unitary character but also designating selected other Contracting States of the EPC, or (iii) a European patent designating only selected Contracting States of the EPC.
- The unitary patent should be of autonomous nature and provide equal protection throughout the territories of the participating Member States. It may only be granted, transferred, revoked or may lapse in respect of those territories as a whole.

(2) A proposal for a Council Regulation on the translation arrangements for the unitary patent. This proposal would take over the main elements of the Commission's proposal for a Council Regulation on the translation arrangements for the EU patent²⁰ as well as certain elements of the draft political orientation proposed by the Belgian Presidency, in particular:

- It is envisaged that the specification of the unitary patent be published by the EPO in accordance with Article 14(6) EPC. Without prejudice to any transitional arrangements deemed necessary, no further translations would be required. Any additional translation requirements under such transitional arrangements would be proportionate and required only on a temporary basis and not have legal value thus ensuring legal certainty for the users of the patent system. In any case, transitional arrangements would terminate when high quality machine translations are made available, subject to an objective evaluation of the quality.
- Translations should not have legal value thus ensuring legal certainty for the users of the patent system.
- In case of a dispute relating to a unitary patent, a full manual translation of the patent specification would have to be provided by the patent proprietor at his expense:
 - (a) into an official language of the Member State in which either the alleged infringement took place or in which the alleged infringer is domiciled (at the choice of the alleged infringer); and

¹⁹ Council document 16113/09.
²⁰ COM(2010) 350.

- (b) into the language of proceedings of the court hearing the dispute (at the request of the court).
- A scheme for compensating the costs of translating patent applications filed in an official language of the Union into an official language of the EPO at the beginning of the procedure for applicants based in the Member States which have an official language other than one of the official languages of the EPO, should be set up in addition to what is currently in place for other European patents, including financial and technical assistance for preparing those translations.

4. ASSESSMENT OF THE LEGAL CONDITIONS FOR ENHANCED COOPERATION

4.1. Authorising decision as last resort and participation of at least nine Member States

Article 20(2) TEU lays down that a decision authorising enhanced cooperation can be adopted by the Council only as a last resort, when it has established that the objectives of such cooperation cannot be attained within a reasonable period by the Union as a whole, and that at least nine Member States participate in it.

It was recorded at the Competitiveness Council meeting of 10 November 2010 that there was no unanimity to go ahead with the proposal for a Council Regulation on the translation arrangements for the EU patent²¹. It was confirmed at the Council meeting on 10 December 2010 that insurmountable difficulties existed, making a decision requiring unanimity impossible at the time and in the foreseeable future.

Whereas the translation arrangements are necessary for the creation of unitary patent protection, it has been established that the objectives of the Regulation on the EU patent can not be attained within a reasonable period by applying the relevant provisions of the Treaties. It follows that no other solution for the creation of unitary patent protection for the Union as a whole can be found and that as a result, enhanced cooperation is a last resort.

The Commission has received requests from twelve Member States indicating that they wish to establish enhanced cooperation between themselves in the area of the creation of unitary patent protection. These Member States confirmed their requests at the meeting of the Competitiveness Council on 10 December 2010.

4.2. Area covered by the Treaty

Article 329(1) TFEU lays down that enhanced cooperation can be established "in one of the areas covered by the Treaties". Establishing measures for the creation of European intellectual property rights is expressly mentioned in Article 118 TFEU. The creation of unitary patent protection is a sufficiently homogenous and structured subject matter to constitute a well-defined area, within the meaning of the Treaties, in which enhanced cooperation may be established.

²¹ Press Release of the Extraordinary Council meeting "Competitiveness (Internal Market, Industry, Research and Space)", 16041/10, 10.11.2010.

Article 20(1) TEU lays down that enhanced cooperation can only be established "within the framework of the Union's non-exclusive competences". Unitary patent protection is not included in the list of exclusive competences set out in Article 3(1) TFEU. The legal basis for legislating in the matter of intellectual property rights (Article 118 TFEU) falls within the chapter of approximation of laws and makes specific reference to the establishment and functioning of the internal market, which is one of the shared competences of the Union (Article 4 TFEU). The creation of unitary patent protection with applicable translation arrangements therefore falls within the framework of the Union's non-exclusive competences. The consideration that only the Union can establish unitary patent protection within the Union does not make the establishment of such unitary patent protection a matter of exclusive competence. Any argument to the contrary confuses the notions of the conferral of power (which in this case is a power to establish measures for the creation of European intellectual property rights to provide uniform protection throughout the Union) and the manner in which the power is exercised by the Union.

4.3. Furthering the objectives of the Union, protecting its interests and reinforcing its integration process

4.3.1. Furthering the objectives of the Union

Two objectives of the Union as set out in Article 3(3) TEU are of particular relevance for the area of patents:

- the establishment of an internal market; and
- the promotion of scientific and technological advance.

Establishment of an internal market

The internal market comprises an area without internal frontiers and in which notably the free movement of goods is ensured (Article 26(2) TFEU). For that purpose, the Union should adopt measures with the aim of ensuring the functioning of the internal market (Article 26(1) TFEU). One such measure is the creation of "European intellectual property rights". Article 118(1) TFEU expressly states that such rights shall be created "in the context of the establishment and functioning of the internal market".

The current national patent systems of Member States and the European patent system lead to a fragmented system for patent protection in Europe. The main reason is that national patents and European patents provide territorially-limited protection without covering the internal market as a whole, on a unitary basis, due to the following:

- the protection conferred by a national patent is limited to the territory of the Member State in which it has been granted;
- the territorial scope of a European patent depends on the decision of the patent proprietor to validate the European patent in one or more Member States where the patent has the effect of a national patent (implying administration by the national patent office and enforcement before national courts).

There is ample evidence that, in practice, patent proprietors currently only seek patent protection for their inventions in a few Member States²². They appear to refrain from seeking patent protection in large areas within the Union due to high costs and complexity caused by translation costs, validation requirements, official fees (publication and annual renewal fees) and professional representation requirements (see Section 5.2.2 below).

The creation of a unitary patent for a group of Member States would imply improving the level of patent protection through the creation of a title which confers uniform protection throughout the territories of the participating Member States. In the territories of those Member States, users of the European patent system would have access to a patent providing unitary patent protection and eliminating the costs and complexity. A unitary patent would therefore further the objective of the Union to ensure the functioning of the internal market, even if only a limited number of Member States participate.

In Member States which choose not to participate in enhanced cooperation, the legal framework relating to patents would remain unaffected. This means that inventors seeking patent protection in non-participating Member States would need to validate their European patent for those territories with the resulting translation and other transactional costs. The European patent for the territories of the participating Member States, for which it would have unitary character, could also designate selected non-participating Member States. It would thus be possible to obtain patent protection throughout the Union.

In addition, inventors established in non-participating Member States would be able to benefit from the uniform patent protection in the area covered by the territories of the participating Member States (explained in more detail in Section 4.6). As a result, obtaining patent protection throughout the Union would be simplified and the costs for such protection would be drastically reduced for inventors from both participating and from non-participating Member States. Consequently, it is expected that significantly more inventors would seek patent protection throughout the Union than is currently the case.²³ This would be beneficial for the functioning of the internal market.

Promotion of scientific and technological advance

It is generally acknowledged that easy access to patent protection stimulates R&D:²⁴ the propensity of individual inventors, innovative SMEs and big businesses to invest in R&D depends to a large extent on the possibility of securing an exclusive right for any invention made, in order to ensure fair return on their investment. Easy access to a more cost-effective, simpler and legally secure patent system is therefore of utmost importance for promoting scientific and technological advance in the Union.

The current fragmented patent system in Europe is not conducive to creating the proper framework conditions for stimulating R&D. The existing patent system is perceived by businesses – especially by SMEs – as too costly and complex²⁵.

²² On average, a European patent is only validated in five Member States, see Impact Assessment accompanying the Commission's proposal for a Council Regulation on the translation arrangements for the EU patent - SEC(2010) 796, p. 12 - with further references.

²³ See Section 5.2.1. below.

²⁴ Guellec / van Pottelsberghe, *The Economics of the European Patent System*, OUP 2007.

²⁵ See, for instance, the Commission's 2006 Consultation on the future patent policy in Europe.

The creation of a unitary patent will bring considerable advantages to users of the patent system in terms of easier access, better cost-effectiveness, more simplification and improved legal certainty. It will not only be easier and less costly to obtain patent protection for the territories of the participating Member States, but also easier and less costly to obtain patent protection for the whole Union, as explained above. These improved framework conditions will contribute to stimulate R&D investments and thus promote scientific and technological advancement throughout the Union. Since users in non-participating Member States would also benefit from unitary patent protection, positive effects can equally be expected on R&D activities in non-participating Member States.

4.3.2. Protecting its interests and reinforcing its integration process

Protection of Union's interests

Due to the fragmentation of the internal market resulting from the high costs associated with patent protection in the Union, the Union's inventors cannot enjoy the full benefits of the Single Market. This is notably the case if such inventors seek optimal protection for the Union as a whole. This compares negatively with other major economies such as the United States, Japan or China. It can in particular be more attractive for an inventor to seek patent protection in economies with large consumer markets and unitary protection systems, such as the United States. This situation has negative impact on the competitiveness of the Union as innovation-related activities generate human capital that tends to be more mobile than in other areas. The current less advantageous framework conditions for innovation makes the Union a less attractive place to create and innovate, for both European and non-European inventors. Enhanced cooperation in the area of unitary patent protection for a group of Member States would thus protect the interests of the Union as it would improve its competitive position and its attractiveness for the rest of the world.

Reinforcement of Union's integration process

Enhanced cooperation in the area of the unitary patent protection among a group of Member States would also increase the level of integration between the participating Member States and also between participating and non-participating Member States as compared to the current situation.

Instead of 27 legal frameworks of different validation and maintenance requirements in the post-grant phase, users may choose between a unitary patent subject to one legal regime and a European or a national patent subject to national legal regimes, thus bringing greater harmonisation in the patents area and reinforcing the integration process in the participating Member States.

Due to the costs and complexity inherent in the current system, European patents are validated on average in five Member States. This creates patent right "borders" within the Union. With a unitary patent, internal patent right borders among the participating Member States would disappear. Moreover, since the overall costs and complexity of obtaining patent protection throughout the Union would be significantly reduced, it could be expected that more inventors would seek patent protection by means of a European patent also in the Member States that do not participate in enhanced cooperation²⁶.

²⁶ See Section 5.2.1. below.

This is even more likely as inventors would have an interest in obtaining patent protection throughout the Union in order to protect the inventions against products from third countries that infringe their patents entering the internal market. Currently, a seizure of such products at the external borders of the Union under the EU Customs Border Regulation is not possible if these products are imported via Member States where the patent holder has not validated his patent. This severely hampers the protection against imports of products infringing patents from third countries. It can be expected that once overall costs are significantly reduced, more patent holders suffering from this will seek wider protection. Consequently, enhanced cooperation would strengthen integration in the area of patent protection in the Union.

Unitary patent protection would therefore reinforce integration between the participating Member States by providing a high level of patent protection across the borders of the participating Member States. By providing uniform patent protection in the participating Member States, the unitary patent will provide for an area without "patent loopholes" where undesirable effects such as the fragmentation of the internal market and "free-riding" by infringers can be countered. As far as integration between participating Member States and non-participating Member States is concerned, positive effects can also be expected since users from non-participating Member States would also benefit from the unitary patent and the access to uniform patent protection in the participating Member States. This would contribute to intensify cross border economic activities between participating and non-participating Member States as well.

4.4. Compliance with the Treaties and Union law

In accordance with Article 326 TFEU, enhanced cooperation must comply with the Treaties and Union law. In the area of the creation of unitary patent protection, enhanced cooperation would respect the existing *acquis*.

First, the cooperation would be established in an area that is covered by the shared competences of the Union (Article 4(2) TFEU – see Section 4.2 above).

Second, there is to date only a limited number of legal acts of the Union within the meaning of Article 288 TFEU none of which cover the creation of a European intellectual property right providing for uniform protection throughout the Union.

With the exception of Directive 98/44/EC of the European Parliament and of the Council of 6 July 1998 on the legal protection of biotechnological inventions²⁷, no approximation of substantive patent law exists at Union level. This Directive provides in particular for harmonised patentability criteria and exceptions from patentability for biotechnological inventions. The Union legislator has enacted legislation concerning patent term extensions for specific types of patented subject matter. The relevant instruments are Regulation (EC) No 1610/96 creating a supplementary protection certificate for plant protection products²⁸ and Regulation (EC) No 469/2009 creating a supplementary protection certificate for medicinal products²⁹.

Enhanced cooperation in the area of patents would not cause discrimination. Access to the unitary patent will be open to users of the patent system from all over the Union, whatever the

²⁷ OJ L 213, 30.7.1998, p. 13.

²⁸ OJ L 198, 8.8.1996, p. 30–35.

²⁹ OJ L 152, 16.6.2009, p. 1–10.

applicants' nationality, residence or place of establishment. On the other hand, users would continue to be able to obtain patent protection in non-participating Member States by designating those Member States in addition to the unitary designation of the territories of the participating Member States.

Further, all users would have a possibility of validating their European patent for the territories of the participating Member States and for non-participating Member States under the same conditions. The same patent for the same invention would thus be granted by the EPO without any additional administrative burden and without additional costs. The users would pay the relevant fees for the grant of their patent to the EPO and would retain the choice of the territories to be covered until the grant, namely the choice between (i) a European patent valid in the territories of the participating Member States for which this patent would have unitary character, (ii) a European patent valid in the territories of the participating Member States for which this patent would have unitary character but also designating selected other Contracting States of the EPC, or (iii) a European patent designating only selected Contracting States of the EPC.

4.5. No undermining of the internal market or economic, social and territorial cohesion, no barrier to or discrimination in trade no distortion of competition

4.5.1. Enhanced cooperation must not undermine the internal market or economic, social and territorial cohesion

Article 326 TFEU requires that enhanced cooperation must not undermine the internal market or economic, social and territorial cohesion.

As explained above, the creation of unitary patent protection for a group of Member States would contribute to the functioning of the internal market³⁰. Unitary patent protection with uniform effect in the participating Member States will reduce current problems caused by the fragmented patent system in participating Member States. In particular, patent proprietors will be able to prevent infringing goods and products from third countries from entering the territories of the participating Member States and to adapt production, licensing and businesses practices to the markets of the participating Member States.

The functioning of the internal market would also improve as regards the non-participating Member States since, as explained above, it is likely that more inventors would seek patent protection throughout the Union.

Moreover, as explained in more detail in Section 4.6. below, equal access to unitary patent protection would be ensured to all patent holders whether they come from participating Member States or non-participating Member States. Unitary patent protection covering the territories of the participating Member States would be an additional instrument available to all patent holders in the Union and can only improve the current state of the functioning of the internal market. This should also contribute to improving economic cohesion.

More generally, economic, social and territorial cohesion would not be adversely affected by unitary patent protection as, in particular, the place of establishment of an economic operator will be immaterial for access to unitary patent protection (and the associated simplification benefits and cost savings).

³⁰ See Section 4.3.1. above.

4.5.2. *Enhanced cooperation must not constitute a barrier to or discrimination in trade between Member States nor distort competition between them*

Article 326 TFEU requires that enhanced cooperation must not constitute a barrier to or discrimination in trade between Member States nor distort competition between them.

As explained above, the creation of unitary patent protection within the territories of a group of Member States would contribute to the functioning of the internal market and, particularly, the free movement of goods. Today's fragmentation where patent right "borders" exist between Member States (due to the limited territorial scope of existing patent rights) would disappear among participating Member States. As far as trade between participating Member States and non-participating Member States is concerned, the situation is also likely to improve as more inventors are likely to seek protection throughout the Union than currently is the case³¹.

In addition, (and as explained further under Section 4.6 below) enhanced cooperation in the area of unitary patent protection will not constitute a barrier to, or a discrimination in trade between Member States. The unitary patent system will be open as inventors and innovative companies from non-participating Member States would have access to unitary patent protection when seeking patent protection in the participating Member States on an equal footing with their counterparts from participating Member States. As far as patent protection in non-participating Member States is concerned, no barrier to, or discrimination in trade will be created as all users will need to validate their European patent in those States or to obtain national patents, whether they come from participating, or non-participating member states.

Concerning the requirement that enhanced cooperation does not distort competition, competition would neither be distorted between Member States nor between economic operators.

Unitary patent protection created under enhanced cooperation would, in particular, not influence competition between Member States for investments by innovative companies. The framework conditions for innovative businesses would improve all over the Union due to the savings of patenting costs as described above. As the place of establishment of an economic operator will be immaterial for access to unitary patent protection (and the associated cost savings), whether or not a Member State participates in enhanced cooperation would not be decisive for an investment decision in favour or against that Member State.

As regards the competition between undertakings from participating and non-participating Member States, the creation of unitary patent protection would improve the framework conditions for innovative businesses throughout the Union. The number of patents valid on both the territories of participating Member States and on the territories of non-participating Member States is likely to increase, as patent proprietors may wish to obtain a unitary patent for participating Member States, while making use of the cost savings resulting from the use of the unitary patent to obtain European patents for the territories of the non-participating Member States. As explained above, this is particularly likely in those economic sectors which are affected by the imports of products infringing European patents from third countries since only seamless protection at all external borders of the Union would allow patent proprietors to effectively use the EU Customs Border Regulation and to have these products seized at all external borders.

³¹ See Sections 4.3.2. and 5.2.1.

4.6. Respecting the rights of non-participating Member States

Article 327 TFEU requires that any enhanced cooperation respects the competences, rights and obligations of those Member States that do not participate in it.

Enhanced cooperation in the area of patents would fully respect the rights of non-participating Member States. Access to the unitary patent would be open to users of the patent system from all over the Union, regardless of the applicants' nationality, residence or place of establishment. On the other hand, users would continue to be able to obtain patent protection in non-participating Member States by obtaining a European patent on the territories of those Member States or, less likely, by obtaining national patents. Therefore, access of inventors and innovative companies from non-participating Member States to the unitary patent would be identical to the ones from the participating Member States.

The participating Member States would therefore create unitary patent protection throughout the territory of enhanced cooperation. The right of non-participating Member States to maintain the requirements for patent protection on their territories are thus not affected. They can, for example, continue requesting translations of European patents as a prerequisite for a validation on their national territory.

It should be emphasised that a unitary patent would not discriminate between users coming from participating Member States and from non-participating States: users from non-participating Member States would have access to unitary patent protection when seeking patent protection (and thus access for their innovative products to the markets) in the participating Member States on an equal footing with users from participating Member States. As far as patent protection in non-participating Member States is concerned, all users will need to validate their European patent in those States or to obtain national patents.

Applicants from the non-participating Member States would also be able to benefit from the compensation of costs for translations of applications filed in a national language into one of the EPO working languages in the same way as applicants from the participating Member States. Moreover, alleged infringers from non-participating Member States would also benefit from the requirement to be provided with a full manual translation in the case of a dispute. Consequently, there would be no discrimination between the users from the participating and the non-participating Member States.

Finally, it is noted that enhanced cooperation on unitary patent protection does not raise any issues in relation to the exhaustion of the patent rights. There would be no impact on the free movement of goods between the participating Member States and the non-participating Member States. According to the standing case law of the Court of Justice of the European Union, exhaustion of the patent right or any other intellectual or industrial property right requires that the protected item has been put on the market within the Union (or within the European Economic Area) by the right holder himself or with his consent. As regards patents, the Court of Justice has indeed ruled that the Treaty rules concerning the free movement of goods, including the provisions of Article 36 TFEU, must be interpreted as preventing the patent proprietor who sells a product in one Member State where this product is protected by a patent, and then markets it himself in another Member State where it is not protected, from

availing himself of the right conferred by the legislation of the first Member State to prevent the marketing in that State of the said preparation imported from the other Member State³².

4.7. Conclusion on the fulfilment of legal conditions

On the basis of above, the Commission concludes that all legal conditions set by the Treaties for enhanced cooperation are fulfilled.

5. ASSESSMENT OF THE IMPACTS OF ENHANCED COOPERATION

5.1. Current situation

The current situation resulting from national and European patents providing only territorially-limited patent protection leads to "gaps" within the Union which may have several of the following undesirable effects:

- Business opportunities are lost: patent proprietors will tend to focus on some national markets in their patent protection and the production, licensing and marketing of their products; business opportunities in other markets – whether smaller or more distant – are less likely to be pursued; this fails to fulfil a true internal market and this may also undermine the cohesion within the Union;
- Innovative companies are at a disadvantage: third parties producing and selling patented products in Member States where patent protection has not been secured have a competitive advantage over patent proprietors who need to recoup R&D investments; especially innovative SMEs who have refrained from securing patent protection throughout the Union due to the high costs associated with obtaining such protection;
- The value of patents is weakened: patent proprietors cannot rely on the EU Customs Border Regulation³³ to prevent infringing goods and products from third countries from entering the internal market through Member States in which there is no patent protection; such infringing goods and products have to be released by the customs authorities and may thus circulate freely within the internal market; in principle, they may not enter Member States where patent protection has been secured, but in practice – as border controls are no longer in place within the internal market – such goods or products can circulate freely within the Union³⁴.

5.2. Assessment of the impacts

The creation of a unitary patent title for a group of Member States would entail immediate tangible advantages for users of the patent system in Europe. The following features of unitary patent protection should be emphasised:

³² Case 187/80, *Merck & Co. Inc. v Stephar BV and Petrus Stephanus Exler*, [1981] ECR, p. 2063.

³³ Council Regulation (EC) No 1383/2003 concerning customs action against goods suspected of infringing certain intellectual property rights and the measures to be taken against goods found to have infringed such rights.

³⁴ The identification of the goods in breach of the patent becomes very complicated once they are circulating freely within the internal market. Only when enforcing the patent before national courts can patent proprietors assert their rights.

- Improved access to patent protection
- Cost reduction and simplification

5.2.1. *Improved access to patent protection*

The unitary patent for the area covered by enhanced cooperation would ensure easier access to patent protection for all users of the patent system in Europe. This would apply both for applicants from participating Member States and from non-participating Member States. The area for enhanced cooperation would cover a market that is much larger than any market of a single Member State, resulting in reduced costs of protection relative to the size of the economy.

The effect of relative patenting costs on the demand for patent protection was investigated in a recent study performed for the Commission³⁵. That study compared patent costs, taking into account the market size and the number of claims in an average patent for a given territory, and showed that very high costs in Europe induce a much smaller demand for patent applications filed at the EPO. The study also shows that the London Agreement³⁶ has a substantial impact on reducing costs, but a European patent remains several times more expensive than a US patent.

By providing for a unitary patent title covering a sizeable area of the Union, the cost per claim per capita for patent protection would decrease. Studies have shown the fee elasticity to be -0.4³⁷; a fee increase of 10% would lead to a drop in patent filing of about 4%. By reducing the cost of patent protection per capita, an enlarged territory for patent protection should therefore lead to greater demand for patenting. This would bring about new opportunities for SMEs where high relative costs currently make protection outside their own domestic market virtually inaccessible.

5.2.2. *Cost reduction and simplification*

Unitary patent protection created under enhanced cooperation would result in significant cost reduction and simplification of the system for the users due to the central administration of the unitary patent and the simplified translation requirements.

5.2.2.1. Central administration of the unitary patent

The central administration of the unitary patent would bring significant improvements in terms of cost reduction and simplification. The following advantages would be noticeable:

- Central payment of annual renewal fees (as opposed to the current payment of annual renewal fees to the national patent offices in each Member State where the patent

³⁵ Economic Cost-Benefit Analysis of the Community Patent by Bruno van Pottelsberghe and Jérôme Danguy, see http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/index_en.htm

³⁶ The London Agreement is an optional scheme seeking to reduce the patenting costs in the framework of the EPC. It was adopted in October 2000 by an Intergovernmental Conference of the EPC Contracting States and entered into force on 1 May 2008 for fourteen EPC Contracting States of which ten are EU Member States.

³⁷ G de Rassenfosse and B van Pottelsberghe, Per un pugno di dollari: A first look at the price elasticity of patents, Oxford Review of Economic Policy, 23(4), 588-604.

proprietor wishes to maintain the patent in force): again, patent proprietors will benefit from significant cost reduction:

- as far as official fees are concerned, patent proprietors would only need to pay one annual renewal fee for the unitary patent, rather than having to pay annual renewal fees in each Member State where maintenance of the national or European patent is intended;
 - as far as representation costs are concerned, patent proprietors would be able either to pay themselves annual renewal fees for the unitary patent directly to the EPO or to entrust only one professional representative with such payment, rather than having to entrust professional representatives with payments in each Member State where maintenance is intended³⁸.
- Central registration of legal information relating to the patent, such as licenses, transfers, limitations, lapses, surrenders (as opposed to the current national requirements relating to registration at the national patent offices): this would greatly enhance legal certainty by enabling easy access to legal information relating to patents; in particular in the context of negotiations of licensing agreements, and especially in the context of standards, an overview of ownership and legal status of patents is crucial and enable a much better management of patent portfolios.

5.2.2.2. Translation requirements

The lack of a unitary patent title results in significant costs directly and indirectly related to the currently applicable translation requirements. At present, a European patent must be validated in a majority of EPC Contracting States in order to take effect. National law may require that the patent proprietor file a translation of the patent, pay a publication fee to the national patent office and comply with various formal requirements (relating for instance to the number of copies to be filed, use of prescribed forms, time periods). Significant costs, red-tape and complexity accrue in this process, including the following:

- Costs of technical translations. Specialised translators are needed to translate the technical text contained in patents. On average, EUR 85 is charged per page while the length of a typical patent is about 20 pages (but may reach 200 pages in certain cases).
- Fees charged by professional representatives. Local professional representatives often act as intermediaries between the patent proprietor and the national patent offices where the translations are to be filed. They may offer to arrange for translations or verify translations carried out by external translators, or they may offer to ensure that formal requirements laid down by national law are complied with. Fees must be paid by the patent proprietor for such services, and they vary from around EUR 150 to EUR 600 per validation of a patent depending on the Member State.

³⁸ It may be recalled that several Member States maintain direct or indirect requirements for patent proprietors to use a local professional representative before national patent offices, see <http://www.epo.org/patents/law/legal-texts/html/natlaw/en/vi/index.htm> (for the payment of annual renewal fees) and <http://www.epo.org/patents/law/legal-texts/html/natlaw/en/iv/index.htm> (for filing translations).

- Official fees charged by national patent offices for the publication of the translations. Publication fee for a European patent of typical length (20 pages) varies from EUR 25 to EUR 400 in certain Member States.

In total, these validation costs can add up to about 40% of the overall costs of patenting in Europe. In many cases, validation of a European patent in just one Member State may cost more than all fees paid to the EPO for the search, examination and grant of a European patent.

With a unitary title for a number of Member States, significant cost savings and simplification for the users of the system may be achieved. For participating Member States, the common simplified translation arrangements would result in the following:

- translation requirements would be limited to the requirements established under the EPC, without prejudice to proportionate transitional arrangements providing for additional translations on a temporary basis, without legal value and purely for information purposes;
- no requirement to file a translation with national patent offices and no payment of publication fees;
- no need to pay for representation at national level.

Currently, the validation costs for a European patent of typical length, in three, six and thirteen Member States, respectively, and the entire Union would be the following:

- if the patent proprietor seeks protection in only three Member States – Germany, France and the United Kingdom – no validation requirements apply and no validation costs are incurred, following the entry into force of the London Agreement;
- if protection is sought in six Member States, validation costs may vary from EUR 3 000 to EUR 4 500 depending on the Member States chosen and whether the relevant Member States have implemented the London Agreement;
- validation costs would be more than EUR 12 000 when protection in thirteen selected Member States is sought, Union-wide coverage would cost between EUR 22 000 to EUR 26 000 in validation costs.

The translation costs under the simplified translation arrangements of enhanced cooperation would amount to approximately EUR 680 per patent³⁹, without prejudice to proportionate additional translation requirements purely for information purposes that might be deemed necessary during a transitional period. This corresponds to the current average cost of the translation of the claims into the two working languages of the EPO other than the language of proceedings (Article 14(6) EPC).

The validation costs for the territories of the participating Member States would thus be identical to current cost of protection in Member States which are parties to the London

³⁹ 4 pages of claims x 85 EUR/page x 2 languages = 680 EUR.

Agreement and have entirely dispensed with translation requirements (Germany, France, UK and Luxembourg)⁴⁰.

Additional costs of validation would only occur in cases where the patent proprietor would seek to extend the patent protection to non-participating Member States. As a result of enhanced cooperation, significant cost savings would be made by the users across the Union. Notwithstanding the actual number of participating Member States, all applicants would benefit from the reduction in cost of patenting due to the simplified translation requirements. Certainly, the more Member States participate, the larger cost savings may be anticipated.

⁴⁰ Contracting States with an official language in common with one of the EPO working languages that are party to the London Agreement are required to dispense entirely with translation requirements (Article 1(1) of the Agreement). Within the EU, this applies to France, Germany, Luxembourg and the United Kingdom.

Proposal for a

COUNCIL DECISION

authorising enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular Article 329(1) thereof,

Having regard to the requests made by Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Lithuania, Luxembourg, the Netherlands, Poland, Slovenia, Sweden and the United Kingdom,

Having regard to the proposal from the European Commission,

Having regard to the consent of the European Parliament⁴¹,

Whereas:

- (1) In accordance with Article 3(3) of the Treaty on European Union (TEU), the Union shall establish an internal market, shall work for the sustainable development of Europe based on balanced economic growth and shall promote scientific and technological advance. The creation of the legal conditions enabling undertakings to adapt their activities in manufacturing and distributing products across national borders and providing companies with more choice and opportunities contributes to attaining this objective. A unitary patent which provides uniform effects throughout the Union should feature amongst the legal instruments which undertakings have at their disposal.
- (2) Pursuant to Article 118 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) and in the context of the establishment and functioning of the internal market, measures should include the creation of uniform patent protection throughout the Union and the establishment of centralised Union-wide authorisation, coordination and supervision arrangements.
- (3) On 5 July 2000, the Commission adopted a proposal for a Council Regulation on the Community patent for the creation of a unitary patent providing uniform protection throughout the Union. On 30 June 2010, the Commission adopted a proposal for a Council Regulation on the translation arrangements for the European Union patent (EU patent) providing for the translation arrangements applicable to the EU patent.
- (4) At the Council meeting on 10 November 2010, it was recorded that there was no unanimity to go ahead with the proposed Council Regulation on the translation arrangements applicable for

⁴¹ OJ C , , p .

the European Union patent. It was confirmed on 10 December 2010 that insurmountable difficulties existed, making unanimity impossible at the time and in the foreseeable future. Since the agreement on the proposed Council Regulation on the translation arrangements for the EU patent is necessary for a final agreement on unitary patent protection in the Union, it is established that the objective to create unitary patent protection for the Union could not be attained within a reasonable period by applying the relevant provisions of the Treaties.

- (5) In these circumstances, twelve Member States, namely Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Lithuania, Luxembourg, the Netherlands, Poland, Slovenia, Sweden and the United Kingdom, addressed requests to the Commission by letters dated 7, 8 and 13 December 2010 indicating that they wished to establish enhanced cooperation between themselves in the area of the creation of unitary patent protection on the basis of the existing proposals supported by these Member States during the negotiations and that the Commission should submit a proposal to the Council to that end. The requests were confirmed at the meeting of the Competitiveness Council on 10 December 2010. In total, twelve Member States have requested enhanced cooperation.
- (6) Enhanced cooperation should provide the necessary legal framework for the creation of unitary patent protection in participating Member States and ensure the possibility for undertakings throughout the Union to improve their competitiveness by having the choice of seeking uniform patent protection in participating Member States, as well as contributing to scientific and technological advance.
- (7) Enhanced cooperation should aim at creating a unitary patent, providing uniform protection throughout the territories of the participating Member States and which would be granted in respect of all those Member States by the European Patent Office (EPO). As a necessary part of the unitary patent, the applicable translation arrangements should be simple and cost-effective and correspond to those provided for in the proposal for a Council Regulation on the translation arrangements for the European Union patent⁴², presented by the Commission on 30 June 2010, combined with the elements of compromise proposed by the Presidency in November 2010 that had wide support in Council. The translation arrangements would maintain the possibility of filing patent applications in any language of the Union at the EPO and would ensure compensation of the costs related to the translation of applications filed in languages other than an official language of the EPO. The patent having unitary effect should be granted only in one of the official languages of the EPO as provided for in the European Patent Convention. No further translations would be required without prejudice to transitional arrangements which would be proportionate and require additional translations on a temporary basis, without legal effect and purely for information purposes. In any case, transitional arrangements would terminate when high quality machine translations are made available, subject to an objective evaluation of the quality. In case of a dispute, mandatory translation obligations should apply to the patent proprietor.
- (8) The conditions laid down in Article 20 TEU and in Articles 326 and 329 TFEU are fulfilled.
- (9) The area within which enhanced cooperation would take place, the establishment of measures for the creation of unitary patent providing protection throughout the Union and the setting up

⁴² COM(2010) 350.

of centralised Union-wide authorisation, coordination and supervision arrangements, is identified by Article 118 TFEU as one of the areas covered by the Treaties.

- (10) It was recorded at the Council meeting on 10 November 2010 and confirmed on 10 December 2010 that the objective to establish unitary patent protection within the Union cannot be attained within a reasonable period by the Union as a whole, thus fulfilling the requirement in Article 20(2) TEU that enhanced cooperation be adopted only as a last resort.
- (11) Enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection aims at fostering scientific and technological advance and the functioning of the internal market. The creation of unitary patent protection for a group of Member States would improve the level of patent protection by providing the possibility to obtain uniform patent protection throughout the territories of the participating Member States and eliminate the costs and complexity for those territories. Thus, it furthers the objectives of the Union, protects its interests and reinforces its integration process in accordance with Article 20(1) TEU.
- (12) The creation of unitary patent protection is not included in the list of areas of exclusive competence of the Union set out in Article 3(1) TFEU. The legal basis for the creation of European intellectual property rights is Article 118 TFEU which falls within Title VII on Common Rules on Competition, Taxation and Approximation of Laws, Chapter 3 on the Approximation of Laws, and makes a specific reference to the establishment and functioning of the internal market, which is one of the shared competences of the Union according to Article 4 TFEU. The creation of unitary patent protection including applicable translation arrangements therefore fall within the framework of the Union's non-exclusive competence.
- (13) Enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection complies with the Treaties and Union law, and does not undermine the internal market or economic, social and territorial cohesion. It does not constitute a barrier to or discrimination in trade between Member States and does not distort competition between them.
- (14) Enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection respects the competences, rights and obligations of non-participating Member States. The possibility of obtaining unitary patent protection on the territories of the Member States participating does not affect the availability or the conditions of patent protection on the territories of non-participating Member States. Moreover, undertakings from non-participating Member States should have the possibility to obtain unitary patent protection on the territories of the participating Member States under the same conditions as undertakings from participating Member States. Existing rules of non-participating Member States determining the conditions of obtaining patent protection on their territory remain unaffected.
- (15) In particular, enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection would comply with Union law on patents since enhanced cooperation would respect pre-existing *acquis*.
- (16) Subject to compliance with any conditions of participation laid down in this Decision, enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection is open at any time to all Member States willing to comply with the acts already adopted within this framework in accordance with Article 328 TFEU,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Lithuania, Luxembourg, the Netherlands, Poland, Slovenia, Sweden and the United Kingdom are hereby authorised to establish enhanced cooperation between themselves in the area of the creation of unitary patent protection, by applying the relevant provisions of the Treaties.

Article 2

This Decision shall enter into force on the day of its adoption.

Done at Brussels,

*For the Council
The President*

BIE 2011 nr 1
Advies ex art 84 Row 1995 NL Octrooicentrum
15 december 2010
Jonge Poerink Conveyors/Ambaflex International

Inventiviteit (artikel 6 Row 1995): NL Octrooicentrum is van oordeel dat de maatregelen van een conclusie en de daaraan ten grondslag liggende problemen slechts los van elkaar beoordeeld moeten worden, als die maatregelen geen onderlinge functionele wisselwerking hebben. Hoewel een resterende verschilmaatregel op zichzelf bekend kan zijn, is NL Octrooicentrum van oordeel dat de inventiviteit van een conclusie beoordeeld dient te worden aan de hand van een combinatie van ten hoogste twee documenten.

[volledige tekst]

[terug naar nieuwsbrief](#)

BIE 2011, nr 1

Advies ex artikel 84 Rijksoctrooiwet 1995 NL Octrooicentrum

15 december 2010

Conveyors vs Ambaflex International

Betreft: Nederlands octrooinr. 1018994
Verzoekster: Jonge Poerink Conveyors B.V. te Borne
Gemachtigde: ir. H.C. de Lange
Octrooihouder: Ambaflex International B.V. te Zwaag
Gemachtigde: ir. K.J. Metman

1. Het geding

Jonge Poerink Conveyors B.V. (hierna: verzoekster) heeft op 30 juni 2010 een verzoekschrift met bijlagen ingediend, met het verzoek een advies volgens artikel 84 van de Rijksoctrooiwet 1995 (hierna: ROW 1995) uit te brengen omtrent de toepasselijkheid van de in artikel 75 lid 1 ROW 1995 genoemde nietigheidsgronden op het Nederlandse octrooi 1018994 (hierna: het octrooi). Ambaflex International B.V. (hierna: octrooihouder) heeft op 3 september 2010 een schriftelijk verweer op het verzoekschrift ingediend. Verzoekster heeft op 22 september 2010 een verdere toelichting op haar adviesverzoek ingediend. Octrooihouder heeft op 7 oktober 2010 een kopie van de akte van gedeeltelijke afstand van 29 januari 2010 ingediend met daarin aangegeven welke wijzigingen octrooihouder heeft doorgevoerd in de beschrijving en de conclusies van het verleende octrooischrift. Op 11 oktober 2010 zijn beide gemachtigden gebeld door NL Octrooicentrum met de mededeling dat de stand van de techniek die wordt besproken in de beschrijvingsinleiding van het octrooi, ook aan de orde zou komen ter zitting. Tijdens de hoorzitting van NL Octrooicentrum op 14 oktober 2010 hebben partijen hun standpunten nader doen bepleiten bij monde van hun octrooigemachtigde. De octrooigemachtigde van verzoekster, ir. H.C. de

>> Als het gaat om octrooien

Lange, was hierbij vergezeld door de heer A. Oude Roelink MBA BSc, manager van Jonge Poerink Conveyors B.V. De octrooigemachtigde van octrooihoudster, ir. K.J. Metman, was hierbij vergezeld door de heer W. Balk, managing director van AmbaFlex B.V. en mevrouw mr. M. Truijens, advocaat. Beide gemachtigden hebben ter zitting exemplaren van hun pleitnota overgelegd.

De inhoud van de hiervoor genoemde schriftelijke stukken dient als hier ingelast te worden beschouwd.

2. De feiten

Ambaflex International B.V. is rechthebbende op het Nederlandse octrooi 1018994 voor een "Transporteur" dat met dagtekening 21 maart 2003 voor de duur van twintig jaren is verleend op een aanvraag ingediend op 20 september 2001. Op 29 januari 2010 is het octrooi gedeeltelijk beperkt door de inschrijving van een akte van gedeeltelijke afstand in het octrooiregister onder nr. 54785. Deze akte bevat een nieuwe beschrijving en een nieuwe set conclusies. De nieuwe conclusie 1 luidt:

"1. Transporteur voor transport van stukgoederen en dergelijke over een in hoogterichting verlopende schroeflijnvormige baan, voorzien van een frame, een door het frame ondersteunde en door aandrijfmiddelen aangedreven, eindeloze transportband met een transportpart dat in de schroeflijnvormige baan is geleid en een terugvoerpart, welke transportband is voorzien van onderling beweegbaar gekoppelde, in hoofdzaak stijve steunorganen met een bovenste transportoppervlak, welke steunorganen ten opzichte van elkaar scharnierbaar zijn zowel om een eerste as evenwijdig aan het transportoppervlak en loodrecht op de transportrichting als om een tweede as loodrecht op het transportoppervlak en loodrecht op de transportrichting, waarbij de steunorganen aan hun aan elkaar grenzende randen met elkaar zijn gekoppeld en tevens aan de radiaal buitenste rand zijn verbonden met behulp van een zich in de transportrichting uitstrekkend versterkingselement, en waarbij het frame is voorzien van schroeflijnvormige steunoppervlakken voor het glijdend ondersteunen van de steunorganen in het transportpart, terwijl het frame

voorts is voorzien van een schroeflijnvormig geleidingsoppervlak voor het in hoofdzaak radiaal geleiden van de steunorganen in het transportpart, waarbij ten minste een aantal steunorganen is uitgevoerd met ten minste een geleidingsrol, die onder het betreffende steunorgaan nabij de radiaal buitenste rand daarvan is aangebracht en draaibaar is om een draaias evenwijdig aan de tweede as en, welke geleidingsrol kan rollen langs het genoemde geleidingsoppervlak.”

De volgconclusies 2 t/m 9 zijn direct of indirect afhankelijk van conclusie 1.

3. De door verzoekster aangevoerde nietigheidsgronden

Verzoekster stelt gemotiveerd dat alle conclusie van het beperkte octrooi vernietigbaar zijn, aangezien:

- het octrooischrift niet een beschrijving bevat van de uitvinding, die zodanig duidelijk en volledig is dat een deskundige deze uitvinding kan toepassen (art. 75 lid 1 sub b ROW 1995);
- er een ontoelaatbare uitbreiding van de beschermingsomvang is opgetreden (art. 75 lid 1 sub d ROW 1995); en
- de conclusies gebrek aan inventiviteit bezitten (art. 75 lid 1 sub a ROW 1996 jo. art. 6 ROW 1995).

3.1 Niet-nawerkbaarheid

Volgens verzoekster is bij de akte van gedeeltelijke afstand integraal afstand gedaan van de figuren. Hierdoor resteert volgens verzoekster een beperkt octrooi waarin een overgroot deel van de beschrijving verwijst naar figuren die niet meer tot het octrooi behoren, waardoor de beschrijving niet langer zodanig duidelijk en volledig is gesteld dat de uitvinding daaruit door een deskundige kan worden begrepen en aan de hand daarvan kan worden toegepast. Het octrooi dient volgens verzoekster te worden vernietigd wegens niet-nawerkbaarheid.

3.2 Uitbreiding van de beschermingsomvang

Met het wegvallen van de figuren is volgens verzoekster beperkende en

>> Als het gaat om octrooien

gedetailleerde informatie verloren gegaan ten opzichte van het octrooi zoals verleend en is de beschermingsomvang van de conclusies in het licht van de beschrijving na gedeeltelijke afstand van recht ruimer geworden dan de beschermingsomvang van de conclusies voor afstand van recht. Het octrooi dient dan ook volgens verzoekster te worden vernietigd wegens uitbreiding van de beschermingsomvang.

3.3 Gebrek aan inventiviteit

Ter onderbouwing van het gebrek aan uitvinderswerkzaamheid heeft verzoekster de volgende octrooipublicaties aangevoerd:

- D1: het Nederlandse octrooi NL 1006909;
- D2: het Amerikaanse octrooi US 3854575;
- D3: het Amerikaanse octrooi US 5573105;
- D4: het Amerikaanse octrooi US 5775480;
- D5: het Amerikaanse octrooi US 6129202;
- D6: het Amerikaanse octrooi US 3826352;
- D7: het Amerikaanse octrooi US 5419428;
- D8: het Amerikaanse octrooi US 5310046;
- D9: het Amerikaanse octrooi US 4901844;
- D10: het Amerikaanse octrooi US 4742907; en
- D11: de internationale octrooiaanvraag WO 99/39997.

3.3.1 Conclusie 1

3.3.1.1 Document D2 als meest nabije stand van de techniek

Verzoekster heeft beargumenteerd dat uit document D2 alle maatregelen van conclusie 1 bekend zijn, met uitzondering van de maatregel dat het transportpart van de eindeloze transportband niet in een hoogterichting verlopende schroeflijnvormige baan verloopt. Volgens verzoekster zal een vakman, gesteld voor het probleem stukgoederen over een hoogteverschil te transporteren, de oplossing vinden in D1 en D9. Deze publicaties hebben eveneens betrekking op gesegmenteerde transportbanden en stammen uit hetzelfde vakgebied. De vakman zal derhalve de oplossing vinden door D2 met een van deze twee publicaties te combineren, aldus

>> Als het gaat om octrooien

verzoekster. Ook document D6 toont het principe van een schroeflijnvormige baan. Volgens verzoekster dient conclusie 1 te worden vernietigd wegens gebrek aan inventiviteit.

3.3.1.2 Document D1 als meest nabije stand van de techniek

Uitgaande van D1 als meest nabije stand van de techniek is conclusie 1 eveneens niet inventief volgens verzoekster. Uit D1 zijn alle maatregelen bekend met uitzondering van een aan de radiaal buitenste rand en zich in de transportrichting uitstrekkend versterkingselement waarmee de steunorganen onderling met elkaar zijn verbonden. Volgens verzoekster zal een vakman in het technisch vakgebied van transportbanden, gesteld voor het probleem de transportband aan te passen zodat deze meer kracht kan opnemen, de oplossing vinden in D2, D3 of D7. Deze publicaties stammen volgens verzoekster uit hetzelfde vakgebied en de vakman zal derhalve de oplossing vinden door D1 met een van de drie publicaties te combineren. Daarnaast geven volgens verzoekster de documenten D4, D8, D10 en D11 eveneens oplossingen voor het gestelde probleem door versterkingen in de randen aan te brengen. Volgens verzoekster is een verder verschil tussen conclusie 1 en D1 de positionering van de geleidingsrol. In D1 is de geleidingsrol niet nabij de radiaal buitenste rand van de steunorganen aangebracht. Het verschil in de plaatsing van de geleidingsrollen lost volgens verzoekster het probleem op hoe de transportband in de bochten een stabielere ondersteuning met lage wrijving te verschaffen. Dit probleem wordt volgens verzoekster in document D2 beschreven en opgelost en – analoog aan de bovenstaande argumentatie – stelt verzoekster dat de vakman dit probleem oplost door D1 en D2 te combineren. De vakman vindt voorts oplossingen voor de plaatsing van de rollen in D4, D5 en D11. Verzoekster heeft gesteld dat beide problemen los van elkaar moeten worden beschouwd en er geen synergie is tussen beide problemen en/of oplossingen. Verzoekster is van mening dat er sprake is van een aggregatie van afzonderlijke problemen en derhalve meerdere documenten met elkaar kunnen worden gecombineerd. Verzoekster komt

vervolgens tot de slotsom dat conclusie 1 dient te worden vernietigd wegens gebrek aan inventiviteit.

3.3.1.3 Document D3 als meest nabije stand van de techniek Het verschil tussen conclusie 1 en D3 is volgens verzoekster dat de transporteur uit D3 niet in een hoogterichting verlopende schroeflijnvormige baan is uitgevoerd. Dit probleem wordt volgens verzoekster in D1 beschreven en opgelost. In het licht van de combinatie van D3 en D1 meent verzoekster dat conclusie 1 dient te worden vernietigd wegens gebrek aan inventiviteit.

3.3.2 Conclusies 2 t/m 9

Met betrekking tot de maatregelen uit de volgconclusies wijst verzoekster per conclusie nauwkeurig aan waar de betreffende maatregel bekend is uit de aangevoerde documenten. Verzoekster stelt dan ook dat de volgconclusies niet kunnen worden gezien als het resultaat van uitvinderswerkzaamheid en derhalve dienen te worden vernietigd.

4. Het verweer van octrooihoudster

4.1 Niet-nawerkbaarheid en uitbreiding van de beschermingsomvang Octrooihoudster bestrijdt dat uit de akte van gedeeltelijke afstand zou volgen dat expliciet afstand is gedaan van de tekeningen. In deze akte is niets gezegd over de tekeningen omdat daar niets aan is gewijzigd. Er zijn volgens octrooihoudster nieuwe conclusies en een nieuwe, daaraan aangepaste beschrijving ingediend en in de akte is aangegeven dat de bescherming is beperkt tot die nieuwe conclusies en beschrijving, daarmee implicerend dat de tekeningen ongewijzigd zijn en nog gewoon deel van het octrooi uitmaken. Een andere gevolgtrekking zou volgens octrooihoudster onjuist en ook onredelijk zijn. Octrooihoudster heeft gesteld dat de nietigheidsgronden die gebaseerd zijn op het verwijderen van de tekeningen uit het octrooi, geen hout snijden.

4.2 Inventiviteit

4.2.1 Conclusie 1

Octrooihoudster heeft bestreden dat de combinatie van D2 met D1, D9 of D6 inventiviteitsbezwarend zou zijn voor conclusie 1. Octrooihoudster stelt dat D2 niet kan gelden als meest nabije stand van de techniek gezien de aanhef van conclusie 1. Voorts betreft D2 een te oude publicatie om als vertrekpunt van de gemiddelde vakman te kunnen dienen. Bovendien stelt octrooihoudster dat meerdere maatregelen uit conclusie 1 niet bekend zijn uit D2. De combinatie van D2 met een van de genoemde documenten D1, D6 of D9 leidt volgens octrooihoudster niet tot uitvinding volgens conclusie 1. Octrooihoudster acht D1 wel geschikt als de meest nabije stand van de techniek en is voorts van mening dat verzoekster met betrekking tot conclusie 1 de juiste verschilmaatregelen ten opzichte van D1 heeft vastgesteld. Octrooihoudster stelt echter dat de verschilmaatregel aangaande het versterkingselement niet bekend is uit D2, D3 of D7 en voorts dat de beide door verzoekster geconstateerde verschilmaatregelen wel onderling verband houden. De maatregelen hebben onderlinge synergie en mogen volgens octrooihoudster niet los van elkaar op uitvinderswerkzaamheid worden beoordeeld. Indien de maatregelen van conclusie 1 gezamenlijk worden vergeleken met de stand van de techniek, dan is er volgens octrooihoudster geen combinatie van twee documenten te vinden die alle maatregelen van conclusie 1 anticiperen. Octrooihoudster stelt dan ook dat conclusie 1 inventief is. Octrooihoudster stelt dat D3 eveneens geen geschikte stand van de techniek vormt, mede doordat D3 niet voldoet aan de soort aanduiding van conclusie 1. Voorts is octrooihoudster van mening dat de combinatie van D3 met D1 niet alle maatregelen van conclusie 1 oplevert, zodat deze combinatie niet tot de uitvinding volgens conclusie 1 kan leiden. Octrooihoudster heeft ter zitting gesteld dat onder de transportband bekend uit het Amerikaanse octrooi US 6216854 (hierna: D12), dat wordt genoemd in de beschrijvingsinleiding van het octrooi, geen geleidingsrollen zijn aangebracht. Volgens octrooihoudster kunnen daardoor de weerstanden tussen de band en het geleidingsoppervlak in

>> Als het gaat om octrooien

een schroeflijnvormige baan hoog oplopen en is derhalve – ondanks de aanwezigheid van een versterkingselement – de transportband niet geschikt voor toepassing in een spiraaltransporteur. Octrooihoudster meent dan ook dat geen enkele combinatie van de documenten D1 t/m D12 resulteert in de transporteur volgens conclusie 1, waarbij onder meer de transportband aan de radiaal buitenste rand is voorzien van een versterkingselement en tevens geleidingsrollen nabij de radiaal buitenste rand zijn aangebracht.

4.2.2 Conclusies 2 t/m 9

Octrooihoudster stelt dat slechts indien conclusie 1 niet inventief zou zijn op grond van een combinatie van bepaalde documenten, de volgconclusies 2 t/m 5 eveneens niet inventief zouden zijn indien de maatregelen van die volgconclusies ook bekend zijn uit diezelfde documenten. Octrooihoudster stelt voorts dat de maatregelen van de conclusies 6, 7 en 9 (deels) niet bekend zijn uit de aangevoerde documenten. Octrooihoudster heeft geconcludeerd dat de door verzoekster aangevoerde nietigheidsgrounden niet toepasselijk zijn op het octrooi.

5. Overwegingen van NL Octrooiencentrum

5.1 Niet-nawerkbaarheid en uitbreiding van de beschermingsomvang

Ter onderbouwing van haar stelling dat de figuren na de akte van gedeeltelijke afstand niet meer tot het octrooi behoren en het octrooi daarom niet-nawerkbaar is en de beschermingsomvang van het octrooi is uitgebreid, heeft verzoekster gewezen op de eerste alinea van de akte, welke luidt:

“Conform Artikel 63 lid 2 ROW 1995 wordt het Nederlandse octrooi 1018994 hierdoor beperkt tot de bijgaande conclusies en beschrijving.”
Deze nieuwe beschrijving kent eveneens een figuurbeschrijving, waarin dezelfde figuren worden besproken als die uit het octrooi. De figuurbeschrijving blijkt minimaal gewijzigd te zijn; octrooihoudster heeft slechts twee typfouten verbeterd. Naar oordeel van NL Octrooiencentrum zal

de derde, die kennis neemt van de akte van gedeeltelijke afstand, ondanks de verwarrende eerste alinea, er redelijkerwijze vanuit gaan dat geen afstand van de figuren is gedaan, nu de nieuwe figuurbeschrijving nagenoeg identiek is aan de figuurbeschrijving van het verleende octrooi. De twee nietigheidsbezwaren die gebaseerd waren op de stelling van verzoekster dat de figuren niet meer tot het octrooi behoorden, zijnde de niet-nawerkbaarheid en uitbreiding van de beschermingsomvang, acht NL Octrooicentrum dientengevolge niet van toepassing op het octrooi.

5.2 Inventiviteit

5.2.1 Conclusie 1

5.2.1.1 Meest nabij gelegen stand van de techniek

Verzoekster heeft haar standpunt met betrekking tot de inventiviteit van de geoctrooieerde inrichting toegelicht uitgaande van verschillende inrichtingen. In het verzoekschrift is achtereenvolgens uitgegaan van het transportbandsysteem volgens D2, de schroeflijnvormige transporteur volgens D1, en de transportband volgens D3. Volgens octrooihoudster vormt D1 de meest nabij gelegen stand van de techniek. NL Octrooicentrum is van oordeel dat bij de keuze van de dichtstbijzijnde stand van de techniek, eerst bepaald dient te worden van welke stand van de techniek het doel het meest overeenkomt met het doel van de te beoordelen uitvinding. Dit impliceert dat de meest nabije stand van de techniek tot hetzelfde of een nabijgelegen vakgebied behoort als de te beoordelen uitvinding, eenzelfde toepassing heeft, en dat daarbij de meeste problemen aan de orde zijn van die waarvoor de uitvinding een oplossing biedt. Indien meerdere inrichtingen aan het voorgaande voldoen, dient vervolgens onderzocht te worden welke van deze inrichtingen het grootste aantal technische maatregelen gemeen heeft met de te beoordelen uitvinding. Het doel van de onderhavige uitvinding is (zie de beschrijvingsinleiding van het octrooi) het verschaffen van een transporteur voor transport van stukgoederen en dergelijke over een in hoogterichting verlopende schroeflijnvormige baan (hierna ook: spiraaltransporteur), waarbij bepaalde problemen zijn opgeheven. Deze

>> Als het gaat om octrooien

problemen zijn ongeschiktheid voor gebruik in de voedselindustrie en bottelarijen, hoge wrijvingsweerstand die tot het zogenaamde 'strop-effect' kunnen leiden, en hoe ervoor te zorgen dat grote krachten kunnen worden weerstaan en hoge snelheden mogelijk worden. Van de in het geding gebrachte documenten hebben alleen D1, D6 en D9 betrekking op een spiraaltransporteur. De genoemde problemen zijn bij de hieruit bekende inrichtingen aan de orde. De overige door verzoekster overgelegde documenten hebben betrekking op (onderdelen van) transporteurs, die niet worden toegepast om stukgoederen in hoogterichting te transporteren, maar in een horizontaal vlak. Daarbij zal het probleem van het strop-effect zich niet, althans slechts in zeer geringe mate voordoen. Daarmee liggen de overige documenten verder van het octrooi verwijderd dan D1, D6 resp. D9. Vervolgens dient onderzocht te worden welke van de inrichtingen die in deze drie documenten getoond worden, het grootste aantal technische maatregelen gemeen heeft met de te beoordelen uitvinding. NL Octrooicentrum constateert in dit verband dat de transporteur volgens D6, in tegenstelling tot die volgens D1, onder de steunorganen niet voorzien is van geleidingsrollen. D1 benadert het octrooi daarom dichter dan D6. De transporteur volgens D9 is evenmin voorzien van geleidingsrollen. De in figuur 4 van D9 met verwijzingscijfer '26' aangegeven onderdelen zijn geen geleidingsrollen, maar verticale aandrijfmiddelen. Daarentegen zijn de steunorganen van de inrichting volgens D9 wel aan hun aan elkaar grenzende randen met elkaar gekoppeld, een maatregel die de inrichting volgens D1 op zijn beurt niet heeft. Omdat echter uit D9, in tegenstelling tot D1, niet expliciet blijkt dat het frame voorzien is van een schroeflijnvormig geleidingsoppervlak voor radiale geleiding van de steunorganen, komt NL Octrooicentrum tot de slotsom dat van de drie documenten D1 het grootste aantal technische maatregelen gemeen heeft met conclusie 1 en derhalve de meest nabij gelegen stand van de techniek vormt.

5.2.1.2 Vaststelling verschilmaatregelen

Uit D1 is een transporteur bekend voor transport van stukgoederen en

dergelijke over een in hoogterichting verlopende schroeflijnvormige baan. De spiraaltransporteur uit D1 vertoont veel overeenkomsten met de spiraaltransporteur volgens conclusie 1 van het octrooi. De transporteur uit D1 is voorzien van een frame (verwijzingscijfer '1' in D1) en een door het frame ondersteunde en door aandrijfmiddelen aangedreven, eindeloze transportband ('8' in D1) met een transportpart dat in de schroeflijnvormige baan is geleid en een terugvoerpart. De transportband is voorzien van onderling beweegbaar gekoppelde, in hoofdzaak stijve steunorganen ('lamellen 9') met een bovenste transportoppervlak, welke steunorganen ten opzichte van elkaar scharnierbaar zijn zowel om een eerst as evenwijdig aan het transportoppervlak en loodrecht op de transportrichting, als om tweede as loodrecht op het transportoppervlak en loodrecht op de transportrichting. Het frame is voorzien van schroeflijnvormige steunoppervlakken ('11') voor het glijdend ondersteunen van de steunorganen in het transportpart, en van een schroeflijnvormig geleidingsoppervlak ('20') voor het radiaal geleiden van de steunorganen in het transportpart. Geleidingsrollen ('17') zijn voorzien onder de steunorganen, welke draaibaar zijn om een draaias evenwijdig aan de tweede as en welke geleidingsrollen kunnen rollen langs het geleidingsoppervlak. Partijen verschillen niet van mening dat de in conclusie 1 beschreven inrichting verschilt van die volgens D1, doordat de steunorganen aan de radiaal buitenste rand verbonden zijn met behulp van een zich in de transportrichting uitstrekkend versterkingselement. NL Octrooicentrum is van oordeel dat uit D1 evenmin de maatregel van conclusie 1 bekend is dat de steunorganen aan hun aan elkaar grenzende randen met elkaar zijn gekoppeld. Verzoekster heeft in verband hiermee gewezen op pagina 5 van D1, de regels 8 t/m 11, waar staat dat de uit D1 bekende steunorganen ('lamellen 9') onderling 'direct' kunnen zijn gekoppeld. Volgens haar kan een dergelijke koppeling alleen maar plaatsvinden via de aan elkaar grenzende randen van de steunorganen. NL Octrooicentrum constateert dat D1 leert dat de steunorganen ofwel direct ofwel indirect aan elkaar gekoppeld zijn. Wanneer de steunorganen indirect aan elkaar worden gekoppeld zijn, dan geschiedt dat door middel

van een eindeloos verbindingsorgaan (zie pagina 5, regels 15 t/m 17 in D1). Hoewel D1 expliciet aangeeft dat de steunorganen onderling direct gekoppeld zouden kunnen worden, wordt in D1 niet verder toegelicht hoe dit dan uitgevoerd zou moeten worden. Bij gebreke aan enige uitwerking in D1 is NL Octrooiencentrum van oordeel dat de gemiddelde vakman die kennis neemt van D1 hierin niet impliciet zal meelesen dat de steunorganen aan hun aan elkaar grenzende randen met elkaar kunnen worden gekoppeld. Deze maatregel wordt in D1 derhalve niet – expliciet noch impliciet – direct en ondubbelzinnig geopenbaard aan de gemiddelde vakman. NL Octrooiencentrum is voorts van oordeel dat uit D1 evenmin de maatregel van conclusie 1 bekend is dat de geleidingsrollen nabij de radiaal buitenste rand van een steunorgaan aangebracht zijn. Verzoekster heeft naar voren gebracht dat indien het steunorgaan ('lamel 9') van de uit D1 bekende inrichting bij een smalle transportband kort wordt uitgevoerd, de geleidingsrollen ('17' in D1) zich nabij de radiaal buitenste rand van een steunorgaan zullen bevinden. Tijdens de hoorzitting heeft zij ter illustratie van dit standpunt een figuur van een kort steunorgaan van het type volgens D1 overgelegd. NL Octrooiencentrum deelt echter de opvatting van octrooihoudster, dat uit D1 slechts bekend is, dat de geleidingsrollen zich dicht bij het midden van het steunorgaan bevinden, binnenwaarts of buitenwaarts van de hartlijn van het steunorgaan (zie respectievelijk de figuren 4 en 5 van D1, waarin een steunorgaan in afgekorte vorm is weergegeven). Er worden in D1 geen andere uitvoeringsvormen getoond of beschreven.

5.2.1.3 Combinatie van D1 met D12

Vervolgens is de vraag aan de orde of een transporteur voorzien van de drie hierboven genoemde verschilmaatregelen, uitgaande van een transporteur zoals bekend uit D1, voor een vakman op het gebied van de transporttechniek voor de hand ligt. Volgens het octrooi zijn de hierboven genoemde verschilmaatregelen toegepast om een spiraaltransporteur van het type volgens D1 geschikt te maken voor toepassingen in bijvoorbeeld de voedselindustrie en bottelarijen, waar goed reinigbare, resp. fijnmazige

transportbanden nodig zijn (zie pagina 1, regels 23 t/m 26 in de akte van gedeeltelijke afstand). Verder wordt met de verschilmaatregelen een lagere wrijvingsweerstand en een hogere treksterkte bereikt, zodat de transportband hoge snelheden kan bereiken en voldoende treksterkte heeft in geval van een groot aantal windingen (zie pagina 1, regels 26 t/m 33 en pagina 3, regel 33 t/m pagina 4, regel 1 in de akte van gedeeltelijke afstand). Een vakman die voor het probleem gesteld wordt om een schroeftransporteur volgens D1 op deze punten te verbeteren, zal informatie vergaren over transportbanden. Van de in het geding gebrachte documenten geeft naar het oordeel van NL Octrooicentrum D12 hem daarover de meest relevante informatie. Dit document wordt ook in het octrooi als secundaire stand van de techniek genoemd. Bij de uit D12 bekende transportband zijn de steunorganen ('edge chain links 1, 2' en 'module chain links 3, 4') aan hun aan elkaar grenzende randen met elkaar zijn gekoppeld (zie D12, kolom 6, regels 57 t/m 60 en figuur 5). Daardoor is een fijnmazig oppervlak gevormd (zie D12, kolom 1, regel 63 t/m regel 67: 'the belt ... has relatively small openings in the surface, even when running in curves'). Tevens leert D12 aan de vakman hoe hij bij zo'n transportband een hoge treksterkte kan bereiken. De steunorganen zijn namelijk aan de radiaal buitenste rand verbonden met behulp van een zich in de transportrichting uitstrekkend versterkingselement ('side plates 7', zie figuur 5 en kolom 9, regels 46 t/m 51). In kolom 2, regels 51 t/m 54 staat verder dat 'the increased tensile strength makes it possible for side-flexing conveyors with the belt according to the invention to be built in greater lengths than is the case with the known constructions'. Op grond daarvan zal de vakman bij de inrichting volgens D1 de transportband – die relatief lang is als gevolg van een groot aantal windingen – vervangen door een transportband volgens D12. Dit leidt echter nog niet tot een transporteur volgens conclusie 1. Na combineren van D1 met D12 ontbreekt de maatregel uit conclusie 1, dat de geleidingsrollen nabij de radiaal buitenste rand van een steunorgaan zijn aangebracht.

5.2.1.4 Geen afzonderlijke inventiviteitsbeoordeling verschilmaatregelen
Verzoekster heeft beargumenteerd dat de maatregel betreffende het aanbrengen van de geleidingsrol nabij de radiaal buitenste rand op zichzelf bekend is, bijvoorbeeld uit D2. De verschilmaatregelen en de daaraan ten grondslag liggende problemen dienen volgens verzoekster een afzonderlijke inventiviteitsbeoordeling te ondergaan, waarbij verzoekster verwezen heeft naar de 'Guidelines' van het Europees Octrooibureau (zie de behandeling van 'partial problems' in deel C, hoofdstuk IV, par. 11.6 en 11.7 (versie april 2010)). Het aanbrengen van geleidingsrollen wordt volgens haar uitgevoerd om een geleiding en ondersteuning van het transportpart in radiale richting te verzorgen. Het aanbrengen van versterkingselementen wordt uitgevoerd om de steunorganen bij hoge snelheden respectievelijk hoge belastingen beter bestand te maken tegen de optredende trekkrachten. Volgens verzoekster is een combinatie van drie documenten in dit geval op zijn plaats, omdat noch de afzonderlijke maatregelen, noch de met deze maatregelen voorziene doelen enige vorm van synergie tonen.

NL Octrooicentrum is met verzoekster van oordeel dat maatregelen en de daaraan ten grondslag liggende problemen slechts los van elkaar beoordeeld moeten worden, als die maatregelen geen onderlinge functionele wisselwerking hebben (vergelijk de 'Rechtsprechung der Beschwerdekammern des Europäischen Patentamts', par. I.D.8.2.2 'Teilaufgaben', 6e druk, juli 2010, blz. 227). Een onderlinge functionele wisselwerking tussen het plaatsen van een geleidingsrol nabij de radiaal buitenste rand van een steunorgaan en het aanbrengen van de versterkingselementen is naar het oordeel van NL Octrooicentrum aanwezig. Als enerzijds een geleidingsrol aan de radiaal buitenste rand wordt aangebracht dan functioneert die als een stabiele geleiding (zie pagina 6, regels 21 t/m 24 in de akte van gedeeltelijke afstand) waardoor een steunorgaan niet snel uit zijn operationele stand geraakt en de wrijvingsweerstand laag blijven (zie pagina 1, regel 29 in de akte van gedeeltelijke afstand). Dientengevolge zullen er kleinere trekkrachten in de transportband – en dus ook in de steunorganen – optreden. Als

anderzijds een versterkingselement wordt aangebracht, dan worden daarin de trekkrachten die optreden in de transportband grotendeels opgenomen. De trekkrachten die optreden in de steunorganen worden daardoor beperkt. De functionele wisselwerking tussen beide maatregelen is derhalve, dat ze beide de trekkrachten die optreden in de steunorganen verminderen. Dit heeft als voordelen dat hogere snelheden mogelijk worden en de transportband over een groter aantal windingen kan worden geleid. Hoewel NL Octrooi Centrum de stelling van verzoekster onderschrijft dat de resterende verschilmaatregel op zichzelf bekend is uit bijvoorbeeld D2, komt NL Octrooi Centrum na het voorgaande tot de slotsom dat de inventiviteit van conclusie 1 in dit geval beoordeeld dient te worden aan de hand van een combinatie van ten hoogste twee documenten. NL Octrooi Centrum is met octrooihouder van oordeel dat indien de maatregelen van conclusie 1 gezamenlijk worden vergeleken met de stand van de techniek, er geen combinatie is van twee documenten die alle maatregelen van conclusie 1 openbaart.

5.2.1.5 Overgebleven maatregel na combinatie van D1 met D12

De vraag die hierna nog dient te worden beantwoord is, of de gemiddelde vakman op het gebied van de transporttechniek na het combineren van D1 en D12 op grond van zijn algemene vakkennis en vaardigheden tot een transporteur volgens conclusie 1 zou komen. Met andere woorden: zou hij na het toepassen van de uit D12 op zichzelf bekende steunorganen met versterkingselement bij een inrichting zoals bekend uit D1, ertoe overgaan de geleidingsrollen nabij de radiaal buitenste rand van de steunorganen aan te brengen in plaats van in het midden daarvan. Hiermee wordt volgens het octrooi, zoals hierboven al opgemerkt, een stabielere geleiding verkregen. Octrooihouder heeft dit tijdens de hoorzitting nader toegelicht en daarbij uiteengezet dat door plaatsing van de geleidingsrollen nabij de radiaal buitenste rand vermeden wordt dat de steunorganen scheeftrekken en daardoor opeens meer weerstand veroorzaken. Met handboeken zou kunnen worden aangetoond dat de oplossing voor een dergelijk specifiek probleem tot de algemene kennis

van de gemiddelde vakman behoort. Verzoekster heeft hiervoor echter geen bewijsstukken overgelegd. NL Octrooicentrum wijst er voorts op dat het komen tot een dergelijke oplossing niet slechts een kwestie is van het bepalen van een geschikte positie van de geleidingsrollen. Daaraan voorafgaande dient namelijk bedacht te worden dat een oplossing kan worden gevonden door het verplaatsen van de geleidingsrollen. Voor de gemiddelde vakman, die per definitie slechts routinematig denkt en handelt, ligt dit niet voor de hand omdat zich behalve het verplaatsen van de geleidingsrollen meerdere richtingen aandienen waarin hij de oplossing zou kunnen zoeken. Zo zou een oplossing bijvoorbeeld ook in het aantal of het soort geleidingen of de manier van aandrijven gezocht kunnen worden. Het is derhalve niet vanzelfsprekend voor de vakman om de geleidingsrollen nabij de radiaal buitenste rand te plaatsen. Daarom acht NL Octrooicentrum het voor de gemiddelde vakman (op basis van zijn algemene vakkennis en vaardigheden) niet voor de hand liggend om na combineren van D1 en D12 de geleidingsrollen uit D1 uit het midden te verplaatsen naar nabij de radiaal buitenste rand.

5.2.1.6 Slotsom

NL Octrooicentrum is derhalve van oordeel dat de documenten D1 t/m D12 niet bezwarend zijn voor de inventiviteit van conclusie 1.

5.2.2 De afhankelijke conclusies 2 t/m 9

Nu is vastgesteld dat de transporteur volgens conclusie 1 van het octrooi nieuw en inventief is, worden ook de transporteurs volgens de conclusies 2 t/m 9 nieuw en inventief geacht, ongeacht of de maatregelen in de desbetreffende conclusies op zichzelf nieuw en inventief zijn, omdat de volgcconclusies direct of indirect afhankelijk zijn van conclusie 1.

6. Advies

Het advies van NL Octrooicentrum luidt op grond van vorenstaande dat de door verzoekster aangevoerde nietigheidgronden geen doel treffen.

Aldus gedaan op 15 december 2010 te Rijswijk door M.W.D. van der Burg,
A.A.M. Bexkens en B.L. van Soest.

BIE 2011, nr. 2
Vonnis Rechtbank 's Gravenhage
20 oktober 2010
Bayer Healthcare/Abbott

Octrooi is niet nawerkbaar omdat er sprake is van een te brede conclusie. Bayer claimt meer, te weten kort gezegd ook hoogaffiene antilichamen, dan zij zelf technisch gezien mogelijk heeft gemaakt.

De beslissing T 1063/06 van de technische kamer van beroep van het EOB wordt door de rechtbank als instructief aangehaald. Deze beslissing leert volgens de rechtbank dat een uitvinding onder omstandigheden wel in functionele termen mag worden omschreven, maar dit moet worden nagelaten indien dit niet noodzakelijk is en niet in overeenstemming is met de vernieuwing welke de uitvinding inhoudt. Het belang van derden is hierbij een gezichtspunt. In alle gevallen brengt het vereiste van nawerkbaarheid met zich dat de uitvinding over de hele breedte van de conclusie zonder *undue burden* moet kunnen worden nagewerkt. De rechtbank merkt op dat dit laatste zeker niet het geval is indien de techniek om de uitvinding over de hele breedte na te werken op de prioriteitsdatum nog niet beschikbaar is.

[volledige tekst]

[nieuwsbrief](#)

BIE 2011, nr. 2

Vonnis RECHTBANK 'S-GRAVENHAGE
20 oktober 2010

inzake

de vennootschap naar vreemd recht BAYER HEALTHCARE LLC,
gevestigd te Tarrytown, NY, Verenigde Staten,
eiseres in conventie, verweerster in reconventie,
advocaat: mr. P.J.M. von Schmidt auf Altenstadt te Den Haag,

tegen

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
ABBOTT B.V.,
gevestigd te Hoofddorp,
gedaagde in conventie, eiseres in reconventie,
advocaat: mr. L.Ph.J. baron van Utenhove te Den Haag.

Partijen zullen hierna Bayer en Abbott genoemd worden.

De zaak is aan de zijde van Bayer behandeld door mrs. B.J. Berghuis van
Woortman en A.F. Kupecz van Simmons & Simmons, advocaten te
Amsterdam, aan de zijde van Abbott door mr. W.A. Hoyng van Howrey,
advocaten te Amsterdam, bijgestaan door de octrooigemachtigde dr.
J.H.J. den Hartog.

1. De procedure

1.1. De rechtbank heeft kennisgenomen van de volgende stukken:

- de beschikking van de voorzieningenrechter van deze rechtbank van 26
november 2009;

>> Als het gaat om octrooien

- het exploit van dagvaarding van 30 november 2009;
- de akte houdende overlegging producties 1 tot en met 17, tevens aanvulling op de dagvaarding;
- de akte houdende overlegging productie 18 van Bayer;
- de conclusie van antwoord in conventie tevens conclusie van eis in reconventie, met producties 1 tot en met 23;
- de conclusie van antwoord in reconventie, met producties 19 tot en met 43;
- de akte houdende overlegging aanvullende producties 24 tot en met 31 van Abbott;
- de akte houdende overlegging aanvullende producties 44 tot en met 55 van Bayer.

1.2. Ter zitting heeft Bayer haar zaak aan de hand van pleitnotities doen bepleiten door mrs. Berghuis van Woortman en Kupecz. Abbott heeft haar zaak doen bepleiten aan de hand van een pleitnotitie door mr Hoyng, bijgestaan door de octrooigemachtigde dr. Den Hartog. De pleitnotities zijn overgelegd en bevinden zich bij de stukken. Partijen hebben desgevraagd laten weten dat zij over en weer afspraken hebben gemaakt met betrekking tot de proceskosten.

1.3. De zitting is bijgewoond door professor H. Schellekens als deskundige aan de zijde van Bayer, en professor dr. W.J. van Venrooij, professor dr. T. Huizinga en professor dr. ir. J.S.P.J. Steyaert als deskundigen aan de zijde van Abbott.

1.4. Het vonnis is bepaald op heden.

2. De feiten

2.1. Bayer is houdster van Europees octrooi O 614 984 B1, hierna: EP 984 of het Octrooi, verleend op 16 augustus 2001, met prioriteitsdatum 5 maart 1993, met de titel Anti-TNF alpha human monoclonal antibodies

>> Als het gaat om octrooien

(Humane monoklonale Anti-TNF•-antilichamen).

Het Octrooi is van kracht onder meer in Nederland.

2.2. Het Octrooi zoals verleend telde 11 conclusies luidende als volgt:

1. A composition comprising human monoclonal antibodies that bind to human tumor necrosis factor alpha.
2. The composition of claim 1 characterized in that it is a pharmaceutical composition.
3. The composition of claims 1 or 2 wherein the antibodies comprise antibodies of the IgM type or of the IgG type.
4. The composition of claim 1 or 2 in a pharmaceutically acceptable carrier.
5. The composition of claim 1 or 2 wherein the antibodies are suitable for intravenous administration.
6. The composition of claim 1 or 2 wherein the antibodies bind to tumor necrosis factor alpha on human cell surfaces.
7. The composition of claim 1 or 2 wherein the antibodies inhibit secretion of tumor necrosis factor alpha.
8. The composition of claim 1 wherein the antibody is expressed from the cell line deposited with the ATCC under designation CRL 11306.
9. Use of the antibodies of claim 1 for the preparation of a pharmaceutical.
10. Use of the antibodies of claim 1 for the preparation of a pharmaceutical for intravenous administration.
11. Use of the antibodies of claim 1 for the preparation of a pharmaceutical which inhibits LPS induced TNF alpha secretion by human monocytelike cells.

2.3. Het Octrooi is het onderwerp geweest van een langdurige oppositie- en beroepprocedure bij het Europees Octrooi Bureau. In de beslissing van 16 februari 2005 heeft de oppositiedivisie het Octrooi herroepen in de vorm zoals toen verleend. Die beslissing is omgekeerd door de Technische Kamer van Beroep (TKB), die in twee beslissingen (van 18 oktober 2007

en 24 april 2008, T 611/05) heeft geoordeeld dat het Octrooi nieuw en inventief is.

2.4. In de tussentijd is de procedure (op verzoek van opposant Centocor, welk verzoek werd ondersteund door mede-opposant Abbott) bij de Enlarged Board of Appeal geweest, die het ingediende herzieningsverzoek weigerde in de beslissing van 5 februari 2009. Ten tijde van de dagvaarding in deze zaak diende de TKB nog beslissingen te nemen over nawerkbaarheid en industriële toepasbaarheid. Daartoe was op 1 en 2 december 2009 (i.e. na dagvaarding in de onderhavige zaak) een mondelinge behandeling bepaald.

2.5. Bij die mondelinge behandeling heeft de TKB EP 984 in gewijzigde vorm in stand gehouden. De eerste conclusie is op basis van een vierde hulpverzoek beperkt, er zijn drie afhankelijke volgconclusies. De conclusies volgens dit vierde hulpverzoek luiden thans als volgt:

1. A pharmaceutical composition containing a human monoclonal antibody that binds to human necrosis factor alpha and is capable of inhibiting LPS-induced human tumor necrosis factor alpha secretion by human monocyte cells.
2. The pharmaceutical composition of claim 1, wherein the antibody is an antibody of the IgM or IgG type.
3. The pharmaceutical composition of claim 1, wherein the antibody is suitable for intravenous administration.
4. The pharmaceutical composition of claim 1, wherein the antibody is expressed from the cell line deposited with the ATCC under designation CRL 11306.

2.6. Bij diezelfde mondelinge behandeling is ook een wijziging aangebracht op bladzijde 3 van de beschrijving. De Rechtbank is niet geïnformeerd omtrent de aard van die wijziging.

2.7. Bayer biedt geen geneesmiddel aan met een antilichaam zoals beschreven in het Octrooi.

2.8. Abbott is onderdeel van 'Abbott Laboratories'. Abbott Laboratories houdt zich onder meer bezig met het ontwikkelen, vervaardigen en distribueren van geneesmiddelen onder meer op het gebied van behandeling van autoimmuunziekten.

2.9. Abbott Biotechnology Ltd is houdster van het Europees octrooi EP 0 929 578 B1, met de titel Human Antibodies That Bind Human TNFalpha. Dit octrooi heeft de oudste prioriteitsdatum 2 november 1996 en is verleend op 2 mei 2003.

2.10. Abbott biedt thans te koop aan en/of brengt anderszins op de markt een farmaceutische samenstelling welke zij omschrijft als een recombinant humaan monoklonaal antilichaam dat bindt aan Tumor Necrosis Factor Alpha en is gebaseerd op voornoemd octrooi van Abbott Biotechnology. Het product van Abbott wordt verkocht onder de handelsnaam Humira en heeft de generieke naam adalimumab.

2.11. De website www.humira.nl wordt door Abbott gebruikt om Humira onder de aandacht van Nederlandse patiënten en gezondheidszorg professionals te brengen. Langs die weg doet zij onder meer de volgend mededelingen:

Humira is een TNF blokker. Het gebruik hiervan kan de ontstekingen zoals die voorkomen bij verschillende auto-immuunziekten verminderen.

Humira wordt op dit moment voorgeschreven bij patiënten met reumatoïde artritis, artritis psoriatica, de ziekte van Bechterew (spondylitis ankylopoëtica), de ziekte van Crohn en psoriasis. Humira is een humaan antilichaam tegen TNF-alfa. Humaan houdt in dat Humira erg lijkt op eiwitten die van nature in het lichaam voorkomen. Het afweersysteem is daardoor minder geneigd om het te herkennen als lichaamsvreemd en zal daardoor minder snel antistoffen tegen Humira

ontwikkelen.

TNF-alfa is een ontstekingsstimulerende stof, die van nature in het lichaam aanwezig is. Het is een eiwit en het hoort tot de groep cytokinen. Deze cytokinen zijn de boodschappers van het afweersysteem. Cytokinen hechten zich op specifieke ontvangereiwitten op het oppervlak van de ontstekingscellen van het afweersysteem om de boodschap, dat een ontstekingscel aan het werk moet, door te geven. TNF-blokkers zorgen ervoor dat het ontstekingsstimulerende cytokine TNF-alfa de boodschap 'ontsteken!' niet door kan geven. Hierdoor komen de ontstekingen tot rust.

3. Het geschil

In conventie

3.1. Bayer vordert, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad:

- a) voor recht te verklaren dat Abbott inbreuk maakt op het Nederlandse deel van het Octrooi door het aanbieden van en/of enige andere commerciële activiteit ondernemen met betrekking tot het product Humira (adalimumab);
- b) Abbott te bevelen om aan de raadsman van Bayer binnen 30 kalenderdagen na betekening van dit vonnis een door een registeraccountant op basis van een controle van de boeken en facturen van Abbott goedgekeurde en als zodanig gecertificeerde verklaring te doen toekomen waaruit de volgende informatie, voor zover betrekking hebbend op Nederland, blijkt:
 - het aantal verkochte inbreukmakende producten, de daarmee behaalde omzet, alsmede de winst die door die verkopen is gerealiseerd;
 - de wijze waarop de winst is berekend;
 - een lijst van afnemers van de producten, met inbegrip van naam, adres, aantal afgenomen producten, leverdatum en betaalde prijs;
- c) Abbott te bevelen om de schade te vergoeden of winst af te dragen, zulks ter vrije keuze van Bayer, waarbij de schade wordt begroot op

>> Als het gaat om octrooien

tenminste het bedrag gespecificeerd in Productie 14, waarbij Bayer zich het recht voorbehoudt om resterende schade te eisen in een afzonderlijke schadestaatprocedure;

d) Te bepalen dat voor elke overtreding van dit vonnis een dwangsom zal worden verbeurd van € 500.000 per dag of € 100.000 per overtreding, zulks ter keuze van Bayer.

e) Abbott te veroordelen tot vergoeding van de volledige kosten van de onderhavige procedure conform artikel 1019h Rv.

3.2. Abbott voert gemotiveerd verweer waarop hierna voor zover nodig zal worden ingegaan.

In reconventie

3.3. Abbott vordert, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad:

- het Octrooi te vernietigen;
- Bayer te veroordelen in de volledige kosten van het geding.

3.4. Bayer voert gemotiveerd verweer waarop hierna voor zover nodig zal worden ingegaan.

4. Technische achtergrond van het Octrooi.

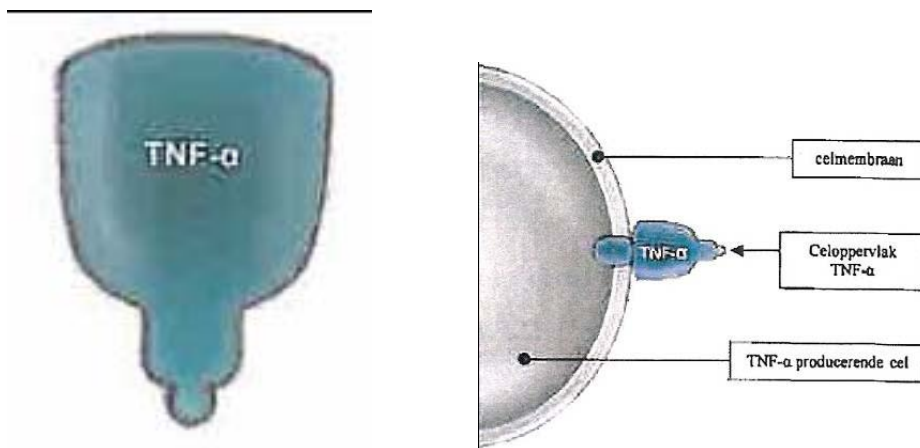
4.1. Het hierna volgende is hoofdzakelijk ontleend aan het technisch exposé dat Abbott bij antwoord in geding heeft gebracht en dat voor het onderstaande deel, met uitzondering van de paragrafen 4.40 – 4.46, niet in geschil is.

TNF•

4.2. TNF• is een zogenoemde cytokine. Cytokines zijn eiwitten die worden gemaakt door cellen die tot het immuunsysteem behoren. Hun doel is het overbrengen van boodschappen tussen cellen.

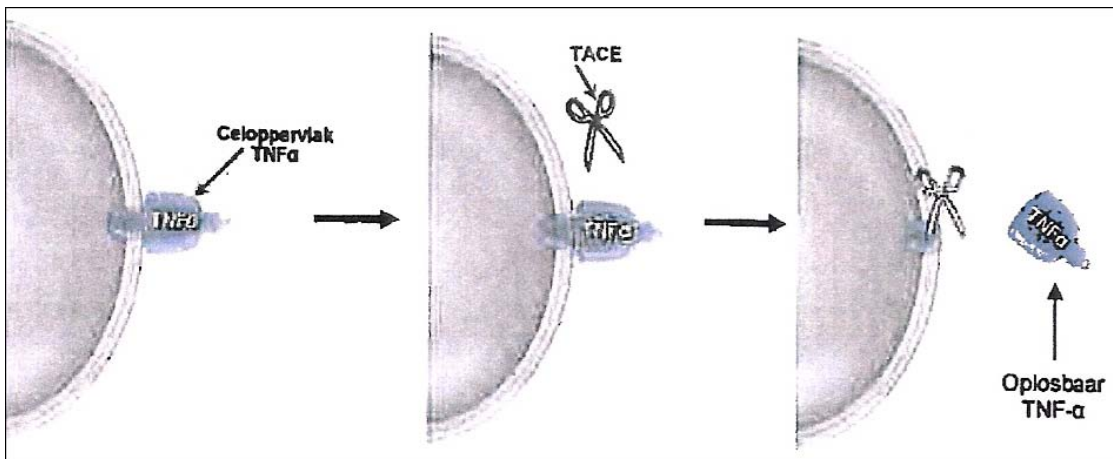
>> Als het gaat om octrooien

4.3. TNF• is een ontstekingsstimulerende cytokine die een belangrijke rol speelt in de immuunafweer. Indien het lichaam geïnfecteerd raakt met een mogelijke ziekteverwekker, gaan bepaalde immuuncellen - waaronder zogenoemde macrofagen en monocytten - in reactie op die infectie TNF• produceren. TNF• zal hierna veelal worden weergegeven op de wijze als afgebeeld hieronder links:

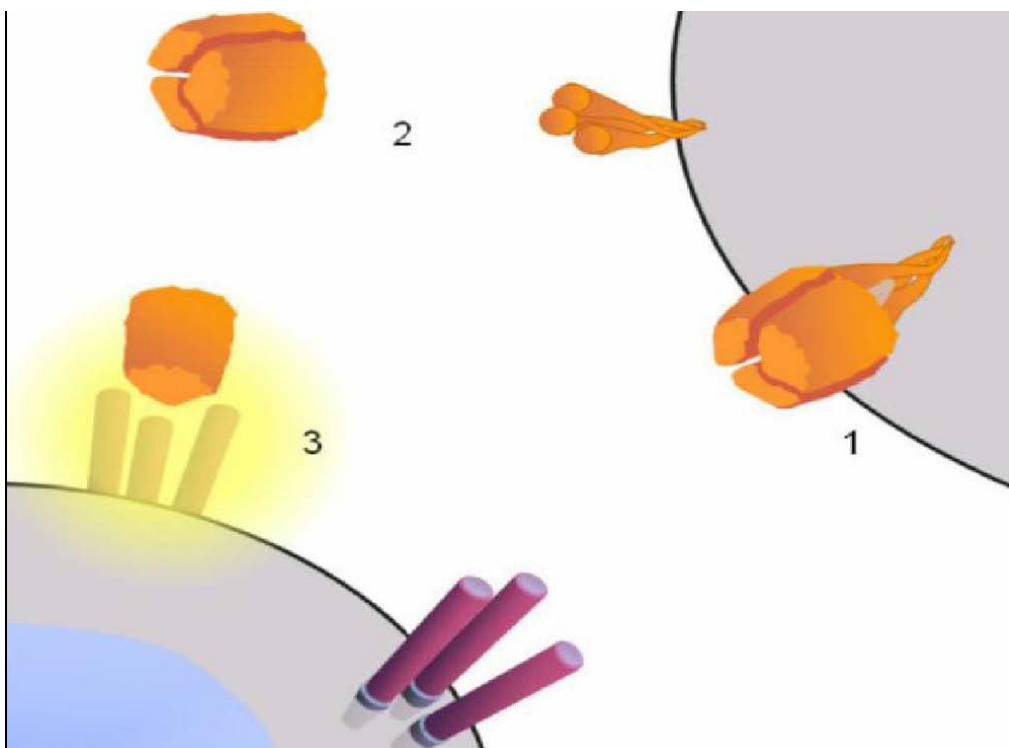

4.4. Het geproduceerde TNF• wordt in eerste instantie gevormd op het celmembraan van een TNF• producerende cel. Hierna zal deze (26 kDa wegende) vorm van TNF• worden aangeduid als cs TNF• (cs staat voor cell surface). Hierboven rechts is schematisch weergegeven hoe cs TNF• is gebonden aan, gedeeltelijk in, het celmembraan.

4.5. Door een proces dat proteolytisch knippen wordt genoemd kan het cs TNF• worden losgemaakt van de cel waaraan het is gebonden. Er ontstaat daardoor een tweede vorm van TNF•, welke vrijelijk in het lichaam kan circuleren. Omdat een deel van het eiwit na het knippen achterblijft in het celmembraan, heeft deze vrije vorm een lichter molecuulgewicht, circa 17 kDa. Hierna wordt deze vorm aangeduid als s TNF• (s staat voor soluble). Het losknippen van s TNF• vindt plaats onder invloed van het een specifiek enzym (TACE, TNF• Converting Enzyme). Het proces van losknippen is hieronder afgebeeld.

4.6. Ook Bayer heeft schematische afbeeldingen van TNF• en het losknippen van s TNF• overgelegd. Een van die afbeeldingen is hieronder weergegeven. Bij 1 is afgebeeld het in en aan het celmembraan gebonden 'complete cs TNF•'. Met de verwijzing 2 is weergegeven het s TNF• en het circa 9 kDa wegende restant dat na het losknippen van s TNF• op de celwand achterblijft. Onder 3 is, door Bayer de hierna te bespreken biologische activiteit van s TNF• in beeld gebracht.

>> Als het gaat om octrooien

4.7. Zowel het cs TNF• als het s TNF• zijn biologisch actief en kunnen derhalve hun functie vervullen. De functie van TNF• is het activeren van het immuunsysteem, zodat een infectie kan worden bestreden. Hiertoe bindt het cs TNF• of het s TNF• aan specifieke receptoren van bepaalde cellen, waardoor - afhankelijk van het soort cel waaraan het TNF• bindt - verschillende ontstekingsreacties tot stand komen.

4.8. De ontstekingsreacties bestaan bijvoorbeeld uit het activeren van cellen die de in het lichaam binnengedrongen ziekteverwekkers gaan bestrijden, het stimuleren van antilichaamproducerende cellen om antilichamen te gaan produceren tegen de ziekteverwekkers, en het stimuleren van andere TNF• producerende cellen (macrofagen en monocytten) om (meer) TNF• te gaan produceren. De gestimuleerde cel kan ook de al TNF• producerende cel zelf zijn, die door binding van het door haarzelf geproduceerde TNF• aan haar eigen TNF• receptoren tot grotere productie wordt gestimuleerd. TNF• vervult aldus de functie van boodschapper van het immuunsysteem.

4.9. Normaliter wordt TNF• in relatief kleine hoeveelheden geproduceerd als reactie op een infectie met een lichaamsvreemde stof. TNF• vervult dan een nuttige rol in het helingsproces. Het zorgt ervoor dat een ontstekingsreactie tot stand komt, waardoor de infectie wordt bestreden. Nadat de infectie genezen is, stopt deze productie van TNF• en kan het immuunsysteem weer tot rust komen.

4.10. Een continu verhoogde productie van TNF• kan echter leiden tot chronische ontstekingen en tot zogenaamde auto-immuunziekten. Bij een auto-immuunziekte ziet het immuunsysteem van een patiënt een lichaamseigen stof als lichaamsvreemd. De lichaamseigen stof zorgt in dat geval continu voor een (auto)-immuunrespons. Hierdoor zal het lichaam continu haar immuunsysteem blijven aansporen om de lichaamseigen stof aan te vallen.

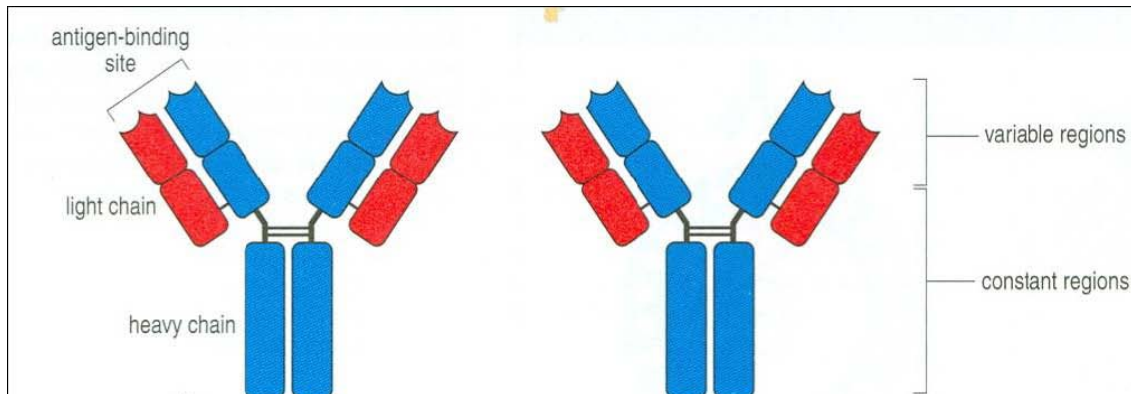
4.11. Behalve bij voornoemde auto-immuunziekten, speelt TNF• ook bij andere ziekten een rol. Bijvoorbeeld in geval van bloedvergiftiging (sepsis) is er sprake van een acute productie en afgifte van een zeer grote hoeveelheid TNF•, die kan leiden tot septische shock - een zeer ernstige aandoening, die ondanks behandeling in de helft van de gevallen leidt tot het overlijden van de patiënt.

4.12. Vanwege deze negatieve rol van TNF• is men antilichamen tegen TNF• gaan ontwikkelen. In het navolgende zal worden toegelicht wat antilichamen zijn en hoe deze kunnen worden verkregen.

Antilichamen

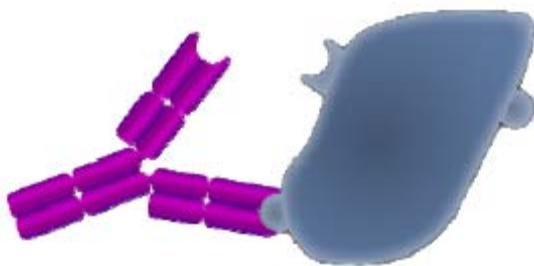
4.13. Antilichamen worden ook wel antistoffen of immunoglobulinen (afgekort: Ig) genoemd. Het zijn eiwitten die worden geproduceerd door de B-lymfocyten (hierna ook: Bcellen). B-lymfocyten zijn cellen die tot het immuunsysteem behoren. Net als bij TNF•, gebeurt het produceren van antilichamen in reactie op het binnendringen in het lichaam van lichaamsvreemde stoffen (i.e. antigenen). De geproduceerde antilichamen binden aan genoemde antigenen, en geven daarmee onder andere het signaal af aan het immuunsysteem dat deze antigenen moeten worden geëlimineerd.

4.14. Antilichamen bevatten één of meerdere Y-vormige basiseenheden. Een dergelijke Y-vormige basiseenheid is opgebouwd uit verschillende ketenen, i.e. de zware en de lichte keten. De lichte en zware ketens hebben voorts zowel variabele als constante fragmenten. Een en ander is weergegeven in onderstaande figuur.

4.15. De uiteinden van de variabele fragmenten van de lichte en zware ketenen bevatten ten slotte de antigeen-bindings plaatsen (antigen-binding site in de figuur hierboven). Deze antigeen-bindings plaatsen worden ook wel paratopen of CDR 's (Complimentary Determing Region) genoemd.

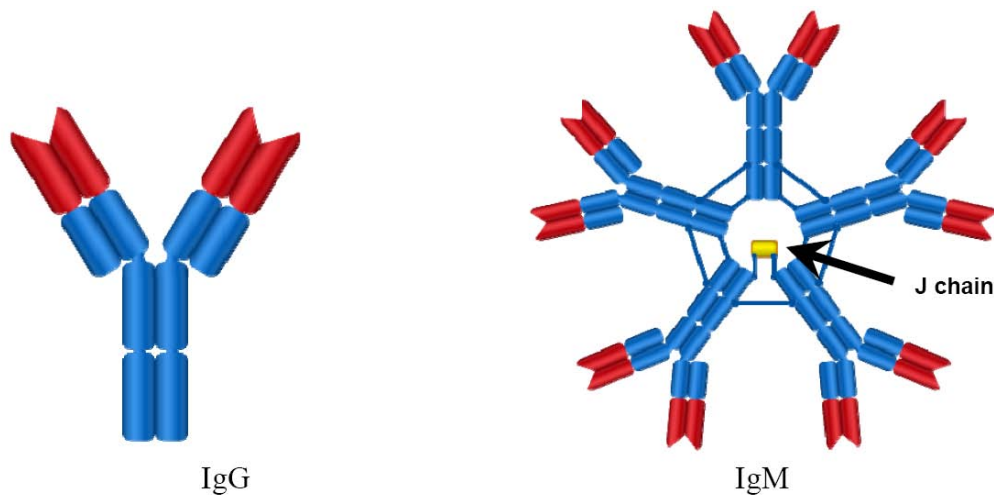
4.16. Met zijn paratop bindt het antilichaam aan een zogenoemde epitoot van een antigeen. Vergelijk de navolgende figuur, waarin het antilichaam bindt aan een epitoot van het getoonde antigeen.

4.17. Er zijn vijf verschillende klassen antilichamen. Voor de onderhavige zaak zijn slechts twee klassen relevant, te weten de klassen IgG en IgM. Een IgG antilichaam bevat slechts één basiseenheid en wordt daarom aangeduid als een monomeer. Een IgM antilichaam kan vijf basiseenheden bevatten en wordt dan aangeduid als een pentameer. Een

>> Als het gaat om octrooien

pentamere IgM bevat bovendien een eiwit component in zijn hart die wordt aangeduid als de zogenaamde J-Chain. Vergelijk onderstaande figuur.

4.18. In het algemeen worden antilichamen geproduceerd tegen lichaamsvreemde stoffen.

Soms produceert het lichaam, althans de B-cellen, antilichamen die binden aan lichaamseigen stoffen. Deze worden aangeduid als auto-antilichamen. Een zodanige lichaamseigen stof kan bijvoorbeeld TNF• zijn.

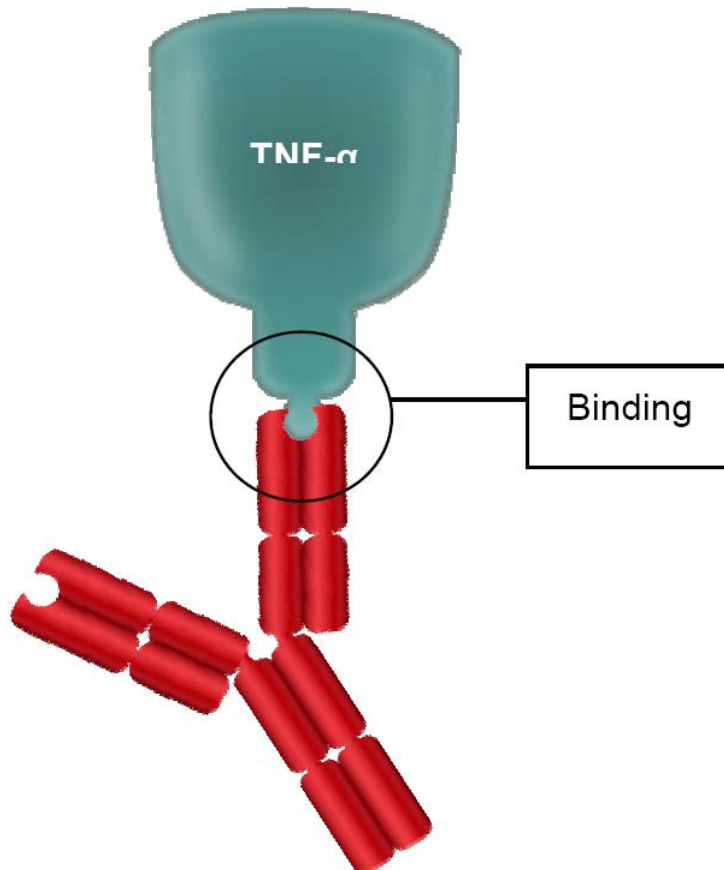
4.19. Een antilichaam tegen TNF• kan worden gekarakteriseerd aan de hand van de navolgende kenmerken: (I) de specificiteit van het antilichaam voor TNF•; (II) de potentie om TNF• te neutraliseren; en (III) de affiniteit van het antilichaam voor TNF• . Deze kenmerken zullen in het navolgende nader worden beschreven.

I. Specificiteit voor TNF•

4.20. Binding van een antilichaam aan TNF• vindt slechts plaats indien de vorm van de antigeen-bindings plaats (paratop) van het antilichaam complementair is aan de vorm van een epitop van TNF• . Vergelijk de navolgende figuur, waarin een antilichaam is getoond dat kan binden aan

>> Als het gaat om octrooien

TNF•, omdat de vorm van zijn paratop complementair is aan de vorm van een epitoot op het getoonde TNF•.

4.21. Indien een antilichaam uitsluitend bindt aan één antigeen, bijvoorbeeld TNF•, spreekt men van een monospecifiek antilichaam. Indien een antilichaam daarentegen bindt aan meer dan één antigeen, spreekt men van een polyreactief antilichaam.

4.22. Monospecificiteit voor TNF• is een essentiële eigenschap van een antilichaam tegen TNF• dat wordt gebruikt voor de behandeling van TNF• gerelateerde aandoeningen. Antilichamen binden aan cellen die het door hen herkende antigeen produceren. Indien een antilichaam niet specifiek bindt aan TNF• – in de zin dat het ook bindt aan cellen die geen TNF• maken (hierna: non-target cellen) – kan dat serieuze risico's meebrengen voor de gezondheid van de patiënt.

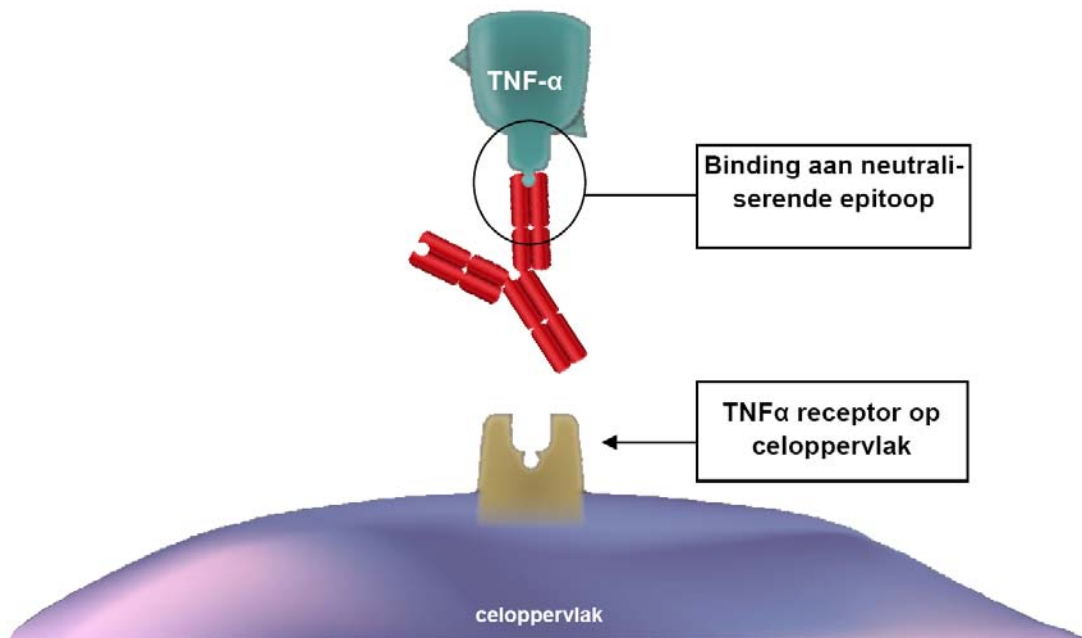
>> Als het gaat om octrooien

4.23. Dit geldt met name indien niet duidelijk is aan welke antigenen/non-target cellen het antilichaam allemaal zal binden. Door te binden aan non-target cellen geeft het antilichaam namelijk een signaal af aan het immuunsysteem dat de betreffende cellen moeten worden geëlimineerd. Het immuunsysteem zal vervolgens via zogenaamde effector mechanismen zorgen voor de verwijdering van de gebonden non-target cellen uit het lichaam. Een van die effector mechanismen is het zogenaamde complement systeem, dat - indien het in werking wordt gezet - via een cascade van gebeurtenissen zorgt voor de dood van de gebonden cellen.

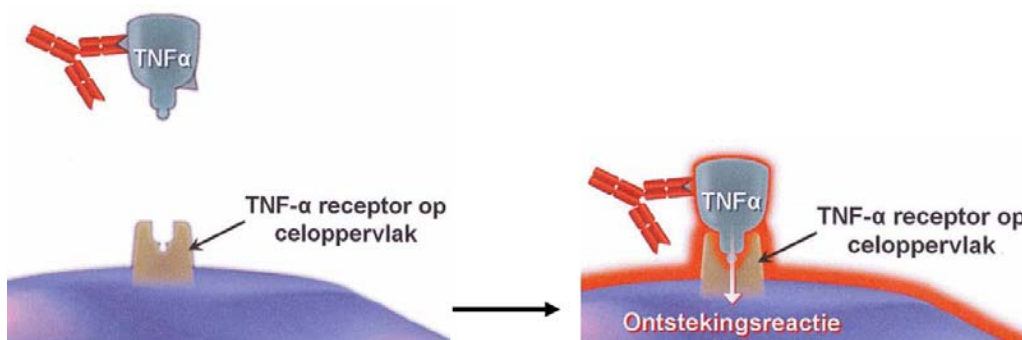
4.24. Bij toediening van polyreactieve antilichamen bestaat dus het risico dat cellen worden gedood die bijvoorbeeld essentieel zijn voor het immuunsysteem van de patiënt, of cellen die orgaanweefsel vormen. Dit kan serieuze gevolgen hebben voor de gezondheid van de patiënt.

II. Neutralisatie van TNF•

4.25. Neutralisatie is het vermogen van een antilichaam om te voorkomen dat het TNF• bindt aan zijn receptor op een cel. Een neutraliserend antilichaam bindt derhalve aan een epitoom van TNF• op een wijze die voorkomt dat het TNF• nog kan binden aan zijn receptor op een cel. Door de binding wordt het TNF• door het antilichaam geneutraliseerd, in de zin dat het TNF• zijn biologische werking niet meer kan vervullen. In dit verband wordt ook wel gesproken van binding aan een 'neutraliserende epitoom' van TNF•. Vergelijk de navolgende figuur, waarin de binding van een antilichaam aan een neutraliserende epitoom van TNF• is getoond, waardoor het TNF• niet langer kan binden aan de receptor op de getoonde cel.

4.26. Door de neutralisatie van TNF• wordt voorkomen dat het TNF• de immuuncellen nog kan activeren. Door de neutralisatie van het TNF• krijgt het immuunsysteem de kans om weer tot rust te komen, en kunnen de schadelijke gevolgen die kunnen optreden als gevolg van een verhoogde productie en afgifte van TNF• worden ondervangen. Een antilichaam kan ook binden aan TNF• op een wijze die niet voorkomt dat het TNF• kan binden aan zijn receptor op een immuuncel - en een ontstekingsreactie dus niet wordt voorkomen -. Een dergelijk antilichaam wordt een 'niet-neutraliserend' antilichaam genoemd. Vergelijk de navolgende figuur.

>> Als het gaat om octrooien

III. Affiniteit

4.27. De affiniteit van een antilichaam voor TNF• geeft de sterkte van binding aan tussen antilichaam en TNF•. Indien een antilichaam een hoge affiniteit heeft voor TNF•, zal het antilichaam gemakkelijk aan dat TNF• binden en wordt deze binding niet snel verbroken. Indien een antilichaam een lage affiniteit heeft voor TNF•, zou het antilichaam weliswaar aan TNF• kunnen binden, maar kan deze binding ook gemakkelijk weer worden verbroken.

Relatie tussen specificiteit, neutralisatie en affiniteit

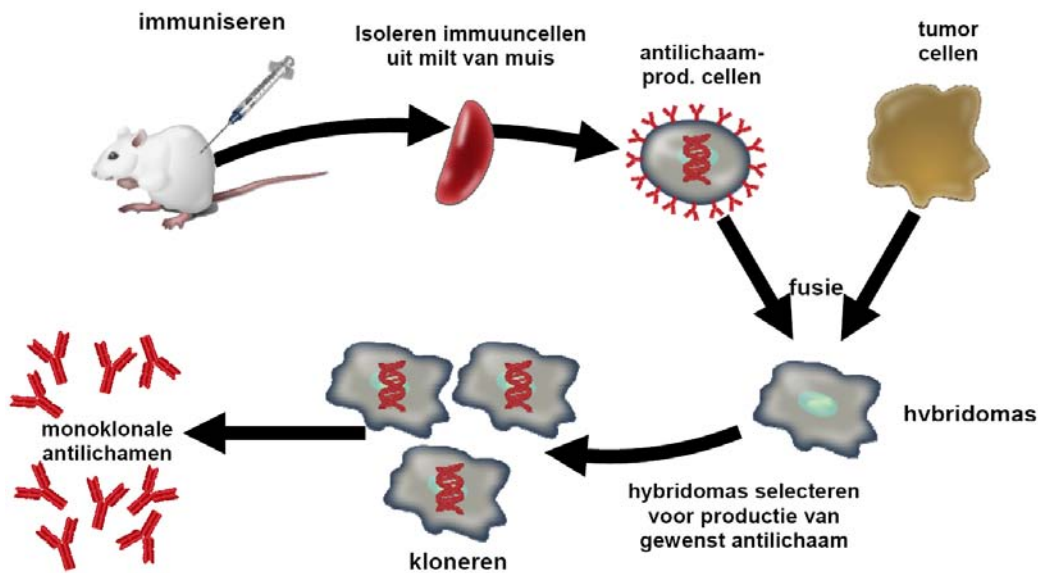
4.28. Hoewel specificiteit, neutralisatie en affiniteit in beginsel verschillende eigenschappen zijn, is er sprake van een verband. Indien een antilichaam kan binden aan een neutraliserende epitoomp heeft het daarmee enkel de potentie om het TNF• te neutraliseren. Om daadwerkelijk de schadelijke werking aan het TNF• te kunnen ontnemen, is daarnaast ook nodig dat het antilichaam met voldoende affiniteit bindt aan (de neutraliserende epitoomp van) TNF•.

4.29. De affiniteit van een antilichaam voor TNF• staat op haar beurt weer in direct verband tot de specificiteit van een antilichaam voor TNF•. Een hoge specificiteit voor TNF• brengt doorgaans ook een hoge affiniteit voor TNF• met zich mee. Als twee delen goed op elkaar passen is de verbinding daartussen immers doorgaans sterker. Een hoge affiniteit voor TNF• brengt ten slotte doorgaans ook een hoge specificiteit voor TNF• met zich mee. Omgekeerd is het dus ook zo dat een lage specificiteit doorgaans een lage affiniteit meebrengt, en dat een lage affiniteit ook doorgaans een lage specificiteit meebrengt.

Productie van monoklonale antilichamen tegen TNF•

I. Murine hybridomatechniek

4.30. Monoklonale antilichamen tegen TNF• kunnen ten eerste worden verkregen met de zogenoemde murine hybridomatechniek, die in 1975 is ontwikkeld door Kohler en Milstein. De verschillende stappen in deze techniek zijn in de navolgende figuur voorgesteld.

4.31. De eerste stap is het injecteren van humaan TNF• in bijvoorbeeld een muis. Omdat het immuunsysteem van de muis het humane TNF• zal herkennen als lichaamsvreemd, zullen de B-cellen van het immuunsysteem van de muis antilichamen tegen het humane TNF• gaan produceren. Antilichamen die afkomstig zijn van muisachtigen duidt men aan als murine antilichamen.

4.32. De volgende stap is het isoleren van de antilichaamproducerende B-cellen uit de milt van de muis (de milt bevat doorgaans een hoge concentratie B-cellen). Vervolgens worden de antilichaamproducerende B-cellen onsterfelijk gemaakt, door ze te fuseren met een bepaald type tumorcellen. Hierdoor ontstaan hybride cellen, ook wel hybridoma's genoemd. Hybridoma's delen de eigenschappen van de cellen waaruit ze zijn samengesteld; zij kunnen zich oneindig delen zoals een kankercel waardoor de onsterfelijkheid ontstaat, en zij kunnen antilichamen produceren zoals een B-cel.

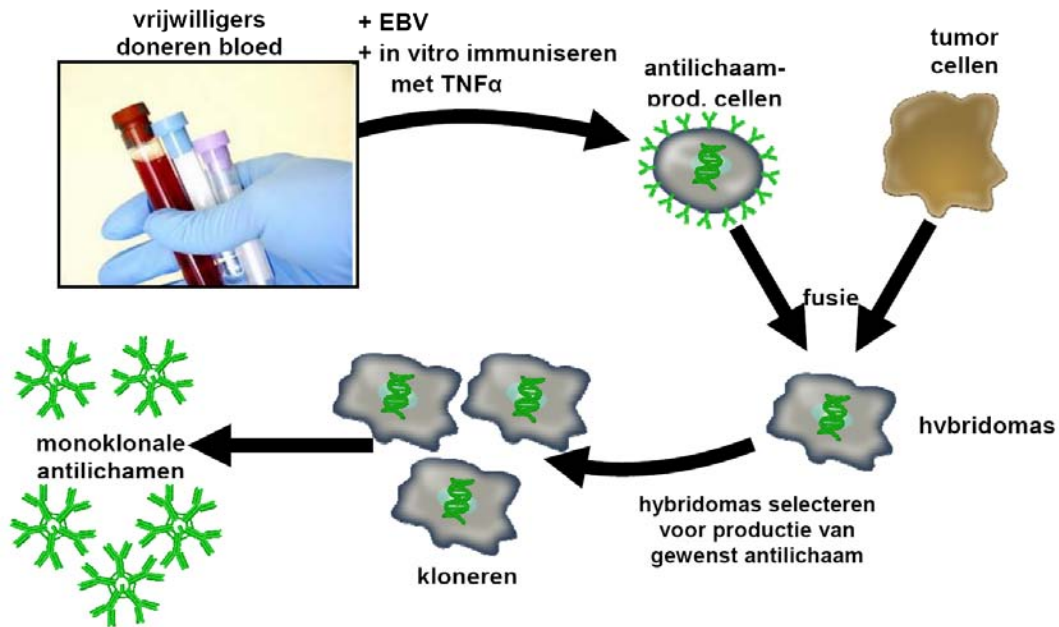
>> Als het gaat om octrooien

4.33. Nadat de onsterfelijke hybridoma's zijn verkregen, vindt een screening-proces plaats waarin wordt bepaald welke individuele cel ('kloon') de meest geschikte antilichamen produceert. Van deze cel wordt vervolgens een (monoklonale) cellijn gemaakt (gekloneerd), die wordt gebruikt voor de productie van (monoklonale) antilichamen.

4.34. De antilichamen die via de murine hybridomatechniek kunnen worden verkregen zijn evenwel murine antilichamen, afkomstig van een gefuseerde B-cel van de muis. Het probleem van toepassing van murine antilichamen is dat ze immunogeen zijn in mensen. Dit wil zeggen dat ze door het menselijk lichaam zullen worden gezien als lichaamsvreemd materiaal en een immuunrespons zullen oproepen. Dit houdt in dat het menselijk immuunsysteem antilichamen tegen de murine antilichamen zal gaan produceren, in reactie op de toediening ervan. Dit wordt aangeduid als de HAMA-respons (HAMA staat voor Human Anti-Mouse Antibodies). De respons kan sterk variëren in ernst en kan in sommige gevallen leiden tot de dood. Murine antilichamen zijn dan ook vanwege deze HAMA-respons ongeschikt om te worden toegepast voor de behandeling van TNF• gerelateerde autoimmuunziekten. Zeker in geval van de behandeling van auto-immuunziekten waarbij toediening van murine antilichamen noodzakelijkerwijs over een langere periode moet plaatsvinden, betekent de HAMA respons dat murine antilichamen tegen TNF• ongeschikt zijn. Antilichamen die niet immunogeen zijn in mensen kunnen worden verkregen met de humane hybridomatechniek. Dit zal in het navolgende worden toegelicht.

II. Humane hybridomatechniek

4.35. Humane antilichamen die niet (of in ieder geval veel minder) immunogeen zijn in mensen kunnen worden verkregen via de humane hybridomatechniek. De verschillende stappen in deze techniek zijn in de navolgende figuur voorgesteld.

4.36. De humane hybridomatechniek verschilt in een aantal stappen van de murine hybridomatechniek. Omdat het om voor de hand liggende redenen niet mogelijk is om een mens te injecteren met TNF• en vervolgens antilichaamproducerende B-cellen te isoleren uit zijn milt, wordt in de humane hybridomatechniek gewerkt met B-cellen die worden geïsoleerd uit gedoneerd humaan bloed. De uit het gedoneerde bloed geïsoleerde B-cellen worden vervolgens getransformeerd met Epstein Barr-virus (EBV) en in vitro geïmmuniseerd met TNF•. Hierdoor worden de B-cellen gestimuleerd om antilichamen tegen TNF• te maken.

4.37. De vervolgstappen zijn hetzelfde als in de murine hybridomatechniek, dat wil zeggen het onsterfelijk maken van de antilichaamproducerende B-cellen (die na de immunisering zijn verkregen) door fusie met humane of murine tumorcellen, het screenen op de meest geschikte hybridoma en het op grond daarvan maken van een monoklonale cellijn voor de productie van monoklonale antilichamen. Het screenen kan ook, zoals in het Octrooi is beschreven, plaatsvinden direct na de EBV transformatie en voor de fusie.

>> Als het gaat om octrooien

4.38. Op de prioriteitsdatum van het Octrooi (5 maart 1993) werd de humane hybridomatechniek algemeen toegepast – zij het met wisselend succes – voor de productie van humane monoklonale antilichamen. De humane hybridomatechniek heeft echter inherente beperkingen.

Beperkingen humane hybridomatechniek

4.39. Volgens Abbott heeft ook de humane hybridomatechniek beperkingen, zij stelt dat met deze techniek geen neutraliserende monoklonale antilichamen met hoge affiniteit voor TNF• kunnen worden gemaakt. Door Bayer wordt dit betwist. De hierna volgende uiteenzetting onder de nummers 4.40 – 4.46 is dan ook de visie van Abbott niet van Bayer op de stand van de techniek.

4.40. Een doeltreffende behandeling van TNF• gerelateerde aandoeningen vereist een antilichaam dat met hoge affiniteit bindt aan een neutraliserende epitoop van TNF•. Het is echter onmogelijk om met de humane hybridomatechniek neutraliserende monoklonale antilichamen te maken met hoge affiniteit voor TNF•. De voornaamste reden daarvoor is gelegen in de inherente beperkingen van het menselijke immuunsysteem.

4.41. Bij toepassing van de humane hybridomatechniek is het startpunt een humane Bcel en is men gebonden aan de beperkingen die een dergelijke humane B-cel van meet af aan heeft. De hier cruciale beperking is dat een B-cel die in staat zou zijn om neutraliserende antilichamen met hoge affiniteit te produceren tegen TNF•, zich nooit zou kunnen ontwikkelen tot een volwassen, immunocompetente B-cel.

Immunocompetent wil hier zeggen dat de B-cel in staat is om antilichamen te produceren. B-cellen worden nog voordat zij zich hebben ontwikkeld tot volwassen B-cellen, blootgesteld aan lichaamseigen antigenen (zogenoemde auto-antigenen, bijvoorbeeld TNF•). B-cellen met antilichamen die met significante affiniteit binden aan TNF• worden verwijderd voordat zij het volwassen stadium bereiken.

4.42. De B-cellen die voor het toepassen van de humane hybridomatechniek beschikbaar zijn, zijn volwassen (immunocompetente) B-cellen die zich bevinden in het bloed van de donoren. Dit zijn dus per definitie B-cellen die antilichamen produceren met een lage affiniteit voor TNF•.

4.43. Specifiek met betrekking tot TNF• geldt bovendien dat deze stof een essentiële rol speelt bij de productie van antilichamen. Een B-cel moet eerst worden gestimuleerd om antilichamen te produceren, alvorens deze daartoe overgaat. TNF• is als boodschapper van het immuunsysteem de stof die daarvoor zorgt; door binding van TNF• aan de TNF• receptor op een B-cel wordt deze B-cel gestimuleerd om antilichamen te gaan produceren.

4.44. Indien een B-cel neutraliserende anti-TNF• antilichamen zou produceren, zou er dus een negatieve terugkoppeling ontstaan. Hierdoor zou de productie van antilichamen stil komen te vallen (het TNF• is immers door de neutralisatie niet meer in staat om te binden aan de receptoren op de B-cellen, die daardoor ook niet meer kunnen worden gestimuleerd om antilichamen te produceren).

4.45. B-cellen die neutraliserende antilichamen met hoge affiniteit tegen TNF• produceren, worden dus niet in het lichaam gevonden en kunnen dus ook nooit uit het bloed van donoren worden gewonnen. Ook monoklonale antilichamen die worden geproduceerd door -met humane B-cellen gevormde - hybridoma's, zijn dus noodzakelijkerwijs aan deze beperking onderhevig. Vanwege de inherente beperkingen van het menselijke immuunsysteem is het dan ook niet mogelijk om via de humane hybridomatechniek neutraliserende monoklonale antilichamen met hoge affiniteit voor TNF• te maken.

4.46. De beperkingen van het menselijke immuunsysteem kunnen echter worden omzeild door gebruik te maken van geavanceerde gentechnieken

bij het maken van monoklonale antilichamen tegen TNF•. In het navolgende zullen enkele van deze technieken nader worden toegelicht.

Gentechnieken voor het produceren van chimere / gehumaniseerde / recombinant humane monoklonale antilichamen tegen TNF•.

4.47. Gentechnieken kunnen worden onderscheiden in (I) technieken voor het maken van zogenaamde chimere antilichamen, (II) technieken voor het humaniseren van antilichamen, en (III) technieken voor het verkrijgen van recombinant humane antilichamen. De verschillende gentechnieken hebben als gemene deler dat gebruik wordt gemaakt van genetische manipulatie van DNA dat codeert voor een antilichaam. De verschillende technieken zullen hieronder kort worden uitgelegd.

(I) Chimere antilichamen

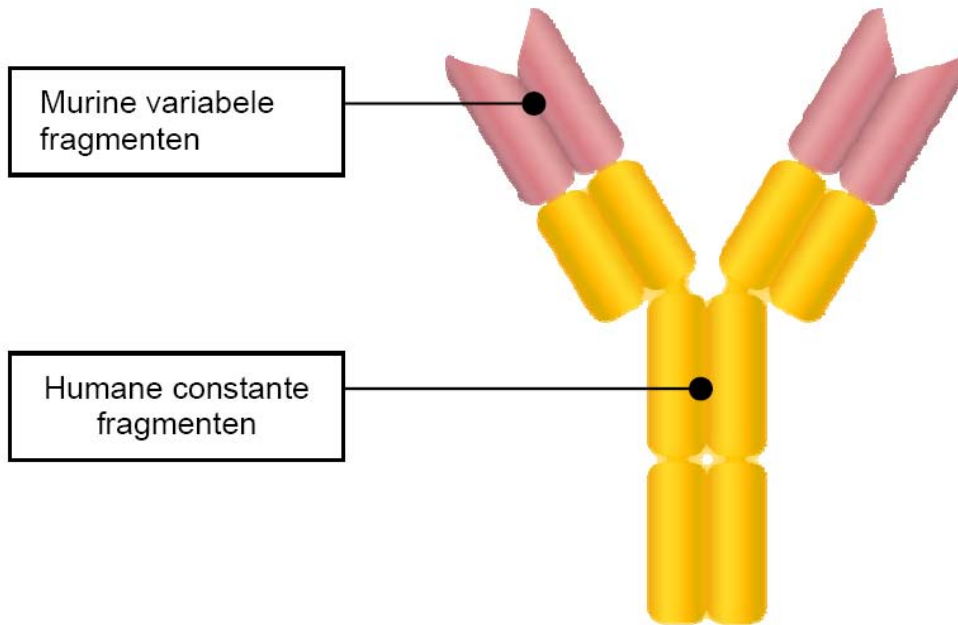
4.48. Met de murine hybridomatechniek kunnen neutraliserende, monoklonale murine antilichamen met hoge affiniteit voor TNF• worden verkregen. Dergelijke antilichamen zijn echter zoals gezien ongeschikt voor de behandeling van TNF• gerelateerde autoimmuunziekten, omdat ze een HAMA respons oproepen.

4.49. Om het risico op een HAMA respons te verminderen, is men eind jaren '80 monoklonale antilichamen gaan bouwen die deels murine, deels humaan zijn. Dergelijke monoklonale antilichamen worden chimere monoklonale antilichamen genoemd.

4.50. Om de voordelige eigenschappen van een murine monoklonaal antilichaam te behouden (i.e. hun potentie tot neutralisatie en hoge affiniteit voor TNF•), worden bij het bouwen van een chimeer monoklonaal antilichaam de variabele fragmenten van het antilichaam (die de antigeen-bindingsplaatsen bevatten) murine gehouden. Om het risico op een HAMA respons te verminderen, worden echter humane constante fragmenten gebruikt.

>> Als het gaat om octrooien

4.51. Het chimere monoklonale antilichaam kan worden gebouwd, door het DNA dat codeert voor de murine variabele fragmenten te isoleren, en dat (murine) DNA vervolgens samen te voegen met (humaan) DNA dat codeert voor de constante fragmenten van een antilichaam. Vergelijk de navolgende figuur:

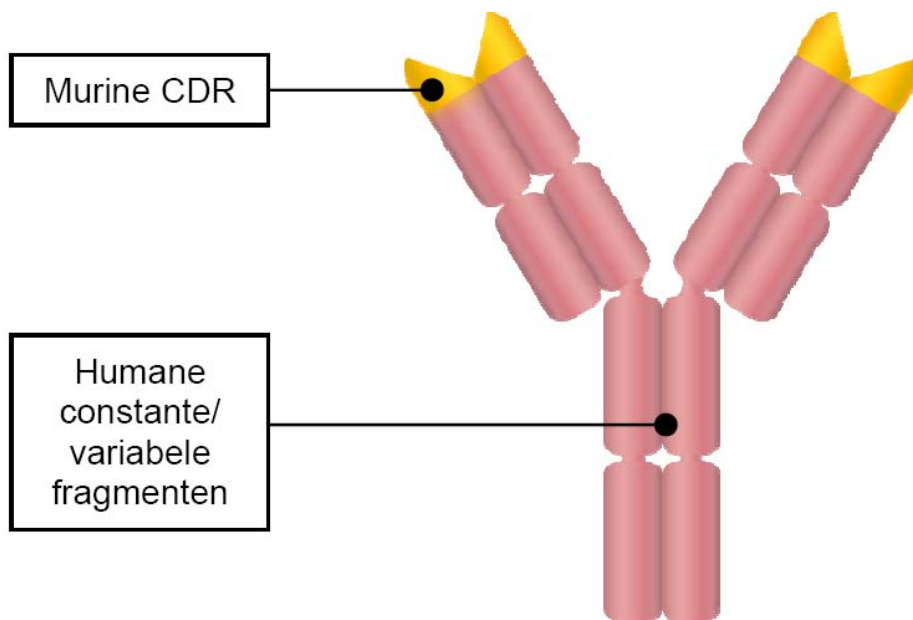
4.52. Door de humane constante fragmenten is een chimeer monoklonaal antilichaam (veel) minder immunogeen in mensen. Echter, doordat de variabele fragmenten nog steeds murine zijn, zal het lichaam het antilichaam toch nog (soms) als lichaamsvreemd herkennen. Dit risico neemt zoals gezegd sterk toe naarmate de antilichamen langer worden gebruikt. Ook chimere monoklonale antilichamen zijn derhalve niet ideaal voor de behandeling van TNF• gerelateerde auto-immuunziekten, waarbij toediening noodzakelijkerwijs over een langere periode moet plaatsvinden.

(II) Gehumaniseerde monoklonale antilichamen.

4.53. De volgende stap was de ontwikkeling van gehumaniseerde antilichamen. De vervaardiging van gehumaniseerde antilichamen lijkt

>> Als het gaat om octrooien

sterk op die van chimere antilichamen, met dit verschil dat nu enkel de CDR's (de paratopen of antigeen-binding plaatsen) van het antilichaam murine zijn gehouden. Het risico op een HAMA respons wordt hierdoor verder verkleind, omdat de hoeveelheid murine materiaal in het antilichaam verder is teruggebracht. Vergelijk de navolgende figuur:

Beschikbaarheid van de verschillende technieken op de prioriteitsdatum.

4.54. De murine hybridomatechniek en de humane hybridomatechniek waren op de prioriteitsdatum van het Octrooi reeds voldoende ontwikkeld om monoklonale antilichamen tegen TNF• mee te verkrijgen.

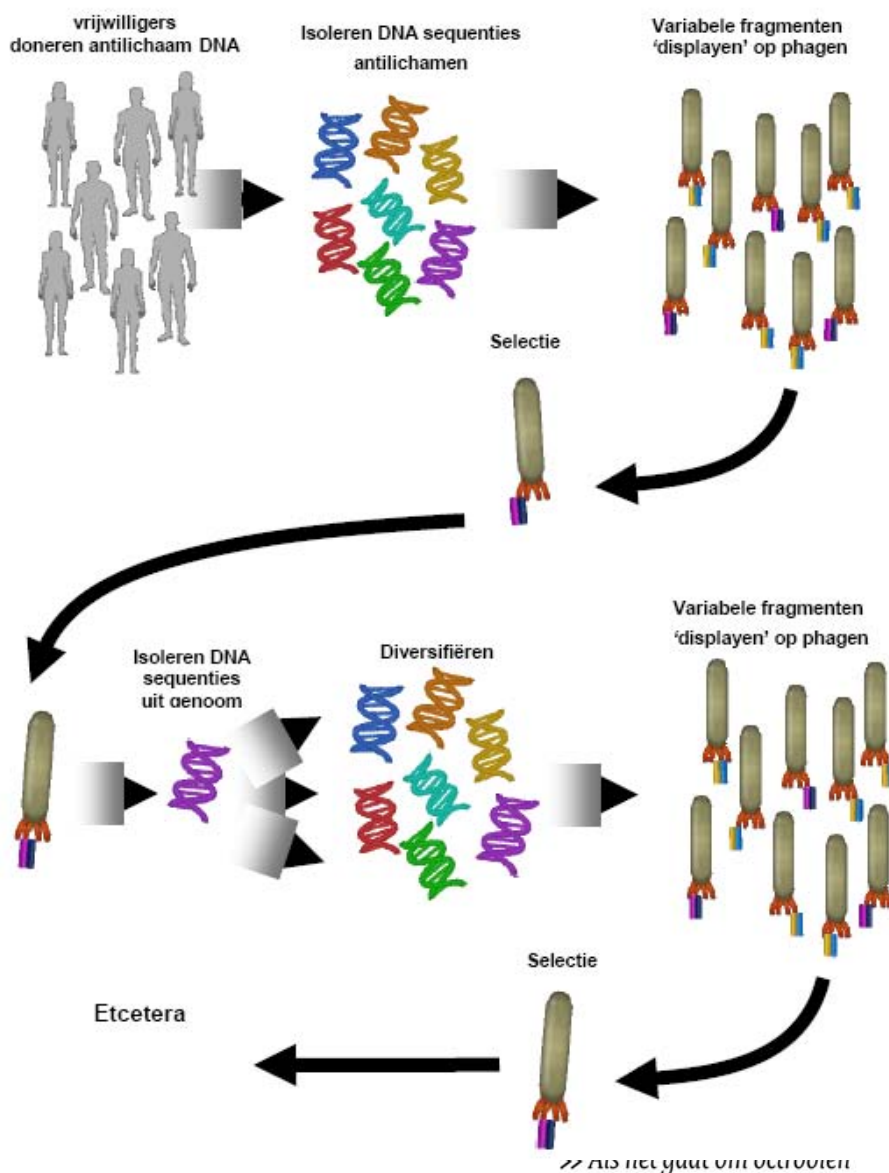
4.55. Ook chimere- en humaniseringstechnieken waren op de prioriteitsdatum van het Octrooi al met succes toegepast voor het maken van monoklonale antilichamen tegen TNF•. Een voorbeeld daarvan is Remicade, een neutraliserend chimeer antilichaam met hoge affiniteit voor TNF•.¹ Deze antilichamen waren een verbetering in vergelijking met murine antilichamen.

¹ Remicade is het product dat Centocor op de markt brengt. Centocor is de medeopponent van Abbott

4.56. Een verdere ontwikkeling is die van de zogenoemde phage display techniek. De rechtbank wijst er op dat deze techniek op de prioriteitsdatum van het Octrooi volgens Abbott nog in de kinderschoenen stond. Of deze techniek tot de stand van de techniek is te rekenen staat dan ook niet vast. De phage display techniek zal hieronder kort worden toegelicht.

(III) Recombinant humane monoklonale antilichamen; phage display

4.57. De phage display techniek is sterk vereenvoudigd weergegeven in de navolgende figuur.

4.58. De eerste stap is het isoleren van DNA dat codeert voor de variabele fragmenten van antilichamen die zijn verkregen uit humaan bloed dat is gedoneerd door een aantal vrijwilligers. De verkregen stukjes DNA worden vervolgens ingebouwd in het genoom van een bepaald soort virussen, zogenoemde bacteriofagen. Door het inbrengen van het DNA dat codeert voor de variabele fragmenten van een antilichaam in dat deel van het genoom van de bacteriofagen dat codeert voor het manteleiwit, wordt bewerkstelligd dat de bacteriofagen fysieke variabele fragmenten van een antilichaam op hun eiwitmantel gaan dragen ('displayen'). Op een dergelijke wijze kan een grote verzameling bacteriofagen worden aangelegd (i.e. een zogenoemde phage display bibliotheek) die een grote verzameling (tot 10⁹) verschillende variabele fragmenten van een antilichaam produceren en op hun eiwitmantel dragen.

4.59. Vervolgens vindt een eerste selectieproces plaats, waarin de variabele fragmenten die het beste binden aan TNF• uit de bibliotheek worden gevist. Deze eerste selectieronde levert echter geen variabele fragmenten op met hoge affiniteit voor TNF•. De affiniteit van de fragmenten kan echter worden verhoogd door een proces dat artificiële affiniteitsmaturatie wordt genoemd. Hiertoe wordt eerst het DNA dat codeert voor de eerder geselecteerde variabele fragmenten geïsoleerd uit het genoom van de bacteriofagen die de fragmenten produceren. Dat DNA wordt vervolgens gediversifieerd, door bijvoorbeeld mutagenese en/of chain shuffling.

4.60. De door het diversificatieproces verkregen stukjes DNA worden vervolgens weer ingebouwd in het genoom van bacteriofagen. Hierdoor ontstaat een nieuwe bibliotheek, met bacteriofagen die onderling sterk gelijkende variabele fragmenten produceren. Daarna vindt weer een selectieproces plaats, waarbij in de bibliotheek wordt gevist naar variabele fragmenten die een hoge affiniteit hebben voor TNF•. Dit hele proces kan worden herhaald, tot de gewenste affiniteit is bereikt.

>> Als het gaat om octrooien

4.61. Ten slotte kan een volledig recombinant humaan antilichaam worden gebouwd, door het recombinant humaan DNA dat codeert voor de geselecteerde variabele fragmenten te combineren met recombinant humaan DNA dat codeert voor de constante fragmenten van een antilichaam.

LPS

4.62. Het antilichaam volgens de gewijzigde conclusie van het Octrooi dient te voldoen aan het kenmerk dat het is capable of inhibiting LPS-induced human tumor necrosis factor alpha secretion. Hoewel dit aannemelijk maakt dat het begrip LPS voor een goed begrip van het technische gebied van het Octrooi niet onbelangrijk is, heeft geen van partijen in de overgelegde technische exposés het begrip LPS nader toegelicht. Ter zitting heeft de rechtbank partijen uitgenodigd die toelichting alsnog te verschaffen maar partijen zijn daar niet meer dan summierlijk aan toe gekomen.

4.63. De rechtbank heeft wel kennis genomen van een bijdrage van M. Kriegler e.a. in Cell, Vol 53, 45-53, April 8, 1988, met de titel A Novel Form of TNF/Cachectin Is a Cell Surface Cytotoxic Transmembrane Protein: Ramifications for the Complex Physiology of TNF. De inleiding bij dat artikel verheldert aan de hand van de historische ontwikkeling hoe werd gevonden dat de introductie van LPS in het serum van een muis, aanleiding was voor de ontwikkeling van een factor die cytotoxisch was voor murine kanker cellen. Kriegler bericht hierover het volgende²:

Introduction

Tumor necrosis factor is the name given to a factor that appears in the serum of affected animals during the acute phase of an inflammatory response. This factor is cytotoxic for some tumor cell lines in vitro and causes the necrosis of certain tumors in vivo. The phenomenon was first

² De publicatie van Kriegler is door Abbott in geding gebracht als haar productie 11. Eerst bij gelegenheid van het pleidooi heeft Abbott een leesbare kopie verstrekt. Productie 11 zoals aanvankelijke overgelegd was zeer slecht leesbaar en kon om die reden bij de voorbereiding niet de noodzakelijke aandacht van de rechtbank krijgen.

described late in the last century when physicians noted rare spontaneous regressions of tumors in cancer patients. In several instances the regression occurred in coincidence with the onset of an infectious disease. In an attempt to recreate this situation, physicians infected terminally ill cancer patients with a variety of infectious agents. Unfortunately, they were unable to control the severity of the infections and, as a result, did more harm than good. To overcome this problem, patients were injected with lysed filtrates of selected bacteria. This approach proved more successful than the former. In fact, one particular lysate preparation, Coley's Toxin, was, until the advent of chemotherapy and radiation therapy in 1934, the only method approved for the systemic treatment of cancer.

After 1934, clinical research on bacterial toxins as antitumor agents subsided. However, research on the effects of bacterial toxins on murine tumors continued. Further research indicated that the bacterial component essential for cell killing was the lipopolysaccharide (LPS) component of the bacterial cell wall. It appeared that, in the correct setting, the administration of LPS to mice could induce an activity in mouse serum that was cytotoxic to some tumor cell lines in vitro. This in vitro activity was called tumor necrosis factor. The availability of such in vitro assays for TNF led to the isolation, purification, and subsequent molecular cloning of the gene encoding human tumor necrosis factor.

4.64. Bij het pleidooi is voorts ter sprake gekomen dat LPS een bestanddeel is van het celmembraan van zogenoemde gram-negatieve bacteriën. Besmetting met deze bacteriën kan de aanleiding zijn voor sepsis (bloedvergiftiging) met mogelijk fatale gevolgen. Bij sepsis speelt de wisselwerking tussen LPS en TNF• een rol, in die zin dat vrijkomend LPS, afkomstig van de gram-negatieve bacteriën een overmaat s TNF• vrijmaakt van het oppervlak van de macrofagen, zoals beschreven in het hierboven geciteerde gedeelte van de publicatie van Kriegler.

5. Het Octrooi en de verleningsgeschiedenis.

5.1. Het Octrooi telt 31 pagina's, de beschrijving loopt van p.3 tot en met p. 18. Onder de kop Summary of Invention op p. 3 wordt vermeldt:

[0009] We have made monoclonal human antibodies which bind to both human and mouse TNF•. The antibodies bind to recombinant human TNF• (rhTNFa) with a titer comparable to three high affinity neutralizing mouse mAbs, when tested by ELISA. The antibodies most fully characterized are of the IgM isotype although we also prepared antibodies of the IgG isotype. By competition binding experiments, the antibody appears to bind to epitopes on rhTNF• distinct from those bound by the neutralizing mouse mAbs so far described. Specificity analyses indicate that the human IgM autoantibody binds to both human and mouse recombinant TNF•, but not to other antigens commonly recognized by polyreactive natural IgM autoantibodies. The high level of amino acid identity between the human and mouse TNF• molecules suggest that the antibody is monospecific for a given epitope shared by these two forms of TNF•.

5.2. Een van de gemaakte en beschreven antilichamen wordt aangeduid als het B5 antilichaam. Hierover wordt in de summary vermeldt:

[0010] The B5 antibody also binds to cell surface TNF• (cs TNF•) on human T cells, B cells, monocytes, a variety of lymphoid and monocyte lineage cell lines of human origin, as well as astrocytomas, a breast carcinoma, and a melanoma. The antibody also binds to chimpanzee lymphocyte and mouse T lymphoma cell line csTNF•. Binding of the antibody to csTNF• is specific since it can be inhibited by TNF• but not by TNF•, a neutralizing mouse anti-TNF• mAb, nor by a recombinant form of the extracellular domain of the p55 TNF receptor (TNFR). The B5 autoantibody can inhibit LPS induced TNF• secretion by cells of the human monocyte-like cell line THP-1.

[0012] The specificity, the autoantibody nature, the binding to cell surface TNF• and the ability to inhibit TNF• secretion make B5 a novel mAb.

5.3. De beschrijving is summier wat betreft de wijze waarop het monoclonale TNF antilichaam kan worden geproduceerd:

[0036] Hybridoma Production: The human IgM mAbs were produced by fusion with the mouse P3X63Ag8.653 nonsecreting myeloma. Peripheral blood mononuclear cells from a CMV positive donor were separated by centrifugation on Ficoll, treated with L-leucylleucine methyl ester, incubated in vitro with antigen and subsequently transformed with EBV. Transformants were distributed at limiting concentrations and cells producing antibody binding to TNF were fused and subsequently subcloned. The B5 hybridoma was subcloned a minimum of 5 times and was deposited with ATCC 12301 Parklawn Drive, Rockville, MD 20852 USA on March 24, 1993 as deposit CRL 11306. Hybridoma F448-1 D1-A8 and F80-1 B9-F12 have been deposited on May 11, 1993 as HB 11343 and HB. 11344. The H5 and 7T1 mAbs were produced by fusion of human tonsillar cells immunized in vitro. Monoclonal human IgM antibodies were affinity purified by standard techniques for use in subsequent experiments.

Volgens het Octrooi wordt derhalve de hierboven onder 4.35 – 4.37 beschreven humane hybridomatechniek toegepast voor de productie van het B5 antilichaam, waarbij geen menselijke tumorcel is gebruikt in het fusieproces, maar een tumorcel van murine oorsprong.

5.4. Aansluitend hierop worden een viertal assay's gepresenteerd (p. 6, r. 4 – p. 6, r. 22), waarna op de pagina's 6 tot en met 18 de Results volgen. Alle tests zijn uitgevoerd op monoklonale antilichamen die door Hybridoma B5 geproduceerd zijn. Van de andere in paragraaf 36 genoemde hybridoma's zijn geen resultaten weergegeven.

5.5. Een van de tests is gericht op de bepaling van de affiniteit van B5, hierover wordt onder meer gerapporteerd:

[0053] B5 mAb binds to soluble rhTNFa with detectable but low affinity. Next, we assessed the mAb's ability to bind to soluble rhTNFa. ELISA plates were coated with anti-human IgM and B5 was then added. The ability of the bound B5 mAb to capture biotinylated rhTNFa was then determined..

>> Als het gaat om octrooien

[0054] Figure 6 compares the abilities of A10G10 (rb: i.e. een murine IgG) and B5 to bind soluble TNF• under these conditions. Although both mAbs bind soluble rhTNF•, about 300-fold higher concentration of B5 mAb is required for binding equivalent to that of A10G10. Furthermore, binding of soluble TNF• to immobilized B5 did not saturate with the concentrations of B5 tested. These results are consistent with a low affinity binding of rhTNF• by B5 mAb. Indeed, attempts to measure the binding constant of B5 mAb revealed an affinity too low to calculate by conventional methods (data not shown).

5.6. In de paragrafen 88 en 89 wordt beschreven dat het B5 antilichaam de remming bewerkstelligt van het TNF• dat door LPS wordt vrijgemaakt van een specifieke THP-1 monocytocellijn, (vergelijk over dit effect van LPS hierboven 4.63 en 4.64). De resultaten worden gepresenteerd in tabel 10. Een remming tot 93 % (bovenwaarde uit 2 experimenten) wordt vastgesteld. Geconcludeerd wordt:

[0089] Stimulated THP-1 cells did secrete active TNF• and all of this cytotoxic activity was inhibited by including A10G10 in the cytotoxicity assay (data not shown). Previous experiments including B5 mAb in the cytotoxicity assay have shown that B5 does not neutralize TNF• (Fig. 9). Table 10 shows that coculture of the THP-1 cells with B5 mAb inhibits LPS induced TNF• secretion. These data suggest that B5 mAb interaction with csTNF• can inhibit LPS induced TNF secretion.

5.7. In de Discussion (p. 16 – p. 18) wordt ten slotte opgemerkt dat de techniek volgens het Octrooi geen antilichaam oplevert met een hoge affiniteit:

[0091] (...) The biological effects of TNF, especially its ability to promote Ig secretion, may preclude the generation of a high affinity neutralizing human anti-TNF• autoantibody by the techniques used. (...).

5.8. Bij beslissing van 2 december 2009 heeft de TKB het Octrooi in gewijzigde vorm in stand gelaten. De TKB heeft eerst de oorspronkelijke

conclusie beoordeeld en geconcludeerd dat deze te breed was geformuleerd omdat deze mede zag op neutraliserende antilichamen met een hoge affiniteit. Naar oordeel van de TKB is de Hybridomatechniek niet geschikt om dergelijke antilichamen te verkrijgen, wat met zich brengt dat dergelijke antilichamen niet namerkbaar zijn. De TKB onderbouwt haar oordeel onder meer met verwijzing naar het octrooischrift waaronder de paragrafen [0053] en [0091], welke hierboven zijn geciteerd en voorts haar eigen vaststelling onder 30:

30. The explanation why the Köhler-and-Milstein hybridoma technology would not be suited to preparing high-affinity antibodies to TNF is convincing to the board. In normal healthy individuals the only high-affinity antibodies are antibodies against foreign (non-self) antigens. High-affinity, neutralizing antibodies against self-antigens would cause an autoimmune disease (see also point 43 of document ID73). Accordingly, human peripheral blood cells from a normal healthy individual cannot provide a route to high-affinity, neutralising antibodies to TNF (see also points 41 to 45 of document ID73).

Dit voert de TKB tot navolgende tussenconclusie:

31. Thus, in the light of the evidence summarized above, the board is convinced that the method disclosed in the patent, even if combined with common genexal knowledge relating to this method, does not enable the skilled person to produce antibodies binding with high affinity to soluble TNF.

5.9. Wat betreft de oorspronkelijke eerste conclusie komt de TKB tot het eindoordeel dat deze niet over de hele breedte voldoet aan de eisen van namerkbaarheid.

44. The board concludes that the disclosure in the disputed patent does not enable the skilled person to carry out the claimed invention over the whole scope of claim 1. Consequently, the main request does not fulfil the requirements of Article 83 EPC.

5.10. Om dit oordeel te ondervangen heeft Bayer een (vierde) hulpverzoek ingediend dat zag op de conclusie zoals thans verleend. Door de opposanten werd gesteld dat ook in deze formulering de conclusie neutraliserende antilichamen met hoge affiniteit (hierna ook: hoog affiene antilichamen) omvat. Zij handhaafden dan ook de nawerkbaarheidsbezwaren. De TKB legde de bewijslast ter zake bij de opposanten en komt daardoor tot de conclusie dat hoog affiene antilichamen niet binnen het bereik van conclusie 1 (volgens het vierde hulpverzoek) vallen:

87. In the light of the evidence on file and the arguments made by the respondents as summarized in points 81 to 85 above, the board is not convinced that antibodies binding with high affinity to soluble TNF are capable of inhibiting LPS-induced TNF secretion by human monocyte cells. The board cannot therefore come to the conclusion that pharmaceutical compositions containing such antibodies are encompassed by claim 1. Thus, the respondents' argument fails.

5.11. De in tabel 10 [0088] gepresenteerd uitkomsten waren voor de TKB aanleiding te overwegen dat voldaan werd aan het criterium van industriële toepasbaarheid:

93. The patent discloses in paragraphs [0088] and [0089] and in the related Table 10 that the antibody B5 can inhibit secretion of membrane-bound TNF, thereby reducing the biologically active soluble form of TNF. For the board this evidence points to a potential use of the claimed composition as a pharmaceutical (see also decision Bayer 11, points 5.3 to 5.9 and 7).

5.12. Tegen de achtergrond van zijn vaststelling dat de conclusies volgens het vierde hulpverzoek laag affiene antilichamen betreffen kon de TKB dan ook oordelen dat er sprake was van inventiviteit:

114. No arguments were presented anymore by the respondents against an inventive step of the subject-matter of the claims of auxiliary request 4. The board observes that the subject-matter of claims 1 to 4 as far as it

relates to low-affinity antibodies involves an inventive step for the reasons given in points 2 to 7, 10.9, first and second sentences, and 10.10 of decision Bayer II. In summary, at the priority date of the patent under dispute the pharmaceutical use of antibodies binding with low affinity to soluble TNF for the reason stated in the patent, i.e. because they are “capable of inhibiting LPS-induced human tumour necrosis factor alpha secretion by human monocyte cells”, was not obvious.

6. De beoordeling

6.1. Naast andere verweren voert Abbott aan dat het Octrooi ongeldig is omdat het niet nawerkbaar is. Volgens Abbott ziet het Octrooi in de uitleg die Bayer daaraan geeft, mede op een groep antilichamen die met de in het Octrooi geopenbaarde werkwijze niet gemaakt konden worden. Bayer roept het Octrooi thans in tegen neutraliserende hoogaffiene monoklonale humane antilichamen welke kunnen binden aan TNF•. De op de prioriteitsdatum beschikbare en in het Octrooi beschreven humane hybridomatechniek kan volgens Abbott geen antilichamen opleveren met deze eigenschappen.

6.2. Bayer ontkent niet dat de vakman op de prioriteitsdatum geen andere manieren had om de geclaimde antilichamen te maken dan de humane hybridomatechniek, maar betwist dat de humane hybridomatechniek geen hoog affiene antilichamen kan opleveren, althans zij stelt dat Abbott hiervan geen afdoende bewijs heeft geleverd.

6.3. Naar oordeel van de rechtbank heeft Abbott evenwel overtuigend uiteengezet dat de humane hybridomatechniek geen hoog affiene antilichamen kan opleveren vanwege de inherente beperkingen van het menselijke immuunsysteem. De bedoelde uiteenzetting van Abbott is hierboven opgenomen onder 4.40 – 4.46.

6.4. Daarnaast heeft Abbott er terecht op gewezen dat in de beschrijving van het Octrooi Bayer zelf al tot de vaststelling is gekomen dat het niet mogelijk is om via de humane hybridomatechniek neutraliserende monoklonale antilichamen met hoge affiniteit voor TNF• te maken. Zij verwijst naar de paragrafen [0054], geciteerd onder 5.5; [0089], geciteerd onder 5.6 en [0091], geciteerd onder 5.7.

6.5. De rechtbank acht ook relevant de verklaring welke is afgelegd door dr. Lembach, de research director van het onderzoeksproject en een van de uitvinders van het Octrooi. Deze verklaring is afgelegd in de procedure tussen Bayer en Abbott in de Verenigde Staten op 5 maart 2010.

Op pagina 82:

Q. But the goal at the time was to get a higher quality, high affinity and neutralizing human monoclonal antibody to TNF alpha, correct?

(...)

THE DEPONENT: Again, quality -- I'm not -- don't know what that means. In the context of the TNF murine monoclonal body project the focus there was on neutralizing high-affinity antibodies and so that would have -- in the context of that project that would have been the goal for the human monoclonal antibody.

Op bladzijde 156:

Q. Just to close the loop on the area we have been discussing before the last break, were you ever able to develop a high affinity neutralizing human monoclonal antibody to TNF alpha?

A. No.

Q. And are you aware of anyone ever being able to do so using the hybridoma technique?

A. I'm not aware of it, but it is not a field I followed after we stopped the project.

6.6. Ten slotte is van belang de gemotiveerde vaststelling van de TKB in zijn beslissing van 2 december 2009 dat neutraliserende hoog affiene TNF• antilichamen niet konden worden verkregen met de hybridoma

technologie (5.8 hierboven). De rechtbank merkt op dat deze redenering strookt met de uiteenzetting van Abbott, hierboven sub 4.40 – 4.46.

6.7. Hetgeen Bayer bij pleidooi naar voren heeft gebracht, kan niet leiden tot een ander oordeel. Voor zover uit de verklaringen van Roitt en Casali waarnaar Bayer verwijst (producties 23 en 51 van Bayer), volgt dat het niet onmogelijk is om hoog affiene TNF• antilichamen te maken met de hydridoma techniek, moet in het licht van het voorgaande worden aangenomen dat dit op de prioriteitsdatum op zijn minst een onevenredige inspanning van de vakman vergde. Hetzelfde geldt voor de door Bayer aangehaalde publicaties van Sioud e.a. en Barbuto over de productie van neutraliserende antilichamen (producties 29 en 49 van Bayer).

6.8. Al de genoemde publicaties gaan er van uit dat het niet onmogelijk is dat een B-cel een antilichaam produceert dat hoogaffien is voor TNF•. Bijvoorbeeld Roitt zegt hierover (paragraaf 24): The human immune system is capable of generating a huge variety of Bcells, and therefore antibodies with an equally virtually unlimited variety in antigen-binding characteristics, resulting in an enormous variety of antibody specificities and affinities.

Hierin ligt besloten zo begrijpt de rechtbank, dat er ook een kans is dat zich een hoogaffien antilichaam ontwikkelt. Waar Roitt echter niet op in gaat is het mechanisme, hierboven beschreven onder 4.41 - 4.44, of door de TKB in zijn beslissing van 2 december 2009 onder paragraaf 30 (geciteerd onder 5.8), waarbij het hoogaffiene antilichaam zich richt tegen TNF• dat wil zeggen tegen lichaamseigen materiaal. Naar de kern stelt Roitt dan ook niet meer dan dat niet is uit te sluiten dat zich in de hooiberg een speld ontwikkelt – in welk geval het zoeken naar die speld een undue burden zou zijn – en sluit Roitt vervolgens de ogen voor het gegeven dat die speld als gevolg van negatieve terugkoppeling geen lang leven beschoren zal zijn, hetgeen leidt tot een onmogelijkheid de speld te vinden.

6.9. Dit brengt de rechtbank tot het oordeel dat het Octrooi niet nawerkbaar is omdat er sprake is van een te brede conclusie. Bayer claimt meer, te weten kort gezegd ook hoogaffiene antilichamen, dan zij zelf technisch gezien mogelijk heeft gemaakt.

6.10. De rechtbank merkt op dat haar oordeel afwijkt van het oordeel van de TKB neergelegd in haar beslissing van 2 december 2009. Het afwijkende oordeel volgt echter niet uit een verschil van inzicht met betrekking tot de niet-nawerkbaarheid van hoge affiene TNF• antilichamen, maar uit een verschil inzicht over de uitleg van conclusie 1 in de huidige vorm. De TKB heeft de nawerkbaarheid in zijn beoordeling betrokken en heeft ten aanzien van de oorspronkelijke conclusie geoordeeld dat er sprake is van niet-nawerkbaarheid (hierboven 5.9). De TKB beoordeelt vervolgens het vierde hulpverzoek met de huidige tekst van conclusie 1. Opposanten stellen dat deze nog steeds te ruim is omdat deze ook hoogaffiene antilichamen omvat.

6.11. De TKB ziet aanleiding de opposanten met het bewijs van hun stelling te belasten. Naar oordeel van de TKB slagen zij daarin niet. Volgens de TKB hebben zij niet bewezen dat een hoogaffien antilichaam tevens een door LPS teweeggebrachte TNF• afscheiding door humane monocyt cellen remt. De TKB trekt daaruit de conclusie dat de conclusies volgens het vierde hulpverzoek niet zien op hoogaffiene antilichamen (overweging 87, geciteerd onder 5.10). Met die beperking is er geen sprake van niet nawerkbaarheid en kan de TKB aansluitend daarop oordelen dat er sprake is van inventiviteit.

6.12. In deze zaak betwist een van de opposanten, Abbott, andermaal de nawerkbaarheid van het Octrooi. Deze rechtbank is bevoegd dat argument in volle omvang te beoordelen. Deze rechtbank dient daartoe ook een eigen oordeel te vormen omtrent de breedte van de claim.

6.13. De te beoordelen conclusie 1 betreft a priori alle soorten van humane monoklonale antilichamen, ongeacht hun structurele kenmerken, die zich binden aan humaan TNF•, met enerzijds de beperking dat ze deel uitmaken van een farmaceutische samenstelling en anderzijds de beperking zij een remmende werking hebben op een door LPS teweeggebrachte TNF• afscheiding door humane monocyt cellen. Zonder meer is niet in te zien waarom hoogaffiene antilichamen daaronder niet meer zijn begrepen.

6.14. Daar komt bij dat Bayer conclusie 1 inroept tegen het Humira product van Abbott, wat volgens Bayer is een farmaceutische samenstelling omvattende een hoogaffien humaan monoklonaal antilichaam dat door LPS teweeggebrachte TNF• afscheiding door humane monocyt cellen remt. Hierin ligt besloten dat ook Bayer, anders dan de TKB bij de beoordeling de van conclusie 1, tot uitgangspunt neemt dat conclusie 1 ziet op (ook) hoog affiene antilichamen. In het kader van de geldigheid wordt dat door Abbott niet weersproken.³

6.15. De rechtbank is mitsdien van oordeel dat de te beoordelen eerste conclusie, niet anders dan de oorspronkelijke eerste conclusie, mede ziet op hoogaffiene antilichamen.

6.16. Beide partijen hebben in deze procedure in verband met de nawerkbaarheid een beroep gedaan op Case Law van de EPO en op beslissingen van deze rechtbank (onder meer Rb Den Haag, 19 mei 2010, Novozymes – DSM). Anders dan partijen stellen ziet geen van de genoemde beslissingen een op een op de nawerkbaarheidsproblematiek welke in deze zaak aan de orde is. Van al de genoemde beslissingen bespreekt de rechtbank als instructief de TKB beslissing T 1063/06 van 3

³ In het kader van de inbreuk doet Abbott dat wel. Onder verwijzing naar de beslissing van de TKB van 12 december 2009 betreft zij subsidiair de stelling dat uit de verleningsgeschiedenis blijkt dat het Octrooi niet ziet op hoogaffiene antilichamen. Zij koppelt hieraan het verwijt jegens Bayer dat zij zich opstelt als de in het octrooirecht welbekende angorakat die zich klein maakt in de verleningsfase en zich weer tot de volle breedte van de conclusie opblaast in een inbreukactie. **>> Als het gaat om octrooien**

februari 2009, gegeven op 3 maart 2010. Aanvrager/Appellant in deze zaak is weliswaar een Bayer entiteit maar zaak T 1063/06 ziet op een geheel ander octrooi dan EP 948. Hoewel in deze beslissing ook de nawerkbaarheid aan de orde komt is deze beslissing naar oordeel van de rechtbank met name instructief omdat de TKB aangeeft dat onder de omstandigheden van die zaak de aanvrager er niet mee kan volstaan zijn uitvinding te omschrijven met enkel de functionele eigenschappen daarvan.

6.17. De onderzoeksafdeling was van oordeel dat de eerste conclusie niet nawerkbaar was. Deze conclusie luidt:

1. Use of compounds, which are also capable of stimulating the soluble guanylate cyclase independently of the heme group in the enzyme, to manufacture medicaments for the treatment of cardiovascular disorders such as angina pectoris, ischemia and cardiac insufficiency.

Het gaat hier om wat de TKB omschrijft als een "reach-through" claim, i.e. a claim which is also directed to future inventions based on the one now being disclosed. Een dergelijke claim wordt ook wel aangeduid als een free beer claim of een wensconclusie.

6.18. De appellant stelt that a formulation of a claim in which the compounds to be used are defined in purely functional terms was allowable. De TKB overweegt:

3.2 Since however patent protection is limited to applicant's actual contribution to the art, i.e. their actual invention, it is both reasonable and indeed imperative to limit the claims' subject-matter to the invention actually disclosed in the application, which at least does not include the use of chemical compounds not yet structurally defined on its priority date and to be found only in the future using the new kind of research tool set out in the description. This follows from the principle that inventions for which patents are granted under the European Patent Convention must make a contribution to the state of the art, i.e. provide a technical solution to a problem arising from the state of the art. Patent protection

under the EPC is not designed for the purpose of reserving an unexplored field of research for a particular applicant, but to protect factual results of successful research as a reward for making concrete technical results available to the public.

3.3 (...)

But the claims as filed are directed neither to the screening method for detecting the chemical compounds nor to any other research tool per se for detecting that they possess the desired capability, but merely to the use of chemical substances. The appellant's objection therefore fails to address the actual subject-matter of the claims on file.

And the "circumvention by third parties" referred to relates rather to future inventions which are by definition not yet disclosed in the application in suit and therefore not part of its actual contribution to the state of the art. The inventor is entitled only to the protection of its actual contribution. Therefore, the appellant's argument must fail.

4. The board therefore concludes that in the present case it is indeed reasonable to require the appellant-applicant to replace the chemical compounds' functional definition with the invention actually disclosed in its application, i.e. to limit itself to its actual contribution to the state of the art.

6.19. In T1036/06 ging het om een stofconclusie waarbij de stof was gedefinieerd aan de hand van zijn vermogen te binden aan oplosbaar guanulate cyclase onafhankelijk van de heme groep in dat enzym. Naar oordeel van de TKB zag de conclusie met deze functionele omschrijving op alle chemische stoffen met vorenbedoeld vermogen:

5.1. (...) it thus covers a priori every conceivable chemical compound of whatever structure, including every conceivable organochemical family in organic chemistry.

(...)

6.20. Wat betreft de nawerkbaarheid overweegt de TKB onder meer:

5.3 Moreover, the fact that claim 1 is formulated as a "reach-through

claim" would cast doubt on the sufficiency of the invention's disclosure throughout the entire area claimed, since this open-ended formulation, as stated above in point 2, is also directed to future inventions based on the present one, i.e. inventions not yet made by the priority date of the application in suit.

en concludeert:

6. For these reasons, the board concludes that, since the chemical compounds to be used are characterised in functional terms only, the skilled person cannot carry out the claimed invention within the entire scope claimed without undue burden, so the requirements of Article 83 EPC are not met.

6.21. Deze beslissing leert dat een uitvinding onder omstandigheden wel in functionele termen mag worden omschreven, maar dit moet worden nagelaten indien dit niet noodzakelijk is en niet in overeenstemming is met de vernieuwing welke de uitvinding inhoudt. Het belang van derden is hierbij een gezichtspunt. In alle gevallen brengt het vereiste van nawerkbaarheid met zich dat de uitvinding over de hele breedte van de conclusie zonder undue burden moet kunnen worden nagewerkt. De rechtbank merkt op dat dit laatste zeker niet het geval is indien de techniek om de uitvinding over de hele breedte na te werken op de prioriteitsdatum nog niet beschikbaar is.

6.22. Tegen de achtergrond van deze beslissing T 1063/06 ziet de rechtbank dan ook geen aanleiding haar oordeel onder 6.9 te heroverwegen. Daar zou eerst aanleiding toe zijn indien Bayer de conclusies verder zou beperken, des dat hoog affiene antilichamen er niet meer onder vallen.

6.23. Anders dan Bayer stelt is de uitvinding in de huidige claims onvoldoende afgebakend omdat deze naar oordeel van de rechtbank nog steeds, a priori, alle soorten van antilichamen (thans met de twee toegevoegde functionele beperkingen) omvatten. Er is dus sprake van een

te brede claim op gronden welke vergelijkbaar zijn met de gronden aangevoerd in T 1063/06. Van een totaal ander geval, zoals Bayer stelt bij pleidooi, randnummer 106, is geen sprake.

6.24. In deze procedure heeft Bayer een set "(subsidiar) gewijzigde conclusies", althans een wijziging van conclusie 1 in geding gebracht. De voorgestelde wijziging is de volgende (toevoegingen onderstreept):

1. A pharmaceutical composition containing a human monoclonal antibody that binds to soluble human tumor necrosis factor alpha, binds to human tumor necrosis factor alpha on human cell surfaces, and is capable of inhibiting LPS-induced human tumor necrosis factor alpha secretion by human monocyte cells.

6.25. Bayer heeft dit hulpverzoek ingediend in het kader van haar verweer tegen de nieuwheidsaanval van Abbott. De rechtbank komt daar niet aan toe en daarmee ook niet aan een subsidiair hulpverzoek. Overigens kan het hulpverzoek in het kader van de nawerkbaarheid Bayer ook niet baten, omdat zonder meer niet is in te zien dat door de nader beperkingen de hoogaffiene antilichamen van de beschermingsomvang zijn uitgesloten.

6.26. Zoals onder 6.9 is verwoord, slaagt het door Abbott gevoerde niet-nawerkbaarheidsargument. De overige in conventie en in reconventie gevoerde verweren kan de rechtbank dan onbesproken laten. De vorderingen in conventie dienen te worden afgewezen, de vordering in reconventie zal worden toegewezen met dien verstande dat de vernietiging zich beperkt tot Nederland.

6.27. Wat betreft de proceskosten zijn partijen overeengekomen dat deze dienen te worden gesteld op het bedrag van € 600.000 door de in het ongelijk gesteld partij te betalen aan de wederpartij. In deze procedure is Bayer aan te merken als de in het ongelijk gestelde partij en zal zij tot betaling van voornoemd bedrag worden veroordeeld. Aangezien in

conventie en reconventie afzonderlijk dient te worden beslist met betrekking tot de proceskosten zal de rechtbank de helft van € 600.000 toerekenen aan de conventie en de andere helft aan de reconventie, nu partijen geen andere verdeelsleutel hebben voorgesteld.

7. De beslissing

De rechtbank:

in conventie

wijst de vorderingen af;

veroordeelt Bayer in de kosten van de procedure, tot op heden aan de zijde van Abbott begroot op € 300.000;

verklaart dit vonnis wat de proceskostenveroordeling betreft uitvoerbaar bij voorraad;

in reconventie

vernietigt het Europees Octrooi EP 0 614 984 voor zover verleend voor Nederland;

veroordeelt Bayer in de kosten van de procedure, tot op heden aan de zijde van Abbott begroot op € 300.000;

verklaart dit vonnis wat de proceskostenveroordeling betreft uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door mr. Chr.A.J.F.M. Hensen, mr. drs. P.H. Blok en mr. ir. J.H.F. de Vries en in het openbaar uitgesproken op 20 oktober 2010, in het bijzijn van de griffier.

BIE 2011, nr. 3
Vonnis Rechtbank 's Gravenhage
20 oktober 2010
CEVA/BEAPHAR NL

Uitleg van een conclusie in de context van de beschrijving met betrekking tot een omissie en een kennelijke vergissing. Dergelijke uitleg maakt niet dat sprake is van ontoelaatbare uitbreiding van beschermingsomvang in de zin van artikel 123 lid 3 EOV, in de Rijsoctrooiwet 1995 neergelegd in artikel 75 lid 1 onder d. Het gaat immers niet om een wijziging van een kenmerk uit de conclusie van het octrooi, maar om *uitleg* van een kenmerk uit die conclusie.

Toegevoegde materie. Bij de beoordeling of sprake is van toegevoegde materie is niet doorslaggevend of de betrokken term in de oorspronkelijke aanvraag letterlijk is terug te vinden, maar of de gemiddelde vakman het bedoelde begrip direct en ondubbelzinnig uit de oorspronkelijke aanvraag als geheel zou afleiden.

[volledige tekst]

[terug naar nieuwsbrief](#)

BIE 2011, nr. 3

Vonnis RECHTBANK 'S-GRAVENHAGE

20 oktober 2010

inzake

1. de rechtspersoon naar vreemd recht

INSTITUT DE RECHERCHE EN SÉMI OCHI MI E ET ÉTHOLOGIE
APPLIQUÉE,

gevestigd te Saint Saturnin d'Apt, Frankrijk,

en

2. de rechtspersoon naar vreemd recht

CEVA SANTÉ ANIMALE S.A.,

gevestigd te Libourne, Frankrijk,

eisers in conventie, verweerders in reconventie,

advocaat: mr. P.J.M. von Schmidt auf Altenstadt te 's-Gravenhage,

tegen

1. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

BEAPHAR B.V.,

gevestigd te Raalte,

en

2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

BEAPHAR NEDERLAND B.V.,

gevestigd te Hedel,

en

3. de rechtspersoon naar vreemd recht

SERGEANT'S INC.,

gevestigd te Omaha, Nebraska, Verenigde Staten van Amerika,

gedaagden in conventie, eiseressen in reconventie,

advocaat: mr. Ch.E.F.M. Gielen te Amsterdam.

>> Als het gaat om octrooien

Eisers in conventie, verweerders in reconventie zullen hierna respectievelijk worden aangeduid als het Institut en Ceva Santé Animale en gezamenlijk als Ceva. Gedaagden in conventie, eiseressen in reconventie zullen hierna gezamenlijk Beaphar worden genoemd, gedaagden in conventie, eiseressen in reconventie sub 1 en 2 gezamenlijk Beaphar NL en gedaagde in conventie, eiseres in reconventie sub 3 Sergeant's. De zaak is voor Ceva behandeld door mrs. R.E. Ebbink, R. Hermans en M.A.R. Vermunt, advocaten te Amsterdam. Voor Beaphar is de zaak behandeld door mr. Gielen voornoemd en mr. R.W.H. Stevens, eveneens advocaten te Amsterdam.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- de beschikkingen van de voorzieningenrechter van deze rechtbank d.d. 18 en 21 december 2009 houdende verlof om te dagvaarden volgens het versneld regime in octrooizaken;
- de exploitatie van dagvaarding van 28 december 2009;
- de producties bij dagvaarding, 1 t/m 15;
- de conclusie van antwoord in conventie tevens van eis in reconventie d.d. 7 april 2010, met producties 1 t/m 14;
- de conclusie van antwoord in reconventie d.d. 26 mei 2010, met productie 16;
- de akte houdende aanvullende productie, ingestuurd bij brief d.d. 6 augustus 2010 met productie 15 (met 32 bijlagen) zijdens Beaphar;
- de akte houdende overlegging aanvullende producties, met producties 17 t/m 25, ingestuurd bij brief met toelichting d.d. 20 augustus 2010, zijdens Ceva;
- de akte houdende aanvullende productie, met productie 16 (houdende een kostenoverzicht) ingestuurd bij brief van 19 augustus 2010 zijdens Beaphar;
- het op 1 september 2010 toegezonden kostenoverzicht zijdens Ceva;
- de brief van 2 september 2010 zijdens Beaphar houdende een bijgewerkt kostenoverzicht zijdens Beaphar;

>> Als het gaat om octrooien

- de pleitnotities van mrs. Ebbink en Vermunt;
- de pleitnotities van mrs. Gielen en Stevens, waarin doorgehaald nrs 1 t/m 10 en nr 44 en waaruit pagina's 22 en 23 (met nrs. 93 t/m 102) ontbreken.

1.2. Ten slotte is vonnis bepaald op heden.

2. De feiten

2.1. Het Instituut is een onderzoeks- en ontwikkelingsinstituut, dat zich met name bezighoudt met onderzoek ter zake van de chemische communicatie die plaatsvindt in de dieren- en mensenwereld.

2.2. Ceva Santé Animale is een veterinaire farmaceutisch laboratorium dat zich bezighoudt met alle aspecten van dieren-gezondheid, waaronder zowel het ontwikkelen van producten als de wereldwijde verkoop ervan.

2.3. Beaphar NL ontwikkelt, vervaardigt en verkoopt farmaceutische producten, gezondheidsproducten en voedingsproducten voor huisdieren.

2.4. Sergeant's is een fabrikant en distributeur van producten voor huisdieren.

2.5. Het Instituut is houder van het Europese octrooi 1 047 415 voor 'Pig appeasing pheromones to decrease stress, anxiety and aggressiveness' (hierna 'EP 415' of 'het octrooi'). Het octrooi is verleend op een aanvraag gedateerd 21 januari 1999, met als prioriteitsdatum 21 januari 1998. Het octrooi is van kracht in Nederland. Het Instituut heeft aan Ceva Santé Animale een exclusieve licentie onder het octrooi verstrekt.

2.6. Conclusie 1 van EP 415 luidt in de oorspronkelijke Engelse taal als volgt:

A composition for the treatment of stress, anxiety and/or aggressive

behavior in a mammal, obtainable from a secretion derived from the skin around mammalian gland, said secretion containing, as a main active ingredient, a mixture of at least the three fatty acids palmitic acid, linoleic acid and oleic acid or derivatives thereof.

2.7. De ingeschreven Nederlandse vertaling van conclusie 1 luidt als volgt:

Samenstelling voor de behandeling van stress, angst en/of agressief gedrag bij een zoogdier, verkrijgbaar uit een afscheiding gewonnen uit de huid rond de borstklier, waarbij de afscheiding als een actief hoofdbestanddeel een mengsel van ten minste de drie vetzuren palmitinezuur, linolzuur en oliezuur, of derivaten daarvan omvat.

2.8. De beschrijving van EP 415 bevat onder het kopje 'Field of the Invention' de passage:

[0001] The present invention relates to a composition comprising a mixture of fatty acids or derivatives thereof derived from secretions of mammalian mammary glands. This composition can be utilized to decrease stress, anxiety and aggressiveness in mammals.

en voorts onder het kopje 'Background and Prior Art' de navolgende passages:

(...)

[0010] Because of the varied forms and effects of aggression associated with stress and especially anxiety related problems, clinical experts have sought to cure or prevent these problems by treatment with psychotropic or neuroleptic drugs. (...).

(...)

[0013] However, no one knows the long-term effects of these drugs when humans consume meat taken from animals that have been given the various drugs. In fact, in many cases, the administration of neuroleptic drugs in the feeds to fatten animals does not directly improve production and have adverse effects such as slower weight increase, a decline in milk production in dairy cows and a decline in laying eggs in the case of poultry. In some cases delayed sexual maturity has also been observed.

Dantzer, supra.

>> Als het gaat om octrooien

[0014] By definition, pheromones are substances released by the body that cause a predictable reaction by another individual of the same species.

(...)

[0018] Maternal odors are known to have an attractive effect on piglets and play an important role in maternal-neonatal behavior in pigs. Piglets are known to ingest maternal feces and are attracted to this substance. Tesch and McGlone (J. Anim. Sci. 68, pgs 3563-357 (1990). Thus olfactory communication between the sow and her litter occurs through the production of attractive substances.

[0019] Due to this maternal attraction, when piglets are separated from their mothers, stress-related behavior often results which leads to increase in fighting, and stress-related weight loss.

[0020] This phenomenon is also observed in other mammals such as humans, when an infant is separated from its mother leading to anxiety in the child.

[0021] Thus, to treat stress and stress-related symptoms without using the various tranquilizing drugs in mammals has not yet been achieved.

[0022] Thus, it is an object of the present invention to provide an alternative treatment for stress and anxiety in mammals.

2.9. Onder het kopje 'Summary of the present invention' zijn in de beschrijving van het octrooi onder meer de volgende paragrafen opgenomen:

[0029] In one of the composition aspects, the present invention provides a composition comprising pheromonal secretions obtained from the skin around mammalian mammary glands.

[0030] In another composition aspect the present invention provides a basic pheromonal composition comprising palmitic acid, oleic acid, linoleic acid and derivatives thereof which composition has an appeasing effect in all mammals.

2.10. Onder het kopje 'Detailed description of the preferred embodiments' zijn onder meer de navolgende paragrafen opgenomen in de beschrijving van EP 415:

>> Als het gaat om octrooien

[0042] As used herein, the word "mammal" encompasses any group of vertebrates the females of which have milksecreting glands, including man. Examples of mammals include, but are not limited to, cats, humans, dogs, pigs, rats, cattle, horses, apes, chimpanzees and the like.

(...)

[0052] By "basic pheromonal composition" is meant a pheromonal composition that can be used cross-species in all mammals and comprises as a main active ingredient at least three fatty acids.

[0053] By "enhancer composition" is meant an active pheromonal composition that is species-specific in mammals and which can be used to enhance or act synergistically with the basic pheromonal composition to increase the effectiveness in specific species of the "basic composition."

(...)

[0056] More specifically, the basic composition of the present invention comprises a mixture of at least three fatty acids; namely palmitic acid, linoleic acid and oleic acid, which represent between about 65% to 95% (w%/w%) of the total composition, the remaining ingredients being nontoxic filler compounds, such as fatty acids, alcohols, amines, squalene and glycerol. More particularly, caproic acid, azelaic acid, propionic acid, geraniol, octadecatrianol, hexacosanol, trimethylamine and methylamine.

(...)

[0059] This basic composition has been found to have an appeasing effect in all mammalian species and can be used to relieve stress, anxiety, reduce aggressive behavior and the like, as set forth above.

[0060] For this basic pheromonal composition, it is preferable to use between about 18% to 31.2% (w%/w%) palmitic acid, about 34.3% to 47.2% (w%/w%) linoleic acid and about 28.7% to 42.8% (w%/w%) oleic acid; more preferably, between about 18% to 31.2% (w%/w%) palmitic acid, about 34.3% to 47.2% (w%/w%) linoleic acid, 8.7% to 16% palmitoleic acid and about 15.7% to 30.7% (w%/w%) oleic acid.

[0061] The basic pheromonal composition can be diluted in various solutions, as set forth below and can also be used in various forms.

[0062] An enhancer composition containing between 5% to 35%

(w%/w%) can also be added to the basic pheromonal composition, if desired. This enhancer composition comprises volatile organic compounds and mixtures thereof. This enhancer composition may be species-specific in nature and may vary according to the mammalian species selected for use of the present invention.

(...)

[0065] This composition may be in the form of a solution, aerosol spray, gel, slow release matrix, shampoo, micro-encapsulation product and the like.

[0066] The concentration of the above-mentioned fatty acids may vary depending upon the final form of use. However, the concentrations of the specific fatty acids that may be utilized and their concentration may be ascertained and tested according to the methods set forth in the present invention.

(...)

[0079] Fatty acids are commercially available from various chemical companies in solid form. However, since it is difficult to solubilize fatty acids, the fatty acid is generally added to the solvent under constant agitation and at a temperature of between about 37°C to about 38°C, more preferably about 37.5°C.

(...)

[0082] The above-described compositions were discovered after detailed analysis of the chemical composition of secretions surrounding the mammary glands of sows that were either pregnant or suckling.

2.11. Beaphar NL verhandelt onder het merk Beaphar anti-stress halsbanden voor honden en katten (hierna: Beaphar producten). Zij betreft deze Beaphar producten bij Sergeant's. Op de verpakking van de Beaphar producten is onder 'Inhoud' resp. 'Contenu' vermeld: 6% feromonen resp. 6% phéromones. Op de verpakking van de anti-stress halsbanden voor honden en katten die Sergeant's in de Verenigde Staten op de markt brengt is onder 'Composition' vermeld: Pheromones 6%, Inert ingredients 94%.

2.12. Ceva heeft de Beaphar producten laten analyseren door het Centre National de la Recherche Scientifique Service Central d'Analyse. Uit het analyserapport (hierna : SCArapport) blijkt dat de Beaphar producten onder meer de navolgende stoffen bevatten :

	Kattenhalsband	Hondenhalsband
Palmitinezuur	0,1%	0,08%
Oliezuur	0,96%	1,19%
Linolzuur	0,79%	1,11%
PalmitineAlcohol (Hexadecanol-1)	62,57%	51,17%
Squaleen	27,07%	29,89% ¹

Bij de berekening van deze percentages is de elastomeer waarvan de halsband zelf gemaakt is (die ongeveer 70,3% van de samenstelling uitmaakt) buiten beschouwing gebleven. Genoemde percentages hebben betrekking op de 29,7% van het overige materiaal van de halsband.

2.13. Feromonen zijn natuurlijke biochemische verbindingen die zoogdieren afscheiden. Feromonen leiden tot een reactie bij een zoogdier van dezelfde soort. Feromonen worden door verschillende klieren afgescheiden.

2.14. De publicatie "<<Pheromones>> and behaviour of rodents and primates" van Paul F. Brain et al. (Boll. Zool., 1987, 4: 279-288) (hierna aangeduid als 'Brain') bevat de navolgende definitie van een feromoon: The currently accepted scientific definition of a pheromone is a "chemical or mixture of chemicals that is/are released into the environment by an organism and that causes a specific behavioural or physiological reaction in a receiving organism of the same species".

Onder het kopje Roles of pheromones in mammals is de navolgende passage opgenomen:

Mammalian odours may be disseminated by several different mechanisms, e.g., by the breath, faeces, urine, or from the body surface

¹ In de Engelse vertaling van het rapport staat (kennelijk per abuis) 28,89% >> Als het gaat om octrooien

and can alter the behavior of other individuals of the same or related species in a variety of ways.

2.15. In de schriftelijke verklaring van Professor John J. McGlone, partijdeskundige aan de zijde van Beaphar (hierna aangeduid als 'McGlone'), is onder meer het navolgende opgenomen:

As part of the definition of a pheromone, the pheromone must be a molecule or a small number of molecules that are species specific. If pheromones operated across species, it would be confusing to wild animals and not consistent with evolutionary biology. No two species have been shown to have an identical pheromone.

2.16. De publicatie van A. Aumaitre et al., getiteld "Nutritional Importance of Colostrum in the Piglet", (9(2) Ann. Rech. Vét. 181, 181-192 (1978)) (hierna aangeduid als 'Aumaitre') bevat onder paragraaf 1.3 op p. 183/184 de navolgende passage:

Finally, early colostrum rearing is important in piglets as well as in all young babies because some retardation in growth and development results from the frequent infections, which can result in temporarily poor nutritional status, and conversely it is well known that malnutrition lowers the resistance to the stress of infection. An attempt is made (figure 1) to summarize the numerous factors explaining or directly governing the survival rate of the newborn piglets. In this paper most of the attention will be paid to the importance of the early nutrition of the piglet through colostrum consumption.

In tabel 3 wordt een verband gelegd tussen het dieet van de zwangere zeug en de hoeveelheid vetzuren in haar colostrum:

Table 3.—Fatty acids content in the fat of colostrum and milk of the sow (% of total f.a.): Influence of late pregnancy diet.

Fatty acids	COLOSTRUM ^(a)		MILK ^(b)
	Mother's diet		Mother's diet
	Cereals	Maize oil	Cereals
* Palmitoleic C16:1	6.4	4.8	12.0
* Palmitic C16	24.7	20.9	28.4
* Oleic C18:1	28.4	30.7	37.6
Linoleic C18:2	22.8	35.5	13.5

(a) Seerley *et al.*, 1974.

(b) Friend, 1974.

* Most important acids for energy metabolism in the newborn piglet (SEERLEY and POOLE, 1974).

In paragraaf 2.2 op p. 185 wordt daarover opgemerkt:

The energetic content of colostrum may be increased by the addition of fat (maize oil) to the maternal diet during the whole (Salmon-Legagneur, 1965) or merely the late stages of pregnancy (Seerley *et al.*, 1974, Table 3).

These authors reported, after such a supplementation, an improvement of the survival rate of piglets, related to the increase in the fat content, mainly to the content of oleic and linoleic acids in colostrum. These fatty acids were reported to be after palmitoleic acid the most efficiently utilized by the neonatal pig (Seerley and Poole,

De Summary bevat op p. 190 de navolgende passage:

It provides the majority of the energy required by the young animal. A high proportion of some fatty acids, mostly oleic and linoleic acids, are used preferentially as sources of energy. Other components, including enzymes of the mammary cells, were found, but their particular rôle has not been explained. Colostrum contains in addition numerous vitamins (vitamins A and E) and some particular trace elements (iodine and selenium), and their transfer from the maternal diet to the young is particularly efficient by colostrum suckling. The nutritional rôle of these nutrients is important and their levels could affect the survival rate of the piglets.

2.17. Amerikaans octrooi 5709863 (hierna: 'US 863') is verleend op 20 januari 1998 (1 dag voor de ingeroepen prioriteitsdatum van het octrooi) en bevat de volgende passages:

The present invention relates to a composition containing an emulsion comprising a mixture of fatty acids or derivatives thereof and a compound of vegetal origin that has an attractive effect on cats. This composition can be utilized in a process for preventing cats from urinating a marked spot or to prevent anxiety in cats or to familiarize cats placed in a new environment.

(kolom 1, r. 5-11)

>> Als het gaat om octrooien

Furthermore, the facial pheromones of cats can also be utilized to familiarize cats placed in a new environment or to prevent anxiety in cats, after for example, surgical proceedings.

(kolom 3, r. 12-15)

2.18. De Merck Index (2006) vermeldt over het gebruik van squaleen het navolgende:

USE: Bactericide; intermediate in manuf of pharmaceuticals, organic coloring materials, rubber chemicals, aromatics and surface active agents.

2.19. Sergeant's heeft onder nummer WO2009/134958 een internationale octrooiaanvraag ingediend voor een "Dog pheromone formulation and delivery system". De daarin geclaimde feromoonstelling wordt daarin aangeduid als 'Pheromone H' of 'DAPH'.

3. De vorderingen in conventie en in reconventie

3.1. Ceva vordert in conventie een verklaring voor recht dat Beaphar inbreuk maakt op EP 415, een inbreukverbod, schadevergoeding dan wel winstafdracht, opgave van gegevens (afnemers in Nederland, hoeveelheden en prijzen van verhandelde inbreukmakende producten en de daarmee gemaakte winst) en een recall bevel, alles op straffe van een dwangsom en met veroordeling van Beaphar in de volledige proceskosten op de voet van art.1019h Rv. Voor het geval de hoofdzaak vertraging zou oplopen vordert Ceva tevens een provisioneel inbreukverbod versterkt met een dwangsom.

3.2. Beaphar vordert in reconventie vernietiging van het Nederlandse deel van EP 415, daartoe aanvoerend dat conclusie 1 van het octrooi niet nieuw is, geen uitvindingshoogte bezit en ongeoorloofde materie bevat.

3.3. Partijen voeren over en weer verweer, hetgeen hierna voor zover relevant aan de orde zal komen.

>> Als het gaat om octrooien

4. De beoordeling

Hoewel de reconventionele vordering door Beaphar onvoorwaardelijk is ingesteld en het om die reden voor de hand zou hebben gelegen eerst de reconventionele vordering te behandelen, ziet de rechtbank niettemin aanleiding eerst in te gaan op de vorderingen in conventie.

in conventie

uitleg conclusie 1

4.1. Ceva beroept zich in deze procedure uitsluitend op conclusie 1 van EP 415. Zij stelt dat deze conclusie een omissie bevat omdat 'mammary' is weggefallen tussen 'mammalian' en 'gland'. Voorts zou sprake zijn van een kennelijke vergissing omdat na 'said' niet 'secretion' zou moeten volgen, maar 'composition'. Conclusie 1 van het octrooi zou daarom als volgt moeten worden gelezen:

A composition for the treatment of stress, anxiety and/or aggressive behavior in a mammal, obtainable from a secretion derived from the skin around the mammalian mammary gland, said composition containing as a main active ingredient a mixture of at least the three fatty acids palmitic acid, linoleic acid and oleic acid or derivatives thereof.

Deze fouten zijn gemaakt tijdens de verleningsprocedure, toen conclusie 1 en de daaraan gelijklopende paragraaf 33 werden toegevoegd. Voor de gemiddelde vakman is onmiddellijk duidelijk dat sprake is van een omissie respectievelijk kennelijke vergissing, aldus Ceva.

4.2. Beaphar heeft een en ander bestreden. Zij stelt zich op het standpunt dat de gemiddelde vakman geen reden heeft om aan te nemen dat conclusie 1 zou zien op de borstklier van een zoogdier en evenmin dat van een kennelijke vergissing sprake zou zijn. De gemiddelde vakman zal conclusie 1 daarom lezen conform de letterlijke tekst, namelijk dat het gaat om afscheiding verkregen uit een klier van een zoogdier.

>> Als het gaat om octrooien

4.3. De rechtbank stelt voorop dat de beschermingsomvang van een in Nederland geldend (deel van een Europees) octrooi wordt bepaald door de conclusies in de context van de beschrijving en de tekeningen op de wijze zoals artikel 69 Europees Octrooiverdrag en het bijbehorende protocol dat aangeeft.

4.4. In paragraaf 1 van de beschrijving van het octrooi onder het kopje 'Field of the invention' leest de gemiddelde vakman dat de uitvinding betrekking heeft op een composition comprising a mixture of fatty acids or derivatives thereof derived from secretions of mammalian mammary glands. In paragraaf 82 wordt beschreven dat de abovedescribed compositions were discovered after detailed analysis of the chemical composition of secretions surrounding the mammary glands of sows that were either pregnant or suckling (onderstrepingen toegevoegd – Rb). Overall in de beschrijving wordt gesproken van borstklieren (mammalian mammary glands; paragrafen 29, 36-40, voorbeeld 1 en paragraaf 82) en ook de definitie van zoogdier in paragraaf 42 verwijst ernaar. Alleen in de aan conclusie 1 (vrijwel) gelijklopende paragraaf 33 wordt meer algemeen gesproken van mammalian glands. Naar het oordeel van de rechtbank volgt uit de beschrijving – waar in paragrafen 29-33 allemaal alternatieve 'composition aspects' worden beschreven en in paragrafen 34-40 verschillende uitvoeringsvormen – dat daarmee geen andere samenstelling wordt bedoeld. Dat geldt in het bijzonder in het licht van paragraaf 82 dat ziet op (alle) 'bovenomschreven' samenstellingen – dus ook die van paragraaf 33. Derhalve zou de gemiddelde vakman² ervan uitgaan dat met mammalian glands in conclusie 1 van het octrooi mammalian mammary glands wordt bedoeld.

4.5. Dat er in conclusie 1 in plaats van 'said secretion' eigenlijk 'said composition' had moeten staan is naar het oordeel van de rechtbank voor de gemiddelde vakman evident. Als werkelijk 'secretion' bedoeld zou zijn, dan zou de samenstelling beperkt zijn tot in die afscheiding aanwezige stoffen. Uit de beschrijving begrijpt de gemiddelde vakman echter

² Zie daaromtrent 4.23 hierna

dat de samenstelling ten minste een mengsel van drie vetzuren verkrijgbaar uit die afscheiding bevat, maar daarnaast ook nog andere stoffen – al dan niet tevens verkrijgbaar uit die afscheiding, bijvoorbeeld andere vetzuren, oplosmiddelen en excipiënten – mag bevatten. Dat blijkt bijvoorbeeld uit paragrafen 29 en 30 van de beschrijving, waarin onder meer wordt gesproken van een composition comprising pheromonal secretions en uit paragraaf 62 waarin de mogelijkheid een enhancer composition aan de samenstelling toe te voegen wordt vermeld.

geen strijd met artikel 123 lid 3 EOV/artikel 75 lid 1 onder d ROW

4.6. Anders dan Beaphar betoogt maakt de hiervoor in 4.4 en 4.5 gegeven uitleg van conclusie 1 niet dat sprake is van ontoelaatbare uitbreiding van beschermingsomvang in de zin van artikel 123 lid 3 EOV, in de Rijsoctrooiwet 1995 neergelegd in artikel 75 lid 1 onder d. Het gaat hier immers niet om een wijziging van een kenmerk uit conclusie 1 van het octrooi, maar om uitleg van een kenmerk uit die conclusie, waarvan overigens ook niet kan worden aangenomen dat die thans anders zou zijn dan tijdens de verlening.

inbreuk?

4.7. Beaphar bestrijdt dat haar producten inbreuk maken op conclusie 1 van het octrooi, onder meer omdat niet voldaan is aan het deelkenmerk 'obtainable from a secretion derived from the skin around mammalian gland'. Beaphar stelt zich op het standpunt dat dit deelkenmerk vereist dat de samenstelling geheel uit de afscheiding moet kunnen worden verkregen, althans – als de lezing van Ceva zou worden gevolgd – het als actieve hoofdbestanddeel daarin aanwezige mengsel van de drie vetzuren, daadwerkelijk afkomstig moet zijn van de afscheiding gewonnen uit de huid rond een klier van een zoogdier, hetgeen ook betekent dat de actieve bestanddelen aanwezig moeten zijn in dezelfde verhouding als die waarin ze ook in de afscheiding voorkomen.

>> Als het gaat om octrooien

4.8. Naar het oordeel van de rechtbank kan dit standpunt van Beaphar niet als juist worden aanvaard. Zoals volgt uit hetgeen in 4.4 en 4.5 is overwogen, zou de gemiddelde vakman conclusie 1, in context van de beschrijving, niet zo begrijpen dat de gehele samenstelling uit de afscheiding moet kunnen worden verkregen. De omstandigheid dat de Beaphar producten voor ongeveer 28% bestaan uit squaleen en dat deze stof – naar Beaphar onweersproken heeft gesteld – niet kan worden verkregen uit een afscheiding gewonnen uit de huid rond een klier van een zoogdier, maakt daarom nog niet dat de Beaphar producten niet onder de beschermingsomvang van conclusie 1 van het octrooi zouden vallen.

4.9. Voorts dient ‘obtainable from’ in het licht van de beschrijving redelijkerwijs te worden gelezen – en zou ook door de gemiddelde vakman worden begrepen – als ‘verkrijgbaar uit’ en niet als ‘verkregen uit’, zoals Ceva ook heeft aangevoerd. Met andere woorden: het actieve vetzuurmengsel moet (in theorie) uit de huid rond de borstklier gehaald kunnen worden, maar dat hoeft niet daadwerkelijk zo te zijn. In paragraaf 79 van de beschrijving van het octrooi wordt nadrukkelijk vermeld ‘Fatty acids are commercially available from various chemical companies in solid form’ met verdere aanwijzingen voor de bereidingswijze ervan. Nergens in de beschrijving wordt vermeld dat het daadwerkelijk winnen van de in conclusie 1 geclaimde samenstelling uit de afscheiding rond de huid van een borstklier nodig of voordelig zou zijn. De gemiddelde vakman, die zal begrijpen dat het voor economische toepassing van de uitvinding (dus op grotere schaal) bezwaarlijk is indien daadwerkelijk afscheiding uit de huid rond een borstklier van een zoogdier zou moeten worden verkregen, zal dan ook begrijpen dat de samenstelling ook kan worden gesynthetiseerd. Dat geldt temeer omdat blijkens de beschrijving (en onderconclusies) de drie vetzuren, afhankelijk van het dier waarvoor het wordt toegepast, steeds in wisselende verhouding in de samenstelling aanwezig zijn, derhalve (juist) niet steeds in dezelfde verhouding als die waarin ze daadwerkelijk in de afscheiding voorkomen. Anders dan Beaphar heeft

gesteld maakt deze uitleg het deelkenmerk 'obtainable from a secretion derived from the skin around mammalian gland' niet zinledig. Zoals door Ceva is aangevoerd, wordt daarmee immers duidelijk gemaakt dat het moet gaan om vetzuren zoals die verkrijgbaar zijn uit de huid rond de borstklier van een zoogdier, derhalve om natuurlijke, lichaamseigen stoffen waarvan mag worden verwacht dat die – anders dan de tot dan toe gebruikte psychofarmaca – goed door dier en mens zullen worden verdragen.

4.10. De enkele omstandigheid dat de Beaphar producten niet zijn gemaakt door uit te gaan van een afscheiding die werkelijk is verkregen uit de huid rond een klier van een zoogdier (alleen al omdat de samenstelling van de Beaphar producten voor ongeveer 28% bestaat uit squaleen, welke stof niet kan worden verkregen uit een afscheiding gewonnen uit de huid rond een klier van een zoogdier), maakt dus niet dat geen inbreuk zou worden gemaakt op conclusie 1 van het octrooi, zoals door Beaphar is aangevoerd.

4.11. Beaphar heeft verder bestreden dat het mengsel van palmitinezuur, linolzuur en oliezuur dat in de Beaphar producten aanwezig is, kan worden aangemerkt als actief hoofdbestanddeel ('main active ingredient') van de relevante samenstelling. Zij stelt zich op het standpunt dat die term zo moet worden uitgelegd dat het vetzuurmengsel in verhouding het grootste percentage dient uit te maken van de actieve stoffen in de samenstelling en dat daarvan in haar producten geen sprake is omdat de hoofdbestanddelen daarin bestaan uit squaleen (27,07%-29,89%) en palmitine alcohol (51,17-62,57%).

4.12. Ook dit verweer van Beaphar treft geen doel. Zoals zij zelf heeft erkend, is palmitine alcohol in de Beaphar producten aanwezig als oplosmiddel en is het derhalve geen actief bestanddeel. Squaleen kan naar het oordeel van de rechtbank evenmin worden aangemerkt als actief (hoofd)bestanddeel. In de beschrijving wordt squaleen alleen genoemd

als bestanddeel van een enhancer composition (een soort-specifiek mengsel dat synergie met het actieve hoofdmengsel vertoont en daaraan wordt toegevoegd) en als niet-toxisch vulmiddel. Beaphar heeft geen publicatie overgelegd waaruit blijkt dat squaleen werkzaam kan zijn voor de behandeling van stress, angst en/of agressief gedrag bij zoogdieren. In The Merck Index (2006) is over squaleen geen kalmerende werking vermeld en, anders dan Beaphar aanvoert, blijkt die werking ook niet uit US 3,723,130 verleend op 27 maart 1973. De daarin beschreven uitvinding betreft het aantrekkelijker maken van voeding door het gebruik van een voedings-supplement, bestaande uit een samenstelling met squaleen. Dat de dieren meer gaan eten omdat squaleen een kalmerende invloed zou hebben op dieren is daaruit niet af te leiden. Het door McGlone genoemde US 5,215,759 verleend op 1 juni 1993 – dat alleen gaat over een kalmerend effect op de huid van een squaleen houdende zelf en niets zegt over gedragsbeïnvloeding – is in dit verband evenmin relevant.

4.13. Voorts is het standpunt van Beaphar dat squaleen in haar producten het actieve hoofdbestanddeel zou zijn, niet te rijmen met de productinformatie op de verpakking van de producten die Sergeant's in de Verenigde Staten op de markt brengt, welke producten – zoals onbestreden door Ceva is gesteld – dezelfde zijn als de Beaphar producten. Daarop is vermeld dat de producten 6% feromonen bevatten en voor 94% bestaan uit inert materiaal. Daarmee is niet verenigbaar dat squaleen – volgens het niet bestreden SCA-rapport daarin aanwezig in een percentage ver boven de 6%, namelijk rond de 28% – het actieve bestanddeel zou zijn. Op de Franstalige verpakking van de Beaphar producten zelf is bovendien vermeld dat de 6% feromonen op de halsband dezelfde zijn als die welke de hond of kat zelf afscheidt: 'Ce collier contient une forme de synthese de la molécule produite par la chienne / par la chatte'. Naar Beaphar met juistheid heeft gesteld (zie 4.8) voldoet squaleen niet aan die omschrijving.

4.14. Beaphar heeft verder aangevoerd dat de hoeveelheden vetzuren in de samenstelling toegepast op de Beaphar producten niet voldoende zijn om te kwalificeren als actief hoofdbestanddeel in de zin van conclusie 1. Op grond van diverse passages – in het bijzonder paragrafen 56, 60 en 67 t/m 74 – in de beschrijving, alsmede de voorbeelden, zou de gemiddelde vakman conclusie 1 zo opvatten dat het noodzakelijk is dat in de samenstelling een minimum concentratie palmitinezuur, linolzuur en oliezuur (of derivaten daarvan) van respectievelijk 15,5%, 20,2% en 13,5% als 'actief hoofdbestanddeel' aanwezig is om het gewenste effect (vermindering van stress, angst en/of agressief gedrag) te kunnen sorteren. Beaphar heeft ter ondersteuning van dat standpunt verwezen naar de verklaring van haar partij-deskundige McGlone. Hij heeft (overigens zonder onderbouwing) onder meer verklaard dat 'generally, pheromones must [have] relatively high concentrations to be effective'.

4.15. Daargelaten dat deze stelling in tegenspraak is met de vermelding op Beaphars eigen producten dat de werkzaamheid daarvan wordt ontleend aan 6% feromonen, houdt het ook overigens geen stand. Conclusie 1 van het octrooi schrijft niet voor dat de drie genoemde vetzuren in de samenstelling of in het uiteindelijke product in een bepaalde minimale concentratie aanwezig moeten zijn en conclusie 1 heeft evenmin uitsluitend betrekking op onverdunde samenstellingen. Dat zou de gemiddelde vakman naar het oordeel van de rechtbank ook niet uit de beschrijving afleiden. Gewichtpercentages zijn relatief; ze zien op onderlinge verhoudingen. De gemeten percentages vetzuren zijn afhankelijk van de hoeveelheid overige in de samenstelling aanwezige bestanddelen. De percentages uit de beschrijving waarnaar Beaphar heeft verwezen zien op de verhoudingen van hoeveelheden actieve bestanddelen (het mengsel van drie vetzuren) in de basic composition volgens paragrafen 56 en 60, die volgens paragraaf 61 van de beschrijving verdund kan worden en blijkens paragraaf 65 van de beschrijving op diverse manieren kan worden toegepast – bijvoorbeeld in een oplossing, een aërosolspray of in een matrix met vertraagde afgifte.

Uit paragraaf 66 volgt dat de concentratie vetzuren zal variëren afhankelijk van de wijze van toepassing. Dat blijkt ook uit voorbeeld 2 waar een feromonale samenstelling wordt bereid met 20,5 gew.% palmitinezuur, 35,2 gew.% linolzuur en 19,6 gew.% oliezuur, die vervolgens wordt verdund tot een concentratie van 5%, zodat in de totale samenstelling nog slechts 1,025 gew.% palmitinezuur, 1,76 gew.% linolzuur en 0,98 gew.% aanwezig is. Uit het feit dat de drie vetzuren in de Beaphar producten aanwezig zijn in lagere percentages dan die genoemd in r.o. 4.14 hiervoor, kan daarom niet worden geconcludeerd dat van inbreuk op conclusie 1 van het octrooi geen sprake zou kunnen zijn.

4.16. Beaphar heeft zich verder op het standpunt gesteld dat uit de enkele aanwezigheid van de drie vetzuren palmitinezuur, oliezuur en linolzuur in de Beaphar producten nog niet kan worden geconcludeerd dat deze ook fungeren als 'main active ingredient' in de zin van conclusie 1 van het octrooi. De rechtbank begrijpt die stelling aldus dat op Ceva de bewijslast zou rusten uit te sluiten dat andere stoffen als actief hoofdbestanddeel van de Beaphar producten zouden kunnen worden aangemerkt. Dat standpunt kan niet als juist worden aanvaard. Beaphar heeft niet bestreden dat de genoemde drie vetzuren de in het octrooi beschreven feromonale werking hebben, terwijl haar standpunt dat de hoeveelheid in haar producten aanwezige vetzuren onvoldoende zou zijn om die werking te kunnen hebben is verworpen. Onder die omstandigheden is het aan Beaphar aan te tonen dat de feromonale werking die zij aan haar producten toeschrijft valt toe te kennen aan een ander 'main active ingredient' dan die drie vetzuren. Beaphar heeft in dat verband uitsluitend gewezen op de aanwezigheid van squaleen, waarvan de rechtbank hiervoor heeft overwogen dat die stof niet als actief bestanddeel kan worden aangemerkt. De eerst ter zitting aangevoerde stelling dat de samenstelling van de Beaphar producten 'consistent' zouden zijn met de in een octrooiaanvraag van Sergeant's geopenbaarde samenstelling (aangeduid als Pheromone H), waarvan oliezuur en

palmitinezuur geen deel zouden uitmaken, wordt gepasseerd, nu Beaphar daarvan geen enkel bewijs heeft overgelegd en zij overigens de juistheid van de SCA analyse – waaruit de aanwezigheid van de drie genoemde vetzuren in de Beaphar producten blijkt – niet heeft bestreden. Aldus heeft Ceva voldoende gemotiveerd gesteld en Beaphar onvoldoende weersproken dat de drie vetzuren in de producten hebben te gelden als 'main active ingredient' in de zin van conclusie 1 van het octrooi.

4.17. Beaphar heeft verder aangevoerd dat het mengsel van de drie vetzuren palmitinezuur, linolzuur en oliezuur niet als actief hoofdbestanddeel kan gelden omdat deze vetzuren slechts aanwezig zijn in 'spoorhoeveelheden' en bovendien niet bewust aan de Beaphar producten zouden worden toegevoegd. Volgens Beaphar is de aanwezigheid van die stoffen 'vermoedelijk' het gevolg van chemische reacties ('waarschijnlijk oxidatie') of verontreiniging van de gebruikte grondstoffen. Het zou met name onmogelijk zijn linolzuur te verkrijgen zonder dat het spoorhoeveelheden van andere vetzuren zoals oliezuur en/of palmitinezuur bevat. De rechtbank gaat aan deze – eerst bij pleidooi aangevoerde – stellingen, waarvoor Beaphar geen enkele onderbouwing heeft aangedragen, voorbij. Daarbij merkt de rechtbank op dat het ook niet erg aannemelijk voorkomt dat de aanwezige vetzuren op die wijze in de Beaphar producten terecht zijn gekomen, wat betreft de gestelde verontreiniging van linolzuur met 'spoorhoeveelheden' van andere vetzuren alleen al omdat de hoeveelheid veronderstelde verontreiniging in de vorm van oliezuur en palmitinezuur in de producten groter is dan de hoeveelheid linolzuur zelf, zoals Ceva terecht (en overigens verder onweersproken) heeft aangevoerd ten pleidooie.

4.18. Beaphar heeft ten slotte eerst bij pleidooi nog gewezen op een van Ceva afkomstige folder waarin zou zijn vermeld dat de producten van Beaphar niet werken omdat ze niet voldoende actieve bestanddelen zouden bevatten. Wat daarvan zij, de rechtbank laat die folder, die niet in het geding is gebracht en aan de zijde van (de advocaten van) Ceva

desgevraagd onbekend voorkwam, als zijnde in strijd met de goede procesorde in een VROprocedure, buiten beschouwing.

4.19. De slotsom van het voorgaande is dat de relevante samenstelling van de Beaphar producten voldoet aan alle kenmerken van conclusie 1 van EP 415.

in reconventie

4.20. Beaphar bestrijdt de geldigheid van EP 415 omdat de onder bescherming gestelde uitvinding niet nieuw en niet inventief zou zijn en voorts omdat sprake zou zijn van toegevoegde materie.

nieuwheid

4.21. Volgens Beaphar is de materie van conclusie 1 van EP 415 geheel geopenbaard, althans vloeit deze direct en ondubbelzinnig voort uit Aumaitre. Beaphar stelt dat colostrum (de eerste melk die de borstklier na de geboorte uitscheidt) moet worden aangemerkt als een composition ... obtainable from a secretion derived from the skin around mammalian gland, in elk geval volgens de daaraan door Ceva gegeven uitleg. Voorts volgt uit de hiervoor in 2.16 weergegeven passage uit paragraaf 1.3 van Aumaitre dat er een verband is tussen ondervoeding en stress (waaronder volgens de definitie van het octrooi tevens infecties dienen te worden begrepen) en dat colostrum en de ingrediënten daarvan daarom moeten worden beschouwd als een composition for the treatment of stress...in a mammal. Voorts openbaren Tabel 3 en paragraaf 2.2 dat colostrum de drie in conclusie 1 van het octrooi vermelde zuren bevat, te weten palmitinezuur, linolzuur en oliezuur, ieder in een hoeveelheid van ieder ongeveer 20-25% van de totale hoeveelheid vetzuren, waarmee ook 'a secretion containing as a main active ingredient, a mixture of at least the three fatty acids palmitic acid, linoleic acid and oleic acid or derivatives thereof' is geopenbaard, aldus nog steeds Beaphar.

>> Als het gaat om octrooien

4.22. De rechtbank volgt Beaphar niet. De gemiddelde vakman die ten tijde van de prioriteitsdatum kennis neemt van Aumaitre, leest daarin dat oliezuur en linolzuur, ná palmitoleïnezuur (een derivaat van palmitinezuur) het meest efficiënt worden gebruikt door de pasgeboren biggen. Oliezuur en linolzuur vormen samen – afhankelijk van het dieet van de zeug – ruim 50 tot 75 % van het colostrum en palmitoleïnezuur 4.8 % tot 6.4 %. Het verschil in efficiëntie van het gebruik van deze stoffen wordt in Aumaitre echter niet gegeven. Over palmitinezuur – goed voor 20.9 tot 24.7% van het colostrum, wordt in dat verband niets vermeld. Uit die passage kan de gemiddelde vakman daarom niet afleiden welke (combinatie) van de vetzuren of derivaten daarvan als actief hoofdbestanddeel kan/kunnen worden aangemerkt. Als actief hoofdbestanddeel komt niet zozeer in aanmerking dat bestanddeel of die combinatie van bestanddelen die in de hoogste concentratie aanwezig is, doch die in hoofdzaak verantwoordelijk is voor de werkzaamheid van de samenstelling. Uit de summary, waar is vermeld dat een high proportion of some fatty acids, mostly oleic and linoleic acids, are used preferentially as sources of energy (onderstropping toegevoegd – Rb) en waar palmitinezuur of palmitoleïnezuur helemaal niet worden genoemd, zal de gemiddelde vakman echter afleiden dat vooral oliezuur en linolzuur verantwoordelijk zijn voor de werkzaamheid van colostrum als bron van energie voor pasgeboren biggen. Aldus wordt naar het oordeel van de rechtbank door Aumaitre niet direct en ondubbelzinnig een samenstelling geopenbaard die als actief hoofdbestanddeel een mengsel van ten minste de drie vetzuren, oliezuur, linolzuur én palmitinezuur (of derivaten daarvan), omvat, zoals bedoeld in conclusie 1 van EP 415.

inventiviteit

4.23. Alvorens kan worden toegekomen aan de beoordeling van de door Beaphar aangevoerde niet-inventiviteitsverweren, is het eerst noodzakelijk vast te stellen wie moet worden aangemerkt als de gemiddelde vakman. Het octrooi biedt een oplossing voor de

>> Als het gaat om octrooien

behandeling van stress, angst en/of agressief gedrag bij zoogdieren. Zoals vermeld in paragraaf 10 van het octrooi werd daarvoor in de stand van de techniek gebruik gemaakt van neuroleptica en psychotrope geneesmiddelen, hetgeen Beaphar niet heeft bestreden. De gemiddelde vakman is naar het oordeel van de rechtbank een team, bestaande uit een dierenarts, een etholoog en een farmacoloog. Vanwege de onbekendheid met de langetermijn effecten als mensen vlees consumeren van dieren die dergelijke kalmerende geneesmiddelen toegediend kregen en de nadelige effecten op de dieren zelf, werd gezocht naar een alternatieve wijze van behandeling van genoemde symptomen. Aangezien de te behandelen symptomen het gedrag van zoogdieren betreffen en werd gezocht naar middelen om dat gedrag te beïnvloeden, anders dan door middel van de bekende psychofarmaca, zou de dierenarts een deskundige op het gebied van gedragingen van dieren, een etholoog, raadplegen.

4.24. Naar het oordeel van de rechtbank dienen de psychofarmaca die in de stand van de techniek werden gebruikt voor de behandeling van stress, angst en/of agressief gedrag bij verschillende soorten zoogdieren, te worden aangemerkt als meest nabije stand van de techniek. Deze middelen richten zich op hetzelfde doel als de uitvinding volgens EP 415: behandeling tegen genoemde symptomen bij zoogdieren in het algemeen.

4.25. Het door Beaphar ingenomen standpunt dat US 863 dan wel (naar de rechtbank begrijpt in subsidiaire sleutel) Aumaitre zou moeten worden aangemerkt als meest nabije stand van de techniek, wordt verworpen. Deze publicaties hebben betrekking op een feromonale samenstelling, dan wel – in het geval van Aumaitre, naar Beaphar stelt – een samenstelling met feromonale werking. US 863 leert dat feromonen afkomstig uit klieren van het gezicht van katten, onder meer angst bij katten kan voorkomen en katten vertrouwd kan maken in een onbekende omgeving. Aumaitre gaat over het belang van (vet in) colostrum van de zeug om ondervoeding en daaraan gerelateerde problemen bij pasgeboren biggen te voorkomen.

>> Als het gaat om octrooien

4.26. Uit de stukken blijkt dat op de prioriteitsdatum algemeen werd aangenomen dat feromonen alleen van invloed waren op het gedrag van dieren van dezelfde soort. In de beschrijving van het octrooi is dat verwoord in paragraaf 14 en ook de partij-deskundige van Beaphar heeft dat verklaard (zie 2.15). Voor het zoeken naar een oplossing die crossspecies, voor alle soorten zoogdieren, toepasbaar zou kunnen zijn, vormen publicaties op het gebied van feromonale stoffen en colostrum derhalve niet het juiste vertrekpunt om tot een oplossing van het objectieve probleem te komen. De gemiddelde vakman zou er immers vanuit gaan dat onderzoek in de richting van feromonen uitsluitend tot soort-specifieke oplossingen zou leiden, terwijl hij juist op zoek is naar een oplossing die – net als bij psychofarmaca het geval is – cross-species bruikbaar is.

4.27. Ten opzichte van de psychofarmaca voegt het octrooi aan de stand van de techniek toe dat een samenstelling gebaseerd op feromonen die kunnen worden verkregen uit de afscheiding gewonnen uit de huid rond de borstklier van een zoogdier, waarvan het actief hoofdbestanddeel bestaat uit een combinatie van palmitinezuur, linolzuur en oliezuur of derivaten daarvan, geschikt is om te worden gebruikt voor de behandeling van stress, angst en/of agressief gedrag bij alle soorten zoogdieren, dus niet soort-specifiek. In conclusie 1 komt dat tot uitdrukking door het gebruik van 'in a mammal', in het bijzonder gelezen in samenhang met paragraaf 52 van het octrooi, waarin de mogelijkheid van cross-species gebruik van de basic pheromonal composition nadrukkelijk wordt vermeld.

4.28. Aldus kan het objectieve technische probleem worden geformuleerd als het vinden van een middel voor de behandeling van stress, angst en/of agressief gedrag bij zoogdieren in het algemeen, dat wil zeggen een samenstelling die geschikt is om te worden gebruikt voor de behandeling van verschillende soorten dieren, waaraan niet de nadelen van het gebruik van de bestaande psychofarmaca zijn verbonden.

4.29. Ceva heeft onweersproken gesteld dat de mogelijkheid van cross species toepasbaarheid van een op feromonen gebaseerde samenstelling voor de behandeling van stress, angst en/of agressie bij zoogdieren op de prioriteitsdatum nog niet bekend was. Evenmin is in de door Beaphar overgelegde publicaties van voor de prioriteitsdatum een aanwijzing daarvoor te vinden. Aldus lag het voor de gemiddelde vakman niet voor de hand de oplossing van zijn probleem te zoeken in de richting van feromonale samenstellingen of colostrum of andere daarop gebaseerde samenstellingen zoals de reeks door Beaphar ingeroepen Amerikaanse octrooien met betrekking tot melksubstituten, waaraan volgens Beaphar feromonale werking is toe te schrijven. Daarmee is de inventiviteit van EP 415 gegeven.

toegevoegde materie

4.30. Beaphar voert als derde nietigheidsgrond aan dat het octrooi onvoldoende zou zijn gebaseerd op de oorspronkelijke aanvraag. Zij stelt daartoe als volgt. Conclusie 1 luidde in de oorspronkelijke aanvraag: A composition comprising a secretion derived from the skin around mammalian mammary glands. Conclusie 1 in de oorspronkelijke aanvraag was daarmee beperkt tot samenstellingen die daadwerkelijk afscheidingen omvatten die afkomstig zijn uit de huid rond een klier van een zoogdier. De woorden 'obtainable from' zijn in de verleningsprocedure in conclusie 1 geïntroduceerd. Die wijziging – als daaraan de door Ceva voorgestane uitleg wordt gegeven dat een samenstelling niet daadwerkelijk hoeft te zijn afgeleid van een afscheiding uit de huid rond een klier van een zoogdier – is ontoelaatbaar, omdat daarvoor geen steun is te vinden in de oorspronkelijke aanvraag, aldus Beaphar.

4.31. Beaphar kan daarin niet worden gevolgd. Bij de beoordeling of sprake is van toegevoegde materie is niet doorslaggevend of de betrokken term in de oorspronkelijke aanvraag letterlijk is terug te vinden, maar of de gemiddelde vakman het bedoelde begrip direct en ondubbelzinnig uit de oorspronkelijke aanvraag als geheel zou afleiden.

>> Als het gaat om octrooien

4.32. Conclusie 40 van de oorspronkelijke aanvraag heeft betrekking op een proces voor de behandeling van stress in een zoogdier, bestaande uit de toediening van een oplossing die palmitinezuur, oliezuur en linolzuur en derivaten daarvan bevat. Die conclusie vereist niets omtrent de herkomst van de genoemde vetzuren. Daarenboven bevat de oorspronkelijke aanvraag in dezelfde bewoordingen de in r.o. 4.9 genoemde paragrafen, waaruit de gemiddelde vakman zou begrijpen dat de uitvinding niet beperkt is tot samenstellingen die daadwerkelijk uit afscheiding gewonnen uit de huid rond de borstklier van zoogdier zijn verkregen. De woorden 'obtainable from' in conclusie 1, die dit duidelijk maken, vormen naar het oordeel van de rechtbank om die reden geen ontoelaatbare uitbreiding van materie als bedoeld in artikel 75 lid 1 onder d ROW.

4.33. De slotsom in reconventie luidt dat geen van de door Beaphar aangevoerde gronden voor vernietiging van conclusie 1 van EP 415 slagen. Tegen de overige conclusies zijn geen verdere nietigheidsgronden aangevoerd. De reconventionele vorderingen zullen derhalve worden afgewezen.

in conventie en in reconventie voorts:

de vorderingen

4.34. Nu in conventie is vastgesteld dat de Beaphar producten vallen onder de beschermingsomvang van conclusie 1 van EP 415 en de nietigheidsaanval van Beaphar in reconventie geen doel treft, komt het gevorderde inbreukverbod in conventie voor toewijzing in aanmerking, voor zover Beaphar in Nederland handelingen zou (dreigen te) verrichten als bedoeld in artikel 53 lid 1 ROW. Sergeant's heeft bestreden dat daarvan bij haar sprake is. Zij verkoopt de desbetreffende producten aan Beaphar en levert deze – zoals zij met stukken onderbouwd heeft gesteld en door Ceva onvoldoende gemotiveerd is weersproken – FOB Memphis

>> Als het gaat om octrooien

aan Beaphar. De stelling van Ceva dat levering FOB Memphis niet concludent zou zijn wordt gepasseerd. Ceva heeft tegenover de onderbouwde stellingen van Beaphar niets aangevoerd op grond waarvan kan worden aangenomen dat Sergeant's de inbreukmakende producten in Nederland zou hebben aangeboden of geleverd of dat dreigt te doen. De vorderingen jegens Sergeant's dienen daarom te worden afgewezen.

4.35. Beaphar NL heeft niet bestreden dat zij de Beaphar producten in Nederland aanbieden en verkopen. Jegens Beaphar NL is de inbreukvordering daarom toewijsbaar. Tegen de overige vorderingen anders dan die betrekking hebbend op de proceskosten is door Beaphar NL geen verweer gevoerd, zodat ook deze voor toewijzing in aanmerking komen, met dien verstande dat de rechtbank ter voorkoming van executiegeschillen het verbod 48 uur na betekening van dit vonnis in zal laten gaan en dat het dictum alleen betrekking zal hebben op de Beaphar producten en niet ook op 'soortgelijke producten'. Voorts zal de gevorderde hoofdelijkheid van de verplichting tot betaling van verbeurde dwangsommen worden afgewezen, reeds omdat de hoofdveroordelingen waaraan de dwangsommen zijn verbonden niet hoofdelijk zijn. Ceva heeft niet gesteld elk afzonderlijk belang zij zou hebben bij de gevorderde verklaring voor recht naast een inbreukverbod, zodat dit declaratoir bij gebrek aan belang niet voor toewijzing in aanmerking komt. Aan de provisionele vordering wordt niet toegekomen, aangezien de voorwaarde waaronder deze was ingesteld niet in vervulling is gegaan.

proceskosten

4.36. In conventie zal Ceva worden veroordeeld tot vergoeding van de proceskosten van Sergeant's, begroot op € 16.298,13, zijnde een derde van de door Beaphar opgegeven en aan de conventie toegerekende proceskosten, die door Ceva niet zijn bestreden. Beaphar NL zal in conventie als de in het ongelijk gestelde partij in de kosten van Ceva in conventie worden veroordeeld. Volgens de kostenopgave van Ceva

bedragen deze kosten € 92.000,-. Beaphar heeft primair aangevoerd dat Ceva, gelet op artikel 2.9 van het Landelijk procesreglement, de kostenopgave te laat heeft ingediend, zodat die kosten – met uitzondering van die betrekking hebbend op de laatste twee dagen – buiten beschouwing moeten blijven. Beaphar kan daarin niet worden gevolgd. Volgens punt 12 van het ten tijde van het uitbrengen van de dagvaarding in deze zaak toepasselijke VRO reglement dient een gespecificeerde kostenopgave uiterlijk 2 dagen voorafgaand aan de zitting te worden overgelegd, hetgeen Ceva heeft gedaan.

4.37. Subsidiar heeft Beaphar bestreden dat de kosten als redelijk en evenredig kunnen worden aangemerkt, aangezien de kosten aanzienlijk hoger zijn dan die van Beaphar, hetgeen voornamelijk zou zijn veroorzaakt doordat twee partners (en daarnaast nog een ervaren medewerker) aan de zaak hebben gewerkt. Ceva heeft daar tegenovergesteld dat zij een conclusie meer heeft moeten nemen, alsmede dat zij onderzoek heeft moeten doen naar squaleen en voorts in een zeer laat stadium heeft moeten reageren op het door Beaphar ingediende partij-deskundigenrapport. Naar het oordeel van de rechtbank kan daarmee wel een deel, doch niet het gehele verschil tussen de gevorderde proceskosten aan beide zijden (€ 184.000,- tegenover € 97.788,76 gelijkelijk te verdelen over de conventie en de reconventie) worden verklaard. De rechtbank ziet daarom aanleiding de door Ceva gevorderde kosten te matigen tot een redelijk en evenredig te achten bedrag van € 140.000,-. Beaphar NL zal derhalve worden veroordeeld tot vergoeding van het aan de conventie toe te rekenen bedrag van € 70.000,-. In reconventie zal Beaphar als de in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de redelijk en evenredig te achten kosten van Ceva in reconventie ter hoogte van € 70.000,-.

5. De beslissing

De rechtbank

in conventie

5.1. verbiedt Beaphar NL binnen 48 uur na betekening van dit vonnis, inbreuk te maken op EP (NL) 1 047 415, meer in het bijzonder door de Beaphar producten in of voor haar bedrijf te vervaardigen, te gebruiken, in het verkeer te brengen of verder te verkopen, te verhuren, af te leveren of anderszins te verhandelen, dan wel voor een of ander aan te bieden, in te voeren of in voorraad te hebben in Nederland;

5.2. beveelt Beaphar NL Ceva Santé Animale binnen 28 dagen na betekening van dit vonnis een schriftelijke opgave te doen toekomen, geaccordeerd en ondertekend door een registeraccountant die geen zakelijke relatie heeft met Beaphar NL en nooit een dergelijke relatie met Beaphar NL heeft gehad, vergezeld van kopieën van alle relevante documenten ten bewijze van die opgave, van:

- a. de volledige naam- en adresgegevens van alle personen aan wie of voor wie Beaphar NL de Beaphar producten in Nederland in of voor haar bedrijf heeft vervaardigd, gebruikt, in het verkeer heeft gebracht of verder heeft verkocht, heeft verhuurd, afgeleverd of anderszins heeft verhandeld, dan wel voor een of ander heeft aangeboden, ingevoerd of in voorraad heeft gehouden, en
- b. een volledige opgave, per type van de hoeveelheden en prijzen van de Beaphar producten die in Nederland in of voor haar bedrijf zijn vervaardigd, gebruikt, in het verkeer zijn gebracht of verder zijn verkocht, zijn verhuurd, afgeleverd of anderszins zijn verhandeld, dan wel voor een of ander zijn aangeboden, ingevoerd of in voorraad gehouden; en
- c. een gedetailleerde opgave van de door Beaphar NL als gevolg van deze handelingen gemaakte winst;

>> Als het gaat om octrooien

5.3. beveelt Beaphar NL binnen vijf (5) werkdagen na betekening van dit vonnis een brief te sturen naar alle hiervoor in 5.2 onder a. genoemde personen, opgemaakt conform goed drukkersgebruik en getekend door de persoon die bevoegd is Beaphar NL te binden, met uitsluitend de volgende tekst:

Geachte [naam geadresseerde],

Enige tijd geleden hebben wij u onze Beaphar anti stress halsbanden voor honden en katten geleverd. Bij vonnis van 20 oktober 2010 heeft de Rechtbank 's-Gravenhage geoordeeld dat de verhandeling van de bedoelde halsbanden in Nederland inbreuk maakt op de octrooirechten van Institut de Recherche en Sémiachimie et Ethologie Appliquée uit hoofde van Europees Octrooi EP (NL) 1 047 415.

Wij verzoeken u de aan u geleverde halsbanden, voor zover u deze nog in voorraad heeft, binnen 14 dagen na dagtekening van deze brief aan ons te retourneren. Uiteraard zullen wij u de door u betaalde prijs evenals de transportkosten vergoeden.

Volledigheidshalve wijzen wij u erop dat u zelf ook, door het in voorraad houden, gebruiken of anderszins verhandelen van de halsbanden, inbreuk zou maken op het octrooi van Institut de Recherche en Sémiachimie et Ethologie Appliquée.

Hoogachtend,

...

onder gelijktijdige toezending van kopieën van die brieven aan de advocaten van Ceva Santé Animale;

5.4. bepaalt dat Beaphar NL ieder afzonderlijk een onmiddellijk opeisbare dwangsom van € 50.000 zal verbeuren voor elke schending door de desbetreffende gedaagde van een hierboven onder 5.1 t/m 5.3 genoemd verbod en/of bevel, of (dit naar keuze van Ceva), per dag of gedeelte van een dag dat de desbetreffende gedaagde een hierboven onder 5.1 t/m 5.3 genoemd verbod en/of bevel niet volledig is nagekomen;

5.5. veroordeelt Beaphar NL tot betaling aan Ceva Santé Animale van vergoeding van de schade die zij heeft geleden en nog zal lijden als gevolg van de inbreuk op EP (NL) 1 047 415 door Beaphar NL of, dit naar keuze van Ceva Santé Animale, tot afdracht van de door Beaphar NL als gevolg van de inbreuk gemaakte winst, vermeerderd met de wettelijke rente, op te maken bij staat en te vereffenen volgens de wet;

5.6. veroordeelt Beaphar NL in de proceskosten aan de zijde van Ceva, tot op heden begroot op € 70.000,-;

5.7. veroordeelt Ceva in de proceskosten aan de zijde van Sergeant's, tot op heden begroot op € 16.298,13;

5.8. verklaart dit vonnis in conventie tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

5.9. wijst het meer of anders gevorderde af;

in reconventie

5.10. wijst de vorderingen af;

5.11. veroordeelt Beaphar in de proceskosten, aan de zijde van Ceva tot op heden begroot op € 70.000,-;

5.12. verklaart dit vonnis in reconventie wat betreft de kostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door mr. R. Kalden, mr. G.R.B. van Peurseem en mr. J.Th. van Walderveen en in het openbaar uitgesproken op 20 oktober 2010.

**Auteursrecht in hoofdlijnen (6e dr.) / N. van Lingen
Groningen : Noordhoff, 2007**

Het auteursrecht is de laatste jaren steeds belangrijker geworden. Oorzaak is de groeiende behoefte aan informatie en communicatie en de sterk toegenomen technische mogelijkheden. Auteursrecht in hoofdlijnen is helemaal geactualiseerd en aangepast aan de meest recente wetgeving. Zo is de aanpassing van de auteurswet aan de Europese richtlijn harmonisatie in de informatiemaatschappij in de leerstof verwerkt. Het boek bespreekt diverse aspecten van het auteursrecht, inspelend op de specifieke gevolgen van de moderne informatiemaatschappij, zoals digitale toepassingen, internet, collectief beheer van auteursrechten, databankwetgeving en reprorecht.

**Capita selecta Insolventierecht / C.P.R.M. Dekker, W.W. Korteweg, and I. Luiken
Deventer : Kluwer, 2007 (Praktijkboek Insolventierecht ; 6)**

In 'Capita selecta insolventierecht' wordt een aantal bijzondere leerstukken behandeld vanuit een praktijkgerichte benadering. Toch zijn de hoofdstukken voldoende uitgebreid en hebben ze diepgang. In het eerste hoofdstuk wordt beschreven hoe de curator omgaat met het afwickelen van de verzekeringsportefeuille en andere aanspraken die verband houden met verzekeringen. In het tweede hoofdstuk passeren de intellectuele eigendomsrechten de revue. In hoofdstuk 3 wordt de impact van milieurecht op de afhandeling van het faillissement beschreven. In hoofdstuk 4 staat centraal aansprakelijkheid van de curator, zowel privé als in zijn hoedanigheid van vereffenaar van de boedel. In het laatste hoofdstuk wordt het pensioenrecht beschreven en hoe dit weerbarstige leerstuk zich weerhoudt tot het faillissementsrecht.

**A century of patents in the Netherlands
Den Haag : SDU, 2010**

6 delen in één cassette: 1. A brief review; 2. From rearguard to pole position; 3. patents in practice; 4.patens as a profession; 5. to patent or...; 6. the future: renovation or innovation

Doorstart

Deventer : Kluwer, 2008 (Insolad jaarboek 2008)

In de insolventiepraktijk is de doorstart van een onderneming een belangrijke gebeurtenis. Indien een informele reorganisatie van een onderneming in financiële problemen niet mogelijk is, wordt na faillissement of surseance van betaling meestal onderzocht of een gehele of gedeeltelijke voortzetting van de activiteiten wel lukt. In dit boek wordt een aantal onderwerpen behandeld, zowel uit een bedrijfseconomische als juridische invalshoek. In hoofdstuk 7 geeft Mr. S.M. van Elst een toelichting op de intellectuele eigendomsaspecten die spelen bij doorstarts.

Een eeuw octrooien in Nederland

Den Haag : SDU, 2010

6 delen in één cassette: 1. Terugblik in vogelvlucht; 2. Van achterhoede naar spitspositie; 3. Octrooien aan het werk; 4.Octrooien als professie; 5. to patent or...; 6. De toekomst: renovatie of innovatie

**European Trademark Law: Community Trademark Law and Harmonized National
Trademark Law / T. Cohen Jehoram, C. van Nispen and T. Huydecoper
Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2010**

Although the European harmonisation of trademark law started more than two decades ago and is now quite robust, heretofore practitioners have had no easily accessible and comprehensive description and analysis of this regime to rely upon in their work, despite the existence of commentaries of the Directive and Regulation on trademarks. Now, European Trademark Law describes all relevant developments in both legislation and case law, in particular of the Court of Justice, offering not only a succinct introduction to the theory, structure and nature of trademark law, but also insightful suggestions for resolving and answering a host of practical problems. As the authors note, their book provides an overview of trademark law rather than an overview of trademark legislation. The authors view the law from different perspectives; they take both the European perspective and the perspective from harmonised national trademark law, in particular as it is in the Benelux countries.

Fockema Andreae's Juridisch woordenboek (14e dr.) / R. van Caspel, H.R.W. Gokkel and C.A.W. Klijn

Groningen/Houten : Noordhoff, 2008

Het 'Juridisch woordenboek' biedt u brede en snel toegankelijke informatie. Er staan duizenden juridische termen, afkortingen en begrippen in vermeld, gevolgd door een korte verklaring met - en dat is het unieke van dit woordenboek - een verwijzing naar de desbetreffende wetsartikelen. Zo fungeert dit boek behalve als een beknopte juridische encyclopedie vooral als een trefwoordenregister op de wetgeving. Naast wetten, juridische termen en afkortingen bevat dit naslagwerk tevens woorden die in de wetenschap of praktijk een eigen inhoud hebben gekregen.

Gene patents and collaborative licensing models : patent pools, clearinghouses, open source models and liability regimes

Cambridge : university press, 2009 (Cambridge intellectual property and information law)

Concerns have been expressed that gene patents might result in restricted access to research and health care. The exponential growth of patents claiming human DNA sequences might result in patent thickets, royalty stacking and, ultimately, a 'tragedy of the anti-commons' in genetics. The essays in this book explore models designed to render patented genetic inventions accessible for further use in research, diagnosis or treatment. The models include patent pools, clearing house mechanisms, open source structures and liability regimes. They are analysed by scholars and practitioners in genetics, law, economics and philosophy. The volume looks beyond theoretical and scholarly analysis by conducting empirical investigation of existing examples of collaborative licensing models. Those models are examined from a theoretical perspective and tested in a set of operational cases. This combined approach is unique in its kind and prompts well founded and realistic solutions to problems in the current gene patent landscape.

Health and lifescience in Zuid-Holland vanuit de invalshoek van octrooipublicaties / T.J. Stoop

Rijswijk : NL Octrooiencentrum, 2010

Aan NL Octrooiencentrum is gevraagd een onderzoek uit te voeren naar de aantallen en verspreiding van octrooien in het Health & Life Science (H&L) cluster in Zuid-Holland. Het doel van de kennis die wordt opgedaan in dit onderzoek is: Zichtbaar maken in welke kennisgebieden de Zuid-Hollandse regio sterk is en hoe die zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld; Het netwerk van bedrijven optimaal in kaart brengen en deze bedrijven aan het innovatienetwerk van Zuid-Holland binden.

Holyoak and Torremans Intellectual property law (6th ed.) / P. Torremans

Oxford : University Press, 2010

Holyoak and Torremans Intellectual Property Law provides readers with a clear introduction to the whole of UK intellectual property law, whilst carefully placing the law in its global context and acknowledging the influence of EU and other international jurisdictions over its development. This textbook neatly examines the methods and reasoning behind key statutory and case decisions, and provides readers with real life examples of intellectual property law in action, helping to bring the subject to life. Recent developments within the law relating to biotechnology patenting, IT and internet, and trademark, imaging and character rights are explored, providing readers with a cutting edge exploration of the subject.

Innovation, intellectual property and economic growth / C. Greenhalgh and M. Rogers
Princeton : Princeton university press, 2010

What drives innovation? How does it contribute to the growth of firms, industries, and economies? And do intellectual property rights help or hurt innovation and growth? Uniquely combining microeconomics, macroeconomics, and theory with empirical analysis drawn from the United States and Europe, this book introduces graduate students and advanced undergraduates to the complex process of innovation. By addressing all the major dimensions of innovation in a single text, Christine Greenhalgh and Mark Rogers are able to show how outcomes at the microlevel feed through to the macro-outcomes that in turn determine personal incomes and job opportunities. In four sections, this textbook comprehensively addresses the nature of innovation and intellectual property, the microeconomics and macroeconomics of innovation, and economic policy at the firm and macroeconomic levels. Among the topics fully explored are the role of intellectual property in

creating incentives to innovate; the social returns of innovation; the creation and destruction of jobs by innovation; whether more or fewer intellectual property rights would give firms better incentives to innovate; and the contentious issues surrounding international treaties on intellectual property.

The Intelligent Entrepreneur: How Three Harvard Business School Graduates Learned the 10 Rules of Successful Entrepreneurship / B. Murphy

New York : Henry Holt, 2010

In 1998, three Harvard Business School graduates - two men and one woman - turned down six-figure salaries at big corporations, bet on themselves, and launched their own new companies. By their ten-year reunion, their audacity had paid huge dividends. They'd made many millions of dollars, created hundreds of jobs - and left their mark on the world. Based on dozens of interviews with highly successful entrepreneurs, Harvard Business School professors, and HBS alumni, *The Intelligent Entrepreneur* tells the compelling and instructive story of how these three young founders developed ideas, assembled teams, built ventures, and achieved their dreams. Along the way, they learned that starting great companies requires much more than a ferocious work ethic or good timing. Their hard-won insights - distilled into ten key rules - will help anyone become a successful entrepreneur. What they teach you at Harvard Business School is that intelligent entrepreneurship can be learned.

De nieuwe technologische golf : zijn we er klaar voor?

Den Haag : Rathenau instituut, 2009

Fluxnr. 2009 van het Rathenau instituut met hierin o.a. dossier Nanotechnologie.

Patentrecht und Technologietransfer in China: mit wichtigen Normen in deutscher Übersetzung

/ Yuanshi Bu

München : C.H. Beck, 2010

Das Recht des geistigen Eigentums hat in der chinesischen Rechtsordnung eine Sonderstellung. Kein anderes Rechtsgebiet entsteht und entwickelt sich unter solch intensiver Beobachtung und solch ständigem Druck der ausländischen Akteure. Dabei konzentriert sich die Aufmerksamkeit vor allem auf die unbefriedigende Situation der Rechtsdurchsetzung. Hand in Hand mit der Klage über den unzureichenden Schutz für Rechte des geistigen Eigentums geht der Vorwurf, dass der Rechtsrahmen für den Technologietransfer in China darauf ausgerichtet sei, ausländischen Rechteinhabern die Übertragung ihrer Technologie aufzuzwingen. Das Buch erfasst die dynamischen Entwicklungen des chinesischen Patentrechts im Zeitraum von 2008 bis 2010 und vermittelt ein aktuelles Bild über das chinesische Patent-, Gebrauchs- und Geschmacksmusterrecht und den Technologietransfer. Ausführlich behandelt wird auch die Rechtsdurchsetzung. Der wesentliche Vorteil des Buches sind die deutschsprachigen Übersetzungen wichtiger patentrechtlicher Normen (einschließlich des Patentgesetzes). Literatur und Rechtsnormen sind bis 31. März 2010 berücksichtigt.

The Power of Co-Creation: Build It with Them to Boost Growth, Productivity, and Profits / Venkat Ramaswamy and F.J. Guillard

New York : Free Press, 2010

Co-creation involves redefining the way organizations engage individuals - customers, employees, suppliers, partners, and other stakeholders - bringing them into the process of value creation and engaging them in enriched experiences, in order to -formulate new breakthrough strategies -design compelling new products and services -transform management processes -lower risks and costs -increase market share, loyalty, and returns. In this book, Venkat Ramaswamy and Francis Guillard show how every organization - from large corporation to small firm, and government agency to not-for-profit - can achieve "win more - win more" results with these methods. *The Power of Co-Creation* illustrates with detailed examples from leading firms such as Apple, Starbucks, Unilever and Nike, as well as from Cisco, GlaxoSmithKline, Amazon, and many others, how enterprises have used a wide range of "engagement platforms" - and how they have even restructured internal management processes - in order to harness the power of co-creation.

Rechtsverwerking (2e, herz. dr.) / R.P.J.L. Tjittes

Deventer : Kluwer, 2007 (Monografieën BW ; deel A6b)

Dit deel behandelt de leerstukken rechtsverwerking en de klachtplicht bij ondeugdelijke prestaties (art. 6:89 en 7:23 BW). Bij de bespreking van rechtsverwerking wordt aandacht besteed aan de verhouding van rechtsverwerking tot verwante rechtsfiguren (als onder meer afstand van recht, verjaring en verval en misbruik van bevoegdheid), rechtsverwerking buiten het vermogensrecht (zoals in het burgerlijk procesrecht, het personen- en familierecht, het intellectuele eigendomsrecht en het bestuursrecht), de grondslagen van en vereisten voor rechtsverwerking, de gedifferentieerde rechtsgevolgen van rechtsverwerking en processuele aspecten.

**Reverse Engineering: Technology of Reinvention / W. Wang
Boca Raton : CRC Press, 2010**

The process of reverse engineering has proven infinitely useful for analyzing Original Equipment Manufacturer (OEM) components to duplicate or repair them, or simply improve on their design. A guidebook to the rapid-fire changes in this area, Reverse Engineering: Technology of Reinvention introduces the fundamental principles, advanced methodologies, and other essential aspects of reverse engineering. The book's primary objective is twofold: to advance the technology of reinvention through reverse engineering and to improve the competitiveness of commercial parts in the aftermarket.

**The role of ethics in international biomedical research : report of the 2nd meeting of the European commission's international dialogue on bioethics : Madrid, 4-5 March 2010
Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2010**

The role of ethics in international biomedical research was the theme for the second international dialogue on bioethics, held in Madrid. This paper introduces a summary report of that meeting with a section explaining the Bureau of European Policy Advisers (BEPA) involvement in this work.

**Softwarerecht : bescherming en gebruik van computerprogrammatuur onder auteursrecht en octrooirecht (2e, geh. herz. dr.) / H. Struik, P.C. van Schelven and W.A.J. Hoorneman
Deventer : Kluwer, 2010 (Recht en praktijk informatie- en communicatietechnologie ; ICT2)**

Het boek 'Softwarerecht' behandelt de auteurs- en octrooirechtelijke aspecten van software. Het werk is de tweede en geheel herziene druk van het gelijknamige boek uit 1995. Mr. Peter van Schelven (jurist ICT-Office), mr. Hendrik Struik en mr. Willem Hoorneman (advocaten CMS Derks Star Busmann) gaan met hun handboek in op de nieuwste inzichten in deze voor de softwareindustrie belangrijke vormen van juridische bescherming. Daarnaast analyseren de auteurs welke rechten de gebruikers van software onder het geldende auteurs- en octrooirecht toekomen.

[terug naar nieuwsbrief](#)